

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΘΕ.Κ.Α.**

ΘΕΜΑ:

**ΦΥΤΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΑ ΣΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΗΣ
ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:
ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΖΑΡΝΑΒΕΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ	7
ΒΡΑΧΥΧΙΤΩΝ	9
ΚΟΙΛΡΕΟΥΤΑΡΙΑ.....	11
ΚΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ.....	13
ΙΑΚΑΡΑΝΤΑ.....	15
ΔΑΦΝΗ.....	17
ΑΚΑΚΙΑ Η ΚΥΑΝΟΦΥΛΛΗ.....	19
ΑΛΒΙΖΙΑ Ή ΑΚΑΚΙΑ ΚΩΝ/ΛΕΩΣ.....	21
ΣΟΦΟΡΑ.....	23
ΡΟΒΙΝΙΑ Η ΨΕΥΔΟΑΚΑΚΙΑ.....	25
ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ Ή ΚΕΡΚΙΣ.....	27
ΙΠΠΟΚΑΣΤΑΝΕΑ.....	29
ΦΟΙΝΙΚΕΣ.....	31
ΜΕΛΙΑ.....	35
ΛΕΥΚΑ.....	37
ΜΑΓΝΟΛΙΑ.....	41
ΠΛΑΤΑΝΟΣ.....	43
ΦΙΚΟΣ.....	46
ΑΛΙΑΝΘΟΣ.....	48
ΠΕΥΚΗ.....	50
ΝΕΡΑΤΖΙΑ	54
ΠΡΟΥΝΟΣ.....	56
ΤΑΞΟΣ.....	58
ΚΡΑΙΤΑΓΟΣ.....	60
ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΟΙ ΘΑΜΝΟΙ.....	62
ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΘΑΜΝΩΝ.....	64
ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗ.....	65
ΠΥΞΟΣ.....	67
ΡΑΜΝΟΣ.....	69
ΚΑΣΣΙΑ.....	71
ΓΕΡΑΝΙ.....	73

ΔΕΥΤΣΙΑ.....	75
ΔΟΥΡΑΝΤΑ.....	77
ΕΥΩΝΥΜΟ.....	79
ΙΒΙΣΚΟΣ Ο ΣΥΝΙΚΟΣ.....	81
ΙΒΙΣΚΟΣ Ο ΣΥΡΙΑΚΟΣ.....	83
ΠΙΤΤΟΣΠΟΡΟ.....	85
ΠΑΣΧΑΛΙΑ.....	87
ΦΟΡΣΥΘΙΑ.....	89
ΛΙΓΟΥΣΤΡΟ.....	91
ΚΕΣΤΡΟ.....	93
ΦΩΤΙΝΙΑ.....	95
ΠΥΡΑΚΑΝΘΟΣ.....	97
ΣΠΑΡΤΟ.....	99
ΓΙΟΥΚΑ.....	101
ΑΡΑΛΙΑ.....	104
ΒΙΒΟΥΡΝΟ.....	106
ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΑ ΦΥΤΑ.....	108
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ.....	109
ΚΙΣΣΟΣ.....	110
ΙΠΟΜΑΙΑ Η ΠΟΡΦΥΡΗ.....	112
ΠΑΡΘΕΝΟΚΙΣΣΟΣ.....	114
ΠΛΟΥΜΠΑΓΚΟ.....	115
ΒΟΥΚΑΜΒΙΛΙΑ Η ΛΕΙΑ.....	116
ΑΓΙΟΚΛΗΜΑ.....	117
ΠΟΩΔΗ ΦΥΤΑ.....	118
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΩΔΩΝ ΦΥΤΩΝ.....	119
ΒΙΟΛΕΤΤΑ.....	120
ΑΛΥΣΟ.....	122
ΑΝΕΜΩΝΗ.....	124
ΠΑΝΣΕΣ.....	126
ΚΑΝΝΑ.....	128
ΒΙΓΚΑ.....	130
ΚΕΡΑΣΤΙΟ.....	132
ΚΕΝΤΑΥΡΙΟ.....	133
ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ.....	135
ΑΓΗΡΑΤΟ.....	137
ΑΝΤΙΡΡΙΝΟ.....	139

ΠΕΤΟΥΝΙΑ.....	141
ΠΟΡΤΟΥΛΑΚΙΑ.....	143
ΣΑΛΒΙΑ.....	145
ΠΟΛ/ΣΜΟΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΩΝ – ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ.....	147
ΕΓΓΕΝΗΣ ΠΟΛ/ΣΜΟΣ.....	147
ΑΓΕΝΗΣ ΠΟΛ/ΣΜΟΣ.....	148
ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΥΠΑΝΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΕΣ.....	157
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	162
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	163

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σύγχρονος άνθρωπος, ιδιαίτερα ο άνθρωπος των πόλεων, ταλαιπωρημένος από το θόρυβο, την ρύπανση, τους βαριούς όγκους και την ψυχρότητα του πυκνού οικιστικού περιβάλλοντος, προσπαθεί να φύγει πλησιάζοντας τη φύση ή τουλάχιστον εγκλωβίζοντας στοιχεία της στους δικούς του χώρους. Μέσα σ' αυτούς τους χώρους, ιδιωτικούς ή δημόσιους προσπαθεί να επικοινωνήσει μαζί της, για να ξανασυνδέσει τα αόρατα νήματα που τους ένωναν κάποτε και που τόσο απερίσκεπτα άφησε να χαλαρώσουν, να κοπούν.

Η μεγάλη σημασία που απέκτησε το πράσινο για τους σύγχρονους πυκνούς οικιστικούς σχηματισμούς οφείλεται στα ευεργετικά αποτελέσματα που έχει η παρουσία του μέσα σ' αυτούς, έτσι:

- α) Διευκολύνει την κυκλοφορία των αερίων μαζών με αποτέλεσμα την αραίωση και απομάκρυνση των τοξικών συστατικών της ατμόσφαιρας των πόλεων που συνεχώς ρυπαίνουν από την κίνηση τους τα τροχοφόρα, οι κεντρικές θερμάνσεις, οι βιομηχανίες, βιοτεχνίες κ.λ.π.
- β) Αποτελεί την “αποθήκη” οξυγόνου των πόλεων.
- γ) Επηρεάζει ευνοϊκά για τον άνθρωπο το μικροκλίμα και ιδίως την θερμοκρασία που στα θερμά κλίματα όπως στη χώρα μας ανεβαίνει σημαντικά και δημιουργεί δυσάρεστο περιβάλλον λόγω της θερμότητας.
- δ) Λιγοστεύει την ένταση των εκνευριστικών θορύβων με απορρόφηση και εκτροπή των ηχητικών κυμάτων και προστατεύει τους κατοίκους των σύγχρονων πόλεων.
- ε) Προσφέρει για την δημόσια υγεία δυνατότητες ψυχαγωγίας, κίνησης και σωματικών ασκήσεων μέσα στο πράσινο, στο ιδανικότερο γι' αυτούς τους σκοπούς, περιβάλλον.

Γενικά η επίδραση του πράσινου πάνω στους ανθρώπους έχει ευνοϊκά αποτελέσματα σε κάθε στοιχείο που συγκροτεί τη σωματική και ψυχική υγεία τους. Στα μεγάλα όμως βιομηχανικά κέντρα, στις σύγχρονες πόλεις που είναι πνιγμένες από το καυσαέριο, η ατμοσφαιρική μόλυνση αποτελεί ένα

περιοριστικό παράγοντα στη καλλιέργεια των φυτών αφού όλα τα είδη δεν είναι ανθεκτικά σ' αυτή.

Οι ρυπαντές που μολύνουν τον ατμοσφαιρικό αέρα, είναι οι φυσικοί ρυπαντές, που προέρχονται από φωτιές δασών, διαβρωμένα εδάφη και από ηφαιστειακές εκρήξεις. Εκτός όμως από τους φυσικούς ρυπαντές, οι ρυπαντές διακρίνονται σε πρωτογενείς και δευτερογενείς. Οι πρωτογενείς ρυπαντές είναι τα οξείδια του άνθρακα, του αζώτου, του θείου και οι υδρογονάνθρακες. Οι δευτερογενείς ρυπαντές είναι οι ρυπαντές που σχηματίζονται όταν οι πρωτογενείς με την παρουσία του ηλιακού φωτός διασπώνται και σχηματίζουν νέες χημικές ενώσεις, συχνά περισσότερο επιβλαβείς. Κυρίως η υπερϊώδης ακτινοβολία του ήλιου διασπά τους πρωτογενείς και σχηματίζει δευτερογενείς ή και τριτογενείς ρυπαντές. Έτσι όταν οι υδρογονάνθρακες, στην παρουσία του φωτός, αντιδρούν με μονοξείδιο ή διοξείδιο του αζώτου αρχίζει μια σειρά πολύπλοκων χημικών αντιδράσεων. Τα αποτελέσματα των αντιδράσεων αυτών είναι ο σχηματισμός όζοντος, αλδευδών και αζωτούχων οργανικών ενώσεων που είναι γνωστές σαν πυροζυακετυλονιτρικές ενώσεις (DAN) που προκαλούν σοβαρές ζημιές στα φυτά.

Έτσι ο αέρας των πόλεων περιέχει τοξικές ουσίες και ρύπο, προκαλώντας ζημιές στους ιστούς των φυτών. Τα στομάτια είναι οι πόροι εισόδου των ρυπαντών που προσκολλώνται στις κυτταρικές μεμβράνες προκαλώντας άγνωστες μέχρι στιγμής αντιδράσεις. Τα πρώτα συμπτώματα είναι οι χλωρώσεις ή κιτρίνισμα στις άκρες των φύλλων που καταλήγουν σε νεκρώσεις. Τα σωματίδια (σκόνη) ενώ δεν μπορούν να εισχωρήσουν μέσα από τα στομάτια λόγω μεγέθους, προκαλούν ζημιές με το να επικάθονται στην επιφάνεια των φύλλων και να μειώνουν έτσι την ένταση της ηλιακής ακτινοβολίας που χρειάζεται για την φωτοσύνθεση. Η μολυσμένη ατμόσφαιρα προκαλεί από 25% - 40% μείωση της ηλιοφάνειας και περιορίζει την ένταση των ηλιακών ακτινών πάνω από μια μεγαλούπολη. Αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου είναι να ελαττωθεί η δραστηριότητα της χλωροφυλλικής συνθέσεως και επομένως η παραγωγή θρεπτικών ουσιών.

Μια άλλη αρνητική πλευρά της μόλυνσης, και αυτή πολύ σοβαρή, είναι ότι το έδαφος συσσωρεύει δηλητηριώδης ουσίες και με τον καιρό εξασθενεί από πλευρά γονιμότητας. Τα κατάλοιπα φτάνουν στο έδαφος είτε σε απ'ευθείας επαφή με την ατμόσφαιρα, είτε μεταφερόμενα από την βροχή, που εκτελεί χρέη μεταφορέα ανάμεσα στον αέρα, τα φύλλα και το έδαφος. Η βροχή εξάλλου αντιδρά με τον ανυδρίτη του θεικού οξέος στο έδαφος ώστε μετά από μερικά χρόνια το χώμα παρουσιάζει μια δυνατή όξινη αντίδραση. Η οξύτητα αυτή σιγά σιγά καταφέρνει να εμποδίσει τη δραστηριότητα των βακτηρίων του εδάφους που είναι απαραίτητα για την χρησιμοποίηση του.

Πάντως υπάρχει και ένα μικρό θετικό στοιχείο από την μόλυνση: τα φυτά της πόλης μοιάζουν να έχουν μεγαλύτερη αντοχή στις ασθένειες από μύκητες και άλλα παράσιτα.

Ένα άλλο αξιοσημείωτο φαινόμενο που προκαλεί η μολυσμένη ατμόσφαιρα είναι ότι αλλοιώνει την συμπεριφορά των φυτών επιβραδύνοντας την ανάπτυξη τους και καθυστερώντας την ανθοφορία τους, σε σύγκριση με την φυσιολογική τάξη του φυτικού βασιλείου. Επίσης μερικά δέντρα και θάμνοι αλλάζουν χαρακτηριστικά και από αειθαλή συμπεριφέρονται σαν φυλλοβόλα. Όμως παρά την υψηλή συγκέντρωση ανυδρίτη του θεικού οξέος στην ατμόσφαιρα, παρά τα αέρια των βιομηχανιών και τους καπνούς από τις κεντρικές θερμάνσεις είναι δυνατόν να γίνουν πάρκα και κήποι ακόμα και σε μια πόλη που η ατμόσφαιρα κάθε άλλο παρά καθαρή είναι. Βασικός παράγοντας είναι να διαλέξουμε φυτά που ανήκουν σε είδη τα οποία προσαρμόζονται καλύτερα σ'ένα τέτοιο μολυσμένο περιβάλλον και μπορούν να καλλιεργηθούν με κάποια σχετική επιτυχία.

Σε γενικές γραμμές για ένα κήπο της πόλης ή πάρκο ή πεζοδρόμιο είναι προτιμότερο να διαλέξουμε δέντρα και θάμνους που είναι φυλλοβόλοι. Αν πάλι θέλουμε αειθαλή καλύτερα να προτιμήσουμε δέντρα με γυαλιστερό φύλλωμα που φαίνεται ότι κατορθώνουν να επιζήσουν καλύτερα σε μια μολυσμένη ατμόσφαιρα σε σύγκριση με τα δέντρα που έχουν θαμπά (ματ) φύλλα.

Στην μελέτη που ακολουθεί γίνεται αναφορά στα καλλωπιστικά δέντρα, θάμνοι, αναρριχώμενα, ποώδη που είναι ανθεκτικά στην ατμοσφαιρική ρύπανση των πόλεων.

ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ

Από τα πολύ παλιά χρόνια, ο άνθρωπος ένιωθε τη γοητεία των δέντρων που καθένα απ' αυτά έχει ιδιαίτερη καλλωπιστική αξία. Η διακοσμητική αξία τους μπορεί να οφείλεται στο ύψος, τη μορφή – παράστημα, το φύλλωμα, τον φλοιό και τους καρπούς .

Για την σωστή χρησιμοποίηση των δέντρων απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γνώση της μορφής τους στο χώρο έτσι οι κυριότερες από τις τυποποιημένες μορφές των δέντρων είναι :

α. Κοινόμορφα: στενή, όρθια κόμη που ξεκινάει από το έδαφος π.χ. Λεύκα, κ.α.

β. Πυραμιδοειδής και Κωνική: όρθια κόμη που ξεκινάει από το έδαφος, αρκετά πλατιά και στενεύει προς την κορυφή π.χ. Κέδρος του Λιβάνου, κ.α.

γ. Ελλειψοειδής: διαμορφώνεται από οριζόντια και όρθια στοιχεία με κυριαρχία των δευτέρων στα πρώτα π.χ. Ροβίνια κ.α.

δ. Ημισφαιρική ή Ομπρελοειδής: οι βασικοί βραχίονες έχουν οριζόντια κατεύθυνση χωρίς να γέρνουν προς τα κάτω π.χ. Κουκουναριά κ.α.

ε. Σφαιρική: π.χ. Νεραντζιά κ.α.

ζ. Κρεμοκλαδής: οι βραχίονες ξεκινούν αρχικά οριζόντια αλλά τελικά γέρνουν προς τα κάτω π.χ. Ιτιά η κλαίουσα .

Έτσι τα καλλωπιστικά δέντρα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μοναχικά, σε ομάδες, σε συστάδες και σε δεντροστοιχίες .

Μοναχικά: μ'αυτον τον τρόπο φύτευσης ξεχωρίζει και αναδεικνύεται ένα δέντρο που έχει ιδιαίτερη διακοσμητική αξία. Συγχρόνως προσελκύει το βλέμμα σ'ένα συγκεκριμένο σημείο, καλύπτεται ένας χώρος επίπεδος ή γυμνός. Πρέπει να φυτεύονται σ'ένα ευρύχωρο μέρος γιατί φαίνονται πιο μεγαλοπρεπή και είναι πιο θεατά από πολλές μεριές. Κατάλληλα για μοναχική φύτευση είναι ο πλάτανος, η λεύκα κ.α.

Ομάδες: σχηματίζονται από την ένωση περισσότερων του ενός δέντρου του ίδιου ή διαφορετικού είδους. Ο αριθμός των δέντρων μιας ομάδας είναι 3 – 9 δέντρα σε διάφορες αποστάσεις, αλλά αρκετά μεγάλες, που να αφήνουν ανοίγματα ώστε να περνάει το μάτι ανάμεσα στους κορμούς και κάτω από τα φύλλα. Η φύτευση με τον τρόπο αυτό έχει ως σκοπό να υπογραμμίσει ένα σημείο, να φέρει ευελιξία στην σύνθεση ή να εγκαταστήσει ενδιάμεσα σχέδια.

Πρέπει να φυτεύονται έτσι ώστε να μην σχηματίζουν ούτε γραμμές, ούτε τετράγωνα, ούτε αλλά γεωμετρικά σχήματα. Σε ομάδες φυτεύονται δέντρα στις στροφές, καθώς και στις διασταυρώσεις του δρόμου. Κατάλληλα δέντρα για φύτευση είναι τα φοινικοειδή (χαμαίρωπες), λεύκες, ιτιά, κέδρος κ.α.

Συστάδες: ομαδική φύτευση δέντρων σε συμπαγές μάζες που έχουν διάφορες μορφές και διαστάσεις. Χρησιμοποιούνται για να απομονώσουν και να δημιουργήσουν ιδίως στα αστικά πάρκα – ζώνες μόνωσης, για να κρύψουν τα σημεία συνάντησης των δρόμων, για να πολλαπλασιάσουν τις απόψεις σ'ένα σχετικά περιορισμένο χώρο κι έτσι να δώσουν την εντύπωση του μεγαλύτερου, να κρύψουν τα όρια του διαμορφωμένου χώρου ή ένα γειτονικό άσχημο τοπίο για να επενδύσουν άσχημες γωνίες ή για να κρύψουν τα όρια μιας ιδιοκτησίας.

Γι'αυτή τη φύτευση χρησιμοποιούνται δέντρα μεγάλα, μέτρια και μικρά, καθώς φυλλοβόλα και αιθαλή. Βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση μιας συστάδας είναι η εξασφάλιση αναλογίας αιθαλών – φυλλοβόλων 1 προς 2 ώστε κατά τον χειμώνα να μπορεί να μπαίνει αρκετό φως στο εσωτερικό της.

Δεντροστοιχίες: είναι μια σειρά από μοναχικά δέντρα σε κάθε πλευρά ενός δρόμου περιπάτου σε κήπο ή πάρκο ή μιας αστικής ή υπεραστικής αρτηρίας διαφόρου πλάτους και μήκους. Σε μεγάλες λεωφόρους με πλατιά πεζοδρόμια μπορούν να εγκατασταθούν και δυο σειρές δέντρων. Γενικά αποτελούνται από δέντρα του αυτού είδους ή ποικιλίας σε κανονικές αποστάσεις.

Σκοπό έχουν να καλύψουν αντιαισθητικές προσόψεις κακόγουστων οικοδομών, να σπάσουν την μονοτονία της ευθείας των τσιμεντένιων κρασπέδων, να μειώσουν τους θορύβους του δρόμου, να προστατεύουν ευπαθή φυτά. Στους δρόμους των πόλεων είναι προτιμότερη η χρησιμοποίηση φυλλοβόλων δέντρων ώστε να μην εμποδίζουν τον ήλιο τον χειμώνα και γιατί ρίχνουν το φθινόπωρο τα λερωμένα από σκόνη φύλλα τους και βγάζουν την άνοιξη νέα, καθαρά και υγιή.

Μεταξύ των αιθαλών που πρέπει να αποφεύγονται στους αστικούς δρόμους περιλαμβάνονται και τα κωνοφόρα, τα οποία έχουν το μειονέκτημα το ότι διατηρούν βλαστούς από την βάση και έτσι εμποδίζουν την κυκλοφορία. Για να διευκολύνεται η κυκλοφορία πεζών και τροχοφόρων η κόμη θα πρέπει επίσης να είναι διαμορφωμένη σε κάποιο ύψος, συνήθως 2,50 – 3 m από την επιφάνεια των πεζοδρομίων. Κατάλληλα φυτά για δεντροστοιχίες είναι οι ακακίες Κων/λεως, βραχυχίτωνες, ευκάλυπτοι κ.α.

Τέλος οι αποστάσεις φυτεύσεις που πρέπει να εφαρμόζονται είναι ανάλογες με την ανάπτυξη των δέντρων. Γενικά τα δέντρα πρώτου μεγέθους αναπτύξεως, ύψους άνω των 15 m, φυτεύονται σε απόσταση 8 – 12 m, του δευτέρου μεγέθους, ύψους 10 – 15 m σε απόσταση 7 – 10 m και του τρίτου μεγέθους, ύψους 5 – 10 m σε απόσταση 5 – 7 m.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

ΓΕΝΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1. Brachychiton	populneum	Sterculiaceae	Βραχυχίτων
2. Koeleuteria	paniculata	Sapindaceae	Κοιλρεουτέρια
3. Cedrus	libani	Pinaceae	Κέδρος του Λιβάνου
4. Casuarina	equisetifolia	Casuarinaceae	Καζουαρίνα
5. Eucalyptus	globulus	Myrtaceae	Ευκάλυπτος
6. Jacaranta	acutifolia	Bignoniaceae	Ιακαράντα
7. Laurus	Nobilis	Lauraceae	Δάφνη
8. Acacia	cyanophylla	Leguminosae	Ακακία η κυανόφυλλη
9. Albizzia	jullibrissim	Leguminosae	Ακακία Κων/λης ή Αλβίζια
10. Sophora	japonica	Leguminosae	Σοφόρα
11. Robina	pseudacacia	Leguminosae	Ψευδοακακία ή ροβίνια
12. Cercis	siliquastrum	Leguminosae	Κουτσουπιά ή κέρκις
13. Aesculus	hippocastanum	Hippocastanaceae	Ιπποκαστανέα
14. Washingtonia	filifera	Palmaceae	Φοινίκας ο Ουασιγκτόνιος
15. Phoenix	canariensis	Palmaceae	Φοινίκας ο κανάριος
16. Chamaerops	humilis	Palmaceae	Φοινίκας ο χαμαίρων
17. Melia	azedarach	Meliaceae	Μελία
18. Populus	alba	Salicaceae	Λεύκα η λευκή
19. Populus	nigra	Salicaceae	Λεύκα η μαύρη
20. Magnolia	grandi flora	Magnoliaceae	Μαγνόλια
21. Platanus	orientalis	Platanaceae	Πλάτανος
22. Platanus	acidentalis	Platanaceae	Πλάτανος
23. Ficus	nitida	Moraceae	Φίκος ο μικρόφυλλος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

ΓΕΝΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
24. Ailanthus	altissima	Ailantus	Αιλανθος
25. Pinus	canariensis	Pinaceae	Πεύκη η κανάριος
26. Pinus	Halepensis	Pinaceae	Πεύκη η χαλέπιος
27. Pinus	pinea	Pinaceae	Κουκουναριά
28. Citrus	aurantium	Rutaceae	Νερατζιά
29. Prunus	cerasifera	Rosaceae	Πρόνος
30. Crataegus	oxyacantha	Rosaceae	Κραιταγος
31. Taxus	baccato	Taxaceae	Τάξος

ΒΡΑΧΥΧΙΤΩΝ

Brachychiton populneum Sterculiaceae

Καταγωγή: Αυστραλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος – γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 10 – 15 m , διάμετρος κόμης 5 – 8 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος – Ιούνιος

Μορφολογία: Ημιαιθαλές δέντρο με πυραμοειδής κόμη που σε μεγάλη ηλικία γίνεται ωσειδής. Ο φλοιός του κορμού είναι πράσινος , τα φύλλα είναι κατ'εναλλαγή, βαθυπράσινα, γυαλιστερά, μακρόμισχα, ωσειδή ή λογχοειδή και σε μικρό ποσοστό λοβωτά με 3 – 5 λοβούς. Τα άνθη είναι μικρά κιτρινόλευκα με εσωτερικές κόκκινες κηλίδες σε χαλαρές μασχαιαίες ταξιανθίες φόβες. Ο καρπός είναι σκληρή κάψα μήκους 10 εκ. μακρομίσχος.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο ωραίο σχήμα της κόμης, το γυαλιστερό φύλλωμα καθώς και στην πλούσια ανθοφορία του.

Απαιτήσεις: Δεν αντέχει στα πολύ δυνατά κρύα, ευδοκμεί σε όλα τα εδάφη ακόμη και τα ξηρά. Αντέχει και στην ζέστη. Προτιμάει ηλιαζόμενες θέσεις, αντέχει όμως και στις ημισκιερές. Δεν χρειάζεται κλάδεμα.

Χρήσεις: Δέντρο κατάλληλο για δεντροστοιχίες πόλεων. Φυτεύεται ακόμη μοναχικό ή κατά μικρές ομάδες σε κήπους, πάρκα, πλατείες, νησίδες λεωφόρων.

Πολ/σμός: Με σπόρο αμέσως μετά την συλλογή

Αποστάσεις φύτευσης: 7 – 10 m.

ΚΟΙΛΡΕΟΥΤΑΡΙΑ

Koelreuteria paniculata Sapindaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός – μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 8 – 10 m, διάμετρος κόμης 6 – 8 m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος – Ιούλιος

Μορφολογία: Πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο με κόμη σφαιρική έως ελλειψοειδή. Παρουσιάζει ανώμαλο κορμό, ελαφρά στρεβλό, με φλοιό τεφροκαστανό, που σχίζεται κατά μήκος. Τα φύλλα είναι κατ'εναλλαγή, σύνθετα από 7 – 10, ωσειδή ανώμαλα πριονωτά φυλλάρια μήκους 3 – 8 εκ. κατά την έκπτυξη είναι κοκκινωπά και αργότερα γίνονται σκουροπράσινα στην πάνω επιφάνεια και κιτρινοπράσινα κάτω. Τα άνθη της είναι μικρά, πολυάριθμα 12 χιλ, κίτρινα και ενωμένα σε επάκριες φόβες, μήκους 40 εκ.

Οι καρποί είναι κωνικές κάψες 3 – 5 εκ. με τρεις μαύρους σφαιρικούς σπόρους που έχουν διακοσμητική αξία.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο ωραίο φύλλωμα και κυρίως στην πλούσια καλοκαιρινή ανθοφορία που σκεπάζει τελείως τα δέντρα.

Απαιτήσεις: Τα δέντρα αυτά δεν έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις. Προσαρμόζονται καλά σε κάθε τύπο εδάφους ακόμη και στα ξηρά, ασβεστούχα και φτωχά. Αντέχουν στη ζέστη και στο κρύο, προτιμάνε όμως τις ηλιαζόμενες θέσεις. Θέλουν κλάδεμα για την διαμόρφωση και την διατήρηση του σχήματος.

Χρήσεις: Είναι κατάλληλη για δεντροστοιχίες δρόμων μέτριου πλάτους, για αλσύλλια πάρκων. Στους κήπους και στα πάρκα φυτεύεται μοναχική ή σε μικρές ομάδες αμιγείς ή με άλλα δέντρα και θάμνους.

Πολύσμος: Με σπόρους τον Οκτώβριο ή Μάρτιο

Αποστάσεις φύτευσης: 7 – 9 m.

ΚΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ

Cedrus libani Pinaceae

Καταγωγή: Λίβανος, Ταύρος, Αντίταυρος

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 25 - 40 m, διάμετρος κόμης 6 - 16 m .

Μορφολογία: Αειθαλές κωνοφόρο δέντρο, που σε νεαρή ηλικία, η κόμη του έχει κωνικό σχήμα που αργότερα παίρνει πυραμιδοειδή μορφή. Στα πιο γέρικά δέντρα, η κορυφή του κορμού γέρνει, τα κύρια κλαδιά παίρνουν μια οριζόντια κατεύθυνση και η κόμη μήκους 3-5 εκ. σε δέσμες ανά 30. Οι βελόνες είναι βαθυπράσινες και μερικές φορές παρουσιάζουν αργυρόχρωμες ή γαλαζωπές ανταύγειες. Τα δέντρα αυτά παράγουν κώνους, ωοειδής, στρογγυλοί στην κορυφή, μήκους 7-10 εκ. και διάμετρο 5-6 εκ., μελενοπορφυροί όταν είναι ώριμοι και θέλουν 2-3 χρόνια για να ωριμάσουν.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στις εντυπωσιακές διαστάσεις των δέντρων, την πυραμιδοειδή ομπρελλοειδή κόμη και το χρώμα του φυλλώματος.

Απαιτήσεις: Οι κέδροι αντέχουν στο κρύο. Ευδοκιμούν σε εδάφη με καλή αποστράγγιση και προτιμούν ηλιόλουστες τοποθεσίες. Αναπτύσσονται καλά ακόμα και σε ασβεστώδη και ξηρά εδάφη.

Χρήσεις: Φυτεύονται συνήθως μοναχικοί μέσα σε χλοοτάπητες, σε πλατείες κ.λ.π, πάντα με αρκετό χώρο γύρω τους για να διατηρήσουν βλαστούς από το έδαφος και να προβάλλουν την εντυπωσιακή μορφή τους. Φυτεύονται όμως και σε μικρές ομάδες .

Πολ/σμός: Με σπόρο την άνοιξη, συγκεκριμένα τον Απρίλιο, αλλά και με εμβολιασμό.

Αποστάσεις φύτευσης: 10 - 20 m

Εχθροί και ασθένειες: Προσβάλλονται, συχνά από την πιτυοκάμπη.

ΙΑΚΑΡΑΝΤΑ

Jacaranta acutifolia Bignoniaceae

Καταγωγή: Βραζιλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 8 - 10 m, διάμετρος κόμης 6 – 10 m.

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι, συνήθως Ιούνιο.

Μορφολογία: Ημιαιθαλές δέντρο, με κόμη αραιή, ανώμαλα σφαιρική. Ο φλοιός του κορμού είναι τεφροκαστανός, ρυτιδωμένος σε μεγάλη ηλικία. Έχει αντίθετα, μεγάλα, ζωηρά πράσινα διπλά πτερωτά φύλλα, αποτελούμενα από αντίθετα φυλλάρια που καλύπτονται από ένα ελαφρό χνουδί. Τα άνθη είναι χροανοειδή, πεντάλοβα μήκους 4 εκ. περίπου κυανά - γαλάζια και εμφανίζονται σε επάκριες ταξιανθίες φόβες μήκους 20 εκ, όρθιες ή κρεμασμένες προς τα κάτω το καλοκαίρι. Ο καρπός είναι κάψα, ξυλώδες, ελλειψοειδείς με πολλούς σπόρους και έχει διακοσμητική αξία.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται, στο ωραίο φύλλωμα καθώς και στην πλούσια καλοκαιρινή ανθοφορία της με το ασυνήθιστο χρώμα και τις ασυνήθιστες ταξιανθίες της.

Απαιτήσεις: Αντέχει στην πολύ ζέστη, αλλά δεν αντέχει στους δυνατούς παγετούς. Καλό θα είναι να φυτεύονται σε προσήλια και απάνεμα μέρη. Ευδοκίμει επίσης καλύτερα σε γόνιμα, ελαφρά, στραγγερά εδάφη, γίνεται όμως και στα ξηρά, ασβεστώδη. Πρέπει να κλαδεύεται για διαμόρφωση και διατήρηση του σχήματος της κόμης.

Χρήσεις: Φυτεύεται μοναχική ή σε μικρές ομάδες στους κήπους και τα πάρκα, είναι επίσης κατάλληλη για δεντροστοιχίες πόλεων, πλατείες, λεωφόρους παραλιακών περιοχών, νησίδες.

ΔΑΦΝΗ

Laurus nobilis Lauraceae

Καταγωγή: Ν.Ευρώπη

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός έως μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος έως 18 m, διάμετρος κόμης έως 14 m.

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος - Απρίλιος

Μορφολογία: Αειθαλές θάμνος ή δέντρο που αναπτύσσει πολλούς κορμούς, αρωματικό σε όλα του τα μέρη. Ο φλοιός είναι λείος, τεφρομελανός. Έχει βαθυπράσινο φύλλωμα, και κατ' εναλλαγή φύλλα, ακέραια, απλά, δερματώδη, γυαλιστερά στην πάνω επιφάνεια που αναδίδουν μια ευχάριστη μυρωδιά. Τα άνθη της είναι μικρά, λευκοκίτρινα, μονογενή ή διγενή στις μασχάλες των φύλλων. Ο καρπός είναι δρύπη μελανή, μήκους 12 - 15 χιλ. και είναι δηλητηριώδης. Έχει διακοσμητική αξία.

Καλλωπιστική αξία: Είναι πολύ διακοσμητικά φυτά. Η καλλωπιστική τους αξία οφείλεται στο πλούσιο σκουροπράσινο φύλλωμα που την άνοιξη γίνεται πιο διακοσμητικό καθώς προβάλλουν ανάμεσα τους τα λευκοκίτρινα άνθη.

Απαιτήσεις: Καλλιεργείται εύκολα και αναπτύσσεται καλά σε όλα τα εδάφη, και στα ασβεστώδη. Προτιμά όμως τα ηλιόλουστα ή κάπως σκιερά μέρη και τα

δροσερά - υγρά εδάφη. Ευδοκίμει επίσης και στη ζέστη και το κρύο, όχι όμως στους δυνατούς και μεγάλης διάρκειας παγετούς. Ανέχεται τα συχνά ψαλιδίσματα.

Χρήσεις: Φυτεύεται σε κήπους, πάρκα, αυλές, προαύλια εκκλησιών. Διαμορφώνει χαμηλούς ή υψηλούς ζωντανούς φράκτες με ημιελεγχόμενη ή ελεύθερη ανάπτυξη. Μπορεί να καλλιεργηθεί ως φυτό πλαισίων ή σχημάτων, για δεντροστοιχίες πάρκων ή πόλεων.

Πολ/σμός: Με μοσχεύματα τον Αύγουστο από μη ανθοφόρους πλευρικούς βλαστούς και με σπόρο νωρίς το φθινόπωρο.

Αποστάσεις φύτευσης: Για χαμηλή μπορντούρα 0,60 - 0,80 m, για ψηλό φράχτη 1,50 - 2 m και για δέντρα 10 - 15 m.

Εχθροί και Ασθένειες: Προσβάλλονται από αφίδες που εγκαθίστανται στους νεαρούς βλαστούς και τα φύλλα επιβραδύνοντας έτσι την ανάπτυξη τους. Καταπολεμούνται με θεϊκή νικοτίνη ή Μαλαθείο. Προσβάλλονται επίσης από τον ιό του μωσαϊκού της αγγουριάς. Εκδηλώνεται με την εμφάνιση μικρών κίτρινων κηλίδων ανάμεσα στις νευρώσεις των φύλλων. Στη συνέχεια παραμορφώνονται τα φύλλα και σταματά η ανάπτυξη του φυτού.

Η καταπολέμηση συνίσταται στη λήψη προληπτικών μέτρων. Θα πρέπει να ξεριζώνονται αμέσως όλα τα άρρωστα, να αποστειρώνονται τα εργαλεία που ήρθαν σε επαφή μαζί τους και να καταπολεμούνται τα έντομα που μεταφέρουν τον ιό από τα ασθενή φυτά στα υγιή. Επίσης παρουσιάζουν σήψη των ριζών.

ΑΚΑΚΙΑ η ΚΥΑΝΟΦΥΛΛΗ

Acacia cyanophylla leguminosae

Καταγωγή: Αυστραλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 4-6 m, διάμετρος κόμης 3-5 m.

Μορφολογία: Αειθαλές δέντρο με ανώμαλη σφαιρική κόμη. Έχει κλαδιά κρεμάμενα προς τα κάτω, με φύλλα μακρόστενα ή λογχοειδή, κυανοπράσινα 0,15 - 0,25 m μήκος και 1,5 - 3,5 cm πλάτος. Τα άνθη είναι χρυσοκίτρινα κατά σφαιρικά κεφάλια, τα οποία εμφανίζονται στη μασχάλη των φύλλων ενωμένα σε ταξιανθίες βότρυς. Ο καρπός είναι πεπλατυσμένος χέδρωπας, μήκους 8 - 12 εκ. περίπου.

Καλλωπιστική αξία: Είναι πολύ διακοσμητικό δέντρο, περιζήτητο για την ανθοφορία του που είναι ιδιαίτερα πλούσια και εντυπωσιακή. Επίσης ξεχωρίζει και για το φύλλωμα του καθώς επίσης και για τα κρεμάμενα κλαδιά του.

Απαιτήσεις: Φυτεύεται σε εύφορα, υγρά εδάφη με καλή αποστράγγιση. Για μια καλή ανθοφορία είναι απαραίτητο ένα ελαφρά όξινο έδαφος, παρόλο που

μπορεί να καλλιεργηθεί με επιτυχία και σε ασβεστώδη, ξηρά, ακόμα και υφάλμυρα εδάφη. Προτιμά επίσης ηλιόλουστες θέσεις. Οι βραχίονες της σπάζουν εύκολα από τους ανέμους, γι' αυτό θέλει συχνά κλαδέματα περιορισμού της κόμης.

Χρήσεις: Είναι κατάλληλο για κήπους, πάρκα, δεντροστοιχίες. Φυτεμένη στις παραλίες σε πυκνή διάταξη σχηματίζει προστατευτικό φράχτη από τους θαλάσσιους ανέμους.

Πολύσμος: Με σπόρο την άνοιξη, αφού πρώτα μουσκέψει σε νερό για 24-28 ώρες, με μοσχεύματα που ετοιμάζονται τον Αύγουστο, καθώς επίσης και με εμβολιασμό.

Αποστάσεις φύτευσης: 4–7 m

ΑΛΒΙΖΖΙΑ ή ΑΚΑΚΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Albizzia julibrissim Leguminosae

Καταγωγή: Τροπική Ασία και Αφρική

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 8 – 10 m, διάμετρος κόμης 6 – 8 m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Αύγουστος.

Μορφολογία: Πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο πλαγιόκλαδο, με κόμη ομπρελοειδή, ακανόνιστη, όχι πολύ πυκνή και με φλοιό κορμού λείο. Τα φύλλα της είναι δύο φορές πτεροσχιδή, με πολυάριθμα ημισελινοειδή, ανοιχτοπράσινα φυλλάρια. Τα άνθη είναι ροζ ή λευκορόδινα, κατά επαρκείς και πλατείς ταξιανθίες φόβες. Ο καρπός είναι χέδρωπας μήκους 15 cm περίπου.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο πολύ ελαφρό, λεπτό, εντυπωσιακό καθώς και ιδιόμορφο φύλλωμα της, όπως επίσης και στην πλούσια, μεταξώδη, θεματική καλοκαιρινή ανθοφορία της.

Απαιτήσεις: Δεν χρειάζεται ιδιαίτερες φροντίδες αλλά λόγω της προελεύσεως της θα πρέπει να φυτεύεται σε ζεστές και ηλιόλουστες θέσεις, αν και όχι πολύ ζεστές. Επίσης προτιμά εδάφη χωρίς πολύ ασβέστη, και τα καλύτερα γι' αυτή

είναι τα ελαφρά όξινα, εύφορα και με καλή αποστράγγιση. Αντέχει σχετικά στο κρύο.

Χρήσεις: Φυτεύεται μεμονωμένη για σκίαση μικρών χώρων σε αυλές, καθιστικά κήπων ή σε ομάδες για σκίαση και διακόσμηση πλατειών, πάρκων. Επίσης είναι κατάλληλη για δεντροστοιχίες σε μεγάλα πάρκα.

Πολύμορφο: Με σπόρο την άνοιξη, αφού πρώτα μουσκέψει σε νερό για 24 - 48 ώρες, αλλά και με μοσχεύματα.

Αποστάσεις φύτευσης: 8 - 10 m.

ΣΟΦΟΡΑ

Sophora japonica Leguminosae

Καταγωγή: Κίνα, Κορέα, Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός έως μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος έως 25 m, διάμετρος κόμης 10 - 15 m.

Εποχή ανθοφορίας: Ιούλιος - Αύγουστος.

Μορφολογία: Φυλλοβόλο δέντρο με κορμό ίσιο, κυλινδρικό και με φλοιό σκούρο τεφροκαστανό - γκριζωπό με όχι πολύ βαθιές, επιμήκειες ρωγμές.

Κόμη πλατιά, πυκνή και σχεδόν στρογγυλή. Τα βασικά κλαδιά είναι χοντρά και ελικοειδή ενώ τα νεαρά είναι λεπτά, γυαλιστερά και διατηρούν το πράσινο χρώμα τους. Τα φύλλα είναι περιττόληκτα πτερωτά, κατ' εναλλαγή, σύνθετα, μήκους 15 - 25 εκ. και αποτελούνται από 7 - 17 έμμισχα, ωοειδή φυλλάρια, μήκους 2,5 - 3 εκ., λεία και ζωηρά πράσινα στην πάνω επιφάνεια και στην κάτω γλαυκά και ελαφρώς χνουδωτά. Μοιάζουν πολύ με τα φύλλα της Ροβίνιας (ψευδοακακία) μόνο που δεν έχουν αγκάθια. Τα άνθη της είναι λευκά - υποκίτρινα, με πολύ ευχάριστη μυρωδιά ενωμένα σε επάκριες, όρθιες ή κρεμασμένες αραιές βοτρυοειδείς ταξιανθίες μήκους

15 - 30 εκ. Ο καρπός 5 - 8 εκ. που παράγεται κατά το φθινόπωρο και περιέχει 1 - 5 νεφροειδείς σπόρους.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια, όψιμη και εύοσμη ανθοφορία της, στο ωραίο σχήμα και χρωματισμό των φύλλων της, καθώς επίσης και στη μορφή της κόμης της.

Απαιτήσεις: Ευδοκμεί σε γόνιμα, βαθιά, στραγγιζόμενα και ελαφρώς ασβεστώδη εδάφη αλλά όχι σε αργιλώδη. Αντέχει στο κρύο, στην ξηρασία και στη ζέστη.

Χρήσεις: Είναι φυτό κατάλληλο για δεντροστοιχίες, νησίδες, πλατείες και πάρκα πόλεων. Στους κήπους και τα πάρκα παίρνει μέρος στις συνθέσεις των συστάδων και σύνθετων ομάδων.

Πολμός: Με σπόρο την άνοιξη, αλλά και με εμβολιασμό.

Αποστάσεις φύτευσης: Ελεύθερη ανάπτυξη 11 – 16 m, για δεντροστοιχίες 8 - 12m.

Εχθροί - Ασθένειες: Η Σοφόρα είναι φυτό, το οποίο στην πράξη δεν προσβάλλεται από έντομα. Ωστόσο, υπάρχουν μύκητες, που μπορούν να της προκαλέσουν διάφορες βλάβες. Οι μύκητες αυτοί μπορεί να είναι το "ωίδιο" και το "σάπισμα των ριζών".

ROBINIA η ΨΕΥΔΟΑΚΑΚΙΑ

Robinia pseudoacacia Leguminosae

Καταγωγή: Ανατολικές περιοχές των Η.Π.Α.

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 20 m, διάμετρος κόμης 8 – 14 m.

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος - Μαΐος

Μορφολογία: Φυλλοβόλο δέντρο με κορμό ίσιο, όρθιο που φέρει αγκάθια. Ο φλοιός του είναι τεφροκαστανός με βαθιές σχισμές και κόμη ελλειψοειδή έως σφαιρική, συμπαγή και με μικρά αγκαθάκια. Τα φύλλα είναι κατ'εναλλαγή μήκους 10 - 30 εκ. σύνθετα, αποτελούμενα από 7 - 19 ανοιχτοπράσινα, ωοειδή φυλλάρια ενώ τα άνθη της είναι λευκά, αρωματικά, μήκους 1,5 - 2 εκ. ενωμένα σε πυκνές, κρεμάμενες ταξιανθίες βότρυς μήκους 10 - 20 εκ. Ο καρπός είναι λοβός, μήκους 5-10 εκ. που περιέχει 10 περίπου, μικρούς, μαύρους, γυαλιστερούς σπόρους και σχηματίζονται μετά την ανθοφορία.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην πλούσια και όμορφη καθώς και εύοσμη ανθοφορία της, όπως επίσης και στο ιδιόμορφο σχήμα των φύλλων της με το τρυφερό πράσινο χρώμα τους και στη μορφή της κόμης.

Απαιτήσεις: Η Ροβίνια προσαρμόζεται εύκολα σε οποιοδήποτε έδαφος με εξαίρεση τα τυρφώδη και εκείνα που έχουν υπερβολικό ενεργό ασβέστιο. Προτιμά όμως τα γόνιμα, βαθιά, στραγγερά εδάφη, γίνεται όμως και στα αμμώδη και φτωχά. Αντέχει στο κρύο και στη ζέστη, αγαπάει όμως της προσήλιες τοποθεσίες.

Χρήσεις: Κατάλληλη για δεντροστοιχίες σε δημόσιους δρόμους πόλεων, κηπουπόλεων, υπεραστικών δρόμων κ.λ.π. Έχει ισχυρό επιφανειακό ριζικό σύστημα που αυτό την κάνει να χρησιμοποιείται για σταθεροποίηση αναχωμάτων, πρανών ή λοφίσκων κινούμενη άμμου. Είναι επίσης κατάλληλη χάρη στα αγκάθια που φέρει και τα ριζοβλαστήματά της για τη διαμόρφωση ζωντανών φραχτών.

Πολύμυς: Με σπόρους που μουσκεύουν για 24 ώρες σε ζεστό νερό με εμβολιασμό, με παραφυάδες ή και με μοσχεύματα.

Αποστάσεις φύτευσης: Για ελεύθερη ανάπτυξη 9 – 1 m, για δεντροστοιχίες 7 - 12 m, για σταθεροποίηση αναχωμάτων 2 m, για φράχτες 1 - 1,50 m.

ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ ή ΚΕΡΚΙΣ

Cercis siliquastrum Leguminosae

Καταγωγή: Ν. Ευρώπη, Μικρά Ασία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 8 - 10 m, διάμετρος κόμης 6 - 8 m.

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος, πριν από τα φύλλα

Μορφολογία: Είναι φυλλοβόλο δέντρο, πολύκλαδο, με κόμη ανώμαλη σφαιρική. Ο κορμός είναι στριφτός, ελικοειδής, καλυμμένος με μαύρο φλοιό, αρχικά λείος που αργότερα παρουσιάζει εγκάρσιες και διαμήκειες ρωγμές.

Τα φύλλα είναι κατ' εναλλαγή, απλά, ακέραια, στρογγυλά, πράσινα - μπλε χρώμα, σχήμα καρδιάς ή νεφρού και φέρουν μακρύ μίσχο. Τα άνθη παρουσιάζονται σε ωραίους χρωματισμούς του ροζ - λιλά με μήκος 1 - 2 εκ. και σχήμα πεταλούδας, κατά βότρους ταξιανθίες από τα κλαδιά και από τον κορμό.

Ο καρπός σχηματίζεται το καλοκαίρι και είναι πεπλατυσμένος χέδρωπας, κρεμαστός, μήκους 7-10 εκ., αρχικά πράσινος και αργότερα όταν ωριμάσει γίνεται καφέ κοκκινωπός.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο ωραίο φύλλωμα και κυρίως στην πλούσια, πράσινη και ζωηρόχρωμη ανθοφορία που καλύπτει σχεδόν όλο το σκελετό του δέντρου, πριν παρουσιαστούν τα φύλλα πολύ νωρίς την άνοιξη.

Απαιτήσεις: Είναι ανθεκτικό στο κρύο. Προσαρμόζεται καλά σε δροσερά κλίματα, εδάφη ελαφρά, αμμώδη ή ασβεστώδη, με αρκετή υγρασία και προτιμά ηλιαζόμενες θέσεις.

Χρήσεις: Κατάλληλος για δεντροστοιχίες πάρκων και οδών πόλεων, κηπουπόλεων. Στα πάρκα και τους κήπους φυτεύονται μοναχικές ή σε ομάδες ή μαζί με άλλα δέντρα. Τα άνθη της τοποθετούνται και σε ανθοδοχεία.

Πολ/σμός: Με μοσχεύματα το Σεπτέμβριο και Οκτώβριο και με σπόρο το Μάρτιο που πριν σπαρεί πρέπει να μουσκέυει 24 - 48 ώρες σε νερό.

Αποστάσεις φύτευσης: 7 - 9 m.

Εχθροί και ασθένειες: Το φυτό δεν δέχεται πολλές επιθέσεις από εχθρούς και ασθένειες, ορισμένοι όμως μύκητες μπορούν να προκαλέσουν γέγγραινα η οποία σε μερικές περιπτώσεις είναι σοβαρή.

ΙΠΠΟΚΑΣΤΑΝΕΑ

Aesculus hippocastanum Hippocastaneae

Καταγωγή: Μικρά Ασία, Δυτική Ελλάδα

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 20-30m

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος

Μορφολογία: Πρόκειται για ένα θαυμάσιο δέντρο που χαρακτηρίζεται για τη συμπαγή ωοειδή κόμη με τα χοντρά κλαδιά. Ο κορμός του είναι εύρωστος, συχνά με αυλακώσεις, καλυμμένος από λείο φλοιό χρώματος καφέ—γκρίζο. Φέρει θαυματικούς οφθαλμούς που στις αρχές της ανοίξεως γίνονται κολλώδεις.

Έχει βαθυπράσινα φύλλα, παλαμοσχιδή, που αποτελούνται από 5-7 οδοντωτά φυλλάρια το πιο μεγάλο από τα οποία μπορεί να φθάσει το μήκος των 25 εκ. και το πλάτος των 10 εκ. Κατά το φθινόπωρο τα φύλλα παίρνουν πολύ ζωνρά χρώματα από το έντονο κόκκινο ως το χρυσοκίτρινο και το πορτοκαλί. Τα άνθη είναι αρκετά θαυματικά, άφθονα, αρωματικά και αποτελούνται από 5 κυματοειδή άσπρα πέταλα με κόκκινες κηλίδες ενωμένα σε όρθιους, κωνικούς στάχους, μήκους 20 - 25 εκ.

Οι καρποί είναι μεγάλοι, σφαιρικοί και αποτελούνται από ένα πράσινο αγκαθωτό περίβλημα που περικλείει ένα χοντρό καστανόχρωμο σπόρο.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλει στα θεαματικά εύοσμα άνθη της με τους ωραίους χρωματισμούς καθώς και στο σχήμα και χρώμα του φυλλώματος της.

Απαιτήσεις: Είναι ανθεκτικό και εύκολο στην καλλιέργεια φυτό. Αντέχει σε θερμοκρασίες (-20) έως και (-30)° C. Μεγαλώνει καλύτερα στα γόνιμα και δροσερά εδάφη ενώ δεν ευδοκίμει στα υγρά. Αγαπάει επίσης και τις προσήλιες ή μερικώς σκιαζόμενες θέσεις.

Χρήσεις: Χρησιμοποιείται σαν διακοσμητικό μεμονωμένο ή κατά συστάδες και είναι κατάλληλο για πάρκα, κήπους και για δεντροστοιχίες κατά μήκος δρόμων και λεωφόρων.

Πολ/σμός: Με σπόρο την άνοιξη, αφού πρώτα οι σπόροι έχουν υποστεί στρωμάτωση το χειμώνα, αλλά και με εμβολιασμό.

Αποστάσεις φύτευσης: 12 - 25 m.

Εχθροί - Ασθένειες: Δεν προσβάλλεται συνήθως από έντομα. Τα γέρικά φυτά όμως προσβάλλονται από ξυλοφάγους μύκητες και σχηματίζουν έλκη. Μερικοί μύκητες προκαλούν και κηλίδες στα φύλλα.

ΦΟΙΝΙΚΕΣ

Τρία είδη του γένους αυτού παρουσιάζουν ιδιαίτερο κηποτεχνικό ενδιαφέρον και εξετάζονται παρακάτω:

1. *Phoenix washingtonia Palmaceae*

Καταγωγή: Ν.Δ. Ηνωμένες Πολιτείες

Διαστάσεις: Ύψος 20 – 25 m

Μορφολογία: Αειθαλές δέντρο με ψηλό, κυλινδρικό, κατακόρυφο κορμό, ο οποίος στεφανώνεται από 20-30 μεγάλα διαμέτρου μέχρι 1,80 m μακρόμιστα φαιοπράσινα φύλλα σε μορφή βεντάλιας που φέρουν στις άκρες νήματα. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα, μικρά λευκά πολλά σε διακλαδιζόμενους σπάδικες. Ο καρπός είναι ωσειδής, μαύρος και μικρός.

2. *Phoenix canariensis* Palmaceae

Καταγωγή: Κανάρια νησιά

Διαστάσεις: Ύψος 20m

Μορφολογία: Αειθαλές δέντρο. Έχει ψηλό, ισχυρό, κυλινδρικό κορμό που στην κορυφή φέρει κυκλικά ένα μπουκέτο από μεγάλα, πλατειά, πτεροειδή τοξοειδή και κρεμάμενα φύλλα, μήκους 5m, ανοιχτοπράσινα. Έχει καστανοκίτρινα άνθη, μικρά, δίοικα, ενωμένα σε κρεμάμενες ταξιανθίες σπάδικες, μήκους 1 m. Οι καρποί είναι ωσειδές μήκους 2,5 εκ. πορτοκαλορόδινοι.

3. *Chamaerops humilis* Palmaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες.

Διαστάσεις: Ύψος 3-5m.

Μορφολογία: Μικρό φοινικοειδές δέντρο με κορμό λεπτό σκεπασμένο με ίνες καστανόμαυρες. Στην κορυφή φέρει μια ομάδα παλαμοειδή φύλλα, διαμέτρου 0,60 - 0,80m, πράσινα έως γλαυκόχροα, δερματώδη με σκληρούς λοβούς και μίσχο λεπτό αγκαθωτό. Τα άνθη είναι μικρά, κίτρινα σε ταξιανθίες σπάδικες μήκους 30 εκ. Οι καρποί είναι ράγες, σφαιρικοί διαμέτρου 1,5 – 4 εκ. κοκκινοκαστανοί.

Και τα τρία είδη

Ρυθμός ανάπτυξης: Πολύ αργός

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη εκτός από το χαμαίρωπα που ανθίζει το καλοκαίρι.

Καλλωπιστική αξία: Καλλιεργούνται για τη διακοσμητική τους αξία που την οφείλουν στην πρωτότυπη μορφή τους και στο ωραίο φύλλωμα τους που το προσδίδουν τα επιμήκη και κρεμοκλαδή φύλλα.

Απαιτήσεις: Αγαπούν τα ζεστά κλίματα, ηλιόλουστες θέσεις και τα γόνιμα εδάφη. Είναι από τα πιο ανθεκτικά στο κρύο φοινικοειδή με πρώτο στην αντοχή το χαμαίρωπα. Στις παραθαλάσσιες περιοχές αντέχουν λίγο. Αντέχουν και στην ημισκιά.

Χρήσεις: Ομορφαίνουν κήπους πάρκα, προαύλια κτιρίων, πλατείες και φυτεύονται είτε μοναχικοί είτε κατά μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες. Τα δύο πρώτα είδη είναι κατάλληλα για δεντροστοιχίες ή νησίδες - κόμβους μεγάλων λεωφόρων, κηπουπόλεων. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν επίσης φυτεμένα σε μεγάλα φυτοδοχεία για διακόσμηση εσωτερικών χώρων, μπαλκονιών κ.ά.

Πολ/σμός: Με σπόρο κατά το Φεβρουάριο – Μάρτιο.

Αποστάσεις φύτευσης: Για τα δύο πρώτα είδη 8- 12m για το χαμαίρωπα 2 - 3m.

ΜΕΛΙΑ

Melia azedarach Meliaceae

Καταγωγή: Ινδίες, Ιμαλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 6-10 m, διάμετρος κόμης 4 – 8 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος - Ιούλιος

Μορφολογία: Πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο με κόμη πλατειά σφαιρική, με κορμό ίσιο, λείο όχι πολύ διακλαδισμένο και φλοιό καστανομέλανο. Οι βλαστοί είναι αραιοί, και άθραυστοι. Έχει φύλλα κατ' εναλλαγή βαθυπράσινα, γυαλιστερά φτερωτά μήκους 25 - 60 εκ. που αποτελούνται από πολυάριθμα (7 - 12) περιττόληκτα φτερωτά φυλλάρια. Τα άνθη παρουσιάζονται πολλά μαζί σε αραιές επάκριες ταξιανθίες φόβες μήκους 10 - 20 εκ., ενώ είναι μικρά, ελαφρώς αρωματικά, χρώματος λιλά. Οι καρποί είναι δρύπες, κίτρινοι σφαιρικοί διαμέτρου 1,5 εκ. και παραμένουν πάνω στο δέντρο ακόμα και μετά την πτώση των φύλλων.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο σκουροπράσινο - γυαλιστερό φύλλωμα της, στην πλούσια παρατεταμένη ανθοφορία της καθώς και στη σφαιρική κόμη της.

Απαιτήσεις: Δεν είναι απαιτητικό φυτό σ' ότι αφορά το έδαφος. Αναπτύσσεται όμως πολύ καλά σ' ένα γόνιμο στραγγερό, ελαφρά και με καλή στράγγιση έδαφος. Προτιμάει επίσης ηλιαζόμενες τοποθεσίες, προστατευόμενες από δυνατούς ανέμους.

Χρήσεις: φυτεύεται μοναχική ή σε ομάδες αμιγείς ή με άλλα δέντρα, θάμνους στους κήπους και πάρκα. Είναι επίσης κατάλληλη για δεντροστοιχίες πόλεων και για σκίαση καθιστικών, πλατειών κ.α.

Πολύμους: Με σπόρο την Άνοιξη και παραφυάδες στο τέλος του χειμώνα με αρχές ανοίξεως.

ΛΕΥΚΑ

Γένος που περιλαμβάνει 35 είδη ανθεκτικών δέντρων από τα οποία μόνο δύο είδη που περιγράφονται παρακάτω παρουσιάζουν κηποτεχνικό ενδιαφέρον.

1. *Populus Alba Salicaceae* (λευκή)

Καταγωγή: Κεντρική και Δυτική Ασία, Κεντρική και Νότια Ευρώπη.

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 25 m, διάμετρος κόμης 8 – 10 m.

Μορφολογία: Φυλλοβόλο δίοικο δέντρο με κόμη ανώμαλα σφαιρική έως ελλειψοειδή. Ο κορμός είναι ίσιος, παχύς με γκρίζο ή υπόλευκο φλοιό. Τα φύλλα είναι απλά, μικρά, εναλλασσόμενα, ωοειδή ή λογχοειδή οδοντωτά μήκους 6-12 εκ. με 3-5 λοβούς και φέρουν ένα μακρύ μίσχο. Το χρώμα τους είναι γκριζοπράσινο στην πάνω επιφάνεια ενώ η κάτω παρουσιάζει ένα ασημί χρωματισμό και είναι καλυμμένη με ένα ελαφρό χνούδι. Τα άνθη σχηματίζουν κρεμάμενους ίουλους και διακρίνονται σε αρσενικά και θηλυκά που εμφανίζονται σε διαφορετικά δέντρα το καθένα. Οι καρποί είναι σφαιρικές κάψες.

2. *Populus nigra* Salicaceae (μαύρη)

Καταγωγή: Ευρώπη, Δυτική Ασία.

Διαστάσεις: Ύψος 15 - 30, διάμετρος κόμης 8 – 10 m

Μορφολογία: Πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο με απλωτή πυραμιδοειδή έως ελλειψοειδή κόμη. Ο κορμός γίνεται ίσιος, πολύ χοντρός και κοντός και παρουσιάζει πολλές διακλαδώσεις από χαμηλά. Ο φλοιός του είναι τραχύς χρώματος τεφρομελανού με βαθιές σχισμές. Τα φύλλα είναι λεία, ωοειδή τριγωνικά, ρομβοειδή, ελαφρώς οδοντωτά και πράσινου χρώματος, γυαλιστερά. Κυρίως καλλιεργείται το *Populus nigra var italica* (καβάκι) που έχει τάση να βγάζει βλαστούς από χαμηλά και σχηματίζει πυκνή κολονοειδή κόμη.

Και τα δύο είδη

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στις εντυπωσιακές διαστάσεις των δέντρων, το σχήμα της κόμης, το χρώμα του φλοιού καθώς και το ευκίνητο και ανάλαφρο κυματισμό του φυλλώματος με τις διάφορες αποχρώσεις.

Απαιτήσεις: Η λεύκα ευδοκμεί σε όλα τα εδάφη ακόμα και στα βαριά, κρύα, υγρά και ξηρά, προτιμά όμως τα γόνιμα, βαθιά, στραγγερά όπου αναπτύσσονται καλύτερα. Αντέχουν στο κρύο και ζέστη. Αντέχουν δε και σε παραθαλάσσιες θέσεις.

Χρήσεις: Συχνά καλλιεργούνται στα πάρκα, κήπους σε μικρές ομάδες, αμιγείς ή σε συνδυασμό με άλλα είδη σφαιρικής ή κρεμοκλαδούς κόμης π.χ. Ιτιά Κλαίουσα. Γενικά οι λεύκες είναι κατάλληλες για δημιουργία ψηλών ζωντανών φραχτών, το τελείωμα ενός πάρκου ή για να κρύψουν αντιαισθητικούς χώρους. Συγκροτούν δεντροστοιχίες σε μεγάλες λεωφόρους, υπεραστικούς δρόμους ή προσφέρουν τη σκιά τους σε πλατείες. Επίσης φυτεύονται σε μακριές σειρές κοντά σε ρυάκια.

Πολυσμός: Με σπόρο, αλλά κυρίως με μοσχεύματα μήκους 20 - 30 εκ. από ώριμο ξύλο νωρίς την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: Για ελεύθερη ανάπτυξη η λεύκα η λευκή 10 - 20 m και για δημιουργία ζωντανού φράχτη 7 - 14 m.

Εχθροί—Ασθένειες: Η εριώδης αφίδα προκαλεί την εμφάνιση κηρωδών ουσιών πάνω στα φύλλα και τους βλαστούς καθώς και φλυκταινών πάνω στο φλοιό, ο οποίος στη συνέχεια αποκολλάται και πέφτει. Τα προσβεβλημένα δέντρα μπορεί να χάσουν πρόωρα τα φύλλα τους. Καταπολεμείται με χειμερινό πολτό, με πολυθειούχα φάρμακα το χειμώνα. Ένα κολεόπτερο, η χρυσομέλα, προσβάλλει τα φύλλα και προκαλεί την καθυστέρηση της ανάπτυξης των δέντρων. Καταπολεμείται με διασπορά στο έδαφος το χειμώνα με σκόνη εξαχλωροκυκλοεξάνιου. Ένα άλλο έντομο είναι το σκαθάρι, το οποίο τρέφεται με το φλοιό των νεαρών δέντρων και εναποθέτει τα αβγά του στη βάση του κορμού. Στη συνέχεια οι προνύμφες ορύσσουν στοές γύρω από τον κορμό και

κάτω από το φλοιό, ο οποίος σκάει, σκουραίνει και παρουσιάζει μικρές τρύπες που βγαίνει χυμός. Το έντομο αυτό προκαλεί καθυστέρηση της ανάπτυξης καθώς και εξασθένηση του δέντρου. Καταπολεμείται με φυτοφάρμακα που έχουν σαν βάση τους φωσφορικούς εστέρες και ψεκασμοί γίνονται την άνοιξη. Ο μεγάλος και μικρός κεράμβυκος καθυστερούν επίσης την ανάπτυξη των δέντρων δημιουργώντας μεγάλες τρύπες πάνω στα φύλλα και οι προνύμφες ορύσσουν τρύπες στο φλοιό, με αποτέλεσμα να τον κάνουν σχεδόν μαύρο. Η καταπολέμηση γίνεται αν επιχριστεί ο κορμός με διάλυμα φωσφορικών εστέρων.

ΜΑΓΝΟΛΙΑ

Magnolia grandiflora Magnoliaceae

Καταγωγή: Ν. Α. Ηνωμένες Πολιτείες

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 10 - 30 m, διάμετρος κόμης 5 – 15 m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Αύγουστος

Μορφολογία: Είναι δέντρο αειθαλές με κόμη πυραμοειδή έως ελλειψοειδή. Ο κορμός είναι ίδιος, με βλαστούς από τη βάση και έχει γκρίζο, λείο φλοιό. Οι κλαδίσκοι και οι οφθαλμοί είναι χνουδωτοί. Έχει ωοειδή, δερματώδη μεγάλα φύλλα, μήκους 25 εκ. περίπου, βαθυπράσινα, γυαλιστερά στην πάνω επιφάνεια, χνουδωτά σκουρόχρωμα στην κάτω επιφάνεια, κυρίως τα νεαρά φύλλα. Τα άνθη, διαμέτρου 10 - 20 εκ., έχουν κυπελλοειδές σχήμα, μοναχικά και υπόλευκου χρώματος και αναδίδουν ένα έντονο ευχάριστο άρωμα. Οι καρποί είναι ωοειδείς μήκους 7 - 10 εκ. και εμφανίζονται το Νοέμβριο.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην εντυπωσιακή κόμη της με τα γυαλιστερά και εντυπωσιακά φύλλα της. Επίσης καλλιεργείται για τη σύντομη, αλλά θεαματική ανθοφορία της με τα άνθη να αναδίνουν ένα ευχάριστο άρωμα.

Απαιτήσεις: Είναι δέντρο αρκετά ανθεκτικό στο κρύο. Οι μαγνόλιες καλλιεργούνται σε καλά αποστραγγιζόμενα γόνιμα, αργιλώδη εδάφη και απάνεμα μέρη. Χρειάζονται ηλιόλουστες τοποθεσίες αλλά γίνονται και στην ημισκιά. Θέλουν άφθονα ποτίσματα το καλοκαίρι. Ανέχονται τα συνεχή κλαδέματα.

Χρήσεις: Φυτεύονται μοναχικές ή σε μικρές ομάδες, σε κήπους, πάρκα, αυλές. Κατάλληλες για δεντροστοιχίες πάρκων, δρόμων προαστίων και κηπουπόλεων.

Πολύσμος: Με εναέριες καταβολάδες στο τέλος του καλοκαιριού, μοσχεύματα ξυλοποιημένων βλαστών την άνοιξη και σπόρους που στρωμάτωνονται το φθινόπωρο. Μπορούν να πολλαπλασιαστούν και με εμβολιασμό.

Αποστάσεις φύτευσης: 7–15 m.

Εχθροί –Ασθένειες: Το κρύο και οι παγετοί της προκαλούν ζημιές με αποτέλεσμα να προσβληθεί από την τεφρά σήψη. Καταπολεμείται με Κάπταν, βοδιγάλειο πολτό. Προληπτικά καλό θα είναι να αποφεύγονται οι ανισόρροπες λιπάνσεις και να θεραπεύονται τα μικροτραύματα. Μια άλλη ασθένεια που προσβάλλει είναι η σηψιρριζία η οποία μπορεί να προκαλέσει ακόμη και την αποξήρανση του φυτού. Δεν υπάρχουν αποτελεσματικά φάρμακα για την καταπολέμηση της, γι' αυτό θα πρέπει να διατηρούνται τα δέντρα σε καλή κατάσταση και να αποφεύγονται τα λιμνάζοντα νερά. Ακόμα είναι αναγκαίο η καταστροφή των προσβεβλημένων δέντρων.

ΠΛΑΤΑΝΟΣ

Το γένος αυτό περιλαμβάνει δύο είδη που παρουσιάζουν κηποτεχνικό ενδιαφέρον.

1. *Platanus orientalis* Platanaceae

Καταγωγή: Ν. Α. Ευρώπη, Δ. Ασία

Διαστάσεις: Ύψος μέχρι 30 m, διάμετρος κόμης 35 m.

Μορφολογία: Αιωνόβιο φυλλοβόλο δέντρο με κοντό, χοντρό και ευθυτενή, κυλινδρικό κορμό. Ο φλοιός του είναι τεφρός έως λευκοπράσινος που αποσπάται εύκολα κατά πλάκες έως λευκοπράσινος που αποσπάται εύκολα κατά πλάκες και αφήνει κηλίδες λείες πρασινοκίτρινες μέχρι κιτρινωπές. Έχει έντονα έλοβα φύλλα (5 - 7 λοβούς), μήκους 10 - 20 εκ. πλατιά, κατ' εναλλαγή, ανοιχτοπράσινα. Οι καρποί είναι σφαιρικοί 2 - 2,5 εκ. και σχηματίζονται ανά 3 - 4 πάνω στον ίδιο ποδίσκο. Ωριμάζουν τον Οκτώβριο.

2. *Platanus occidentalis* Platanaceae

Καταγωγή: Β. Αμερική

Διαστάσεις: Ύψος 50 m, διάμετρος κόμης 25 m.

Μορφολογία: Μεγάλο φυλλοβόλο δέντρο με κορμό ευθυτενή, ψηλό και κυλινδρικό και κόμη αρχικά πυραμοειδή που στα ενήλικα γίνεται ελλειψοειδής έως σφαιρική. Ο φλοιός του είναι τεφρόλευκος και αποσπάται κατά μικρές καστανές πλάκες αφήνοντας εκτεθειμένο το υπόλευκο φελλοποιημένο στρώμα που βρίσκεται από κάτω. Τα φύλλα του είναι επίσης παλαμοειδή, με τρεις συνήθως αβαθής τριγωνικούς λοβούς. Οι καρποί είναι σφαιρικοί διαμέτρου 3 εκ. μοναχικοί.

Και τα δύο είδη

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός.

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιο - Μαΐο

Καλλωπιστική αξία: Ο πλάτανος εκτιμάται ιδιαίτερα σαν διακοσμητικό είδος, χάρη στη μεγάλη και επιβλητική κόμη του. Επίσης βασίζεται στο πλούσιο και ωραίο φύλλωμα καθώς και στις πρωτότυπες αποχρώσεις του φλοιού στον κορμό και τους βραχίονες.

Απαιτήσεις: Ο πλάτανος είναι δέντρο με λίγες, σχετικά, απαιτήσεις και ευδοκμεί σε όλα τα εδάφη. Προτιμάει όμως τα γόνιμα, βαθιά, δροσερά και υγρά εδάφη που όμως δεν κατακρατούν νερό. Προτιμά τις προσήλιες θέσεις. Αντέχουν όμως και στο κρύο. Ο πλάτανος αντέχει ακόμα και τα πιο αυστηρά κλαδέματα.

Χρήσεις: Θεωρείται το καλύτερο δέντρο για δεντροστοιχίες σε λεωφόρους και δρόμους υπεραστικούς. Φυτεύονται μοναχικοί ή σε μικρές ομάδες για να διακοσμήσουν ακόμα και να σκιάσουν ευρύχωρους χώρους σε πλατείες, πάρκα, μεγάλους κήπους, όχθες λιμνών κ.ά.

Πολυσμός: Με μοσχεύματα σκληρού ξύλου αλλά και με σπόρους που στρωματώνονται και την άνοιξη σπείρονται.

Αποστάσεις φύτευσης: 20 – 25 m.

Εχθροί – Ασθένειες: Το φύλλωμα προσβάλλεται από το λεπιδόπτερο Λιθοκολλητής του οποίου οι προνύμφες τρώνε τα φύλλα. Τα φύλλα επίσης μπορούν να πέσουν κατά τη διάρκεια των υγρών καλοκαιριών εξαιτίας του μύκητα Γνωμονία της βεντέτας, που προσβάλλει τις κύριες νευρώσεις τους ή και το μίσχο και τα αναγκάζει να πέφτουν.

ΦΙΚΟΣ

Ficus nitida Moraceae

Καταγωγή: Ινδίες

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος έως γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 20 m, διάμετρος αειθαλές δέντρο με ισχυρό κορμό, φλοιό λείο σκούρο τεφρό και κόμη πυκνή, πλατειά. Οι ακραίοι κλαδίσκοι γέρνουν προς τα κάτω. Τα φύλλα είναι ακέραια, παχιά, δερματώδη, ελλειψοειδή μήκους 5-10 εκ. σκουροπράσινα. Οι καρποί είναι σύκα μικρά, 8 χιλ. μήκους, ανά δυο στις μασχάλες των φύλλων.

Καλλωπιστική αξία: Καλλιεργούνται για την μεγαλοπρεπή εμφάνιση της κόμης τους και για το πυκνό, πλούσιο, βαθυπράσινο φύλλωμα.

Απαιτήσεις: Είναι συνήθως πολύ εύρωστα φυτά εύκολης καλλιέργειας.

Γίνεται σε ποικιλία εδαφών, ακόμη και ασβεστώδη, προτιμά όμως γόνιμα, βαθιά ελαφρά, στραγγερά εδάφη. Αγαπάει τις προφυλαγμένες ζεστές, ηλιαζόμενες θέσεις, ανέχεται όμως και την ημισκιά. Δεν άντεχει το κρύο.

Χρήσεις: Φυτεύεται συνήθως μοναχικό σε μεγάλους κήπους, πάρκα, αλές. Κατάλληλο για πλατείες με μόνιμη σκιά και δεντροστοιχίες μεγάλων

λεωφόρων, όπως επίσης και για την κάλυψη αντιαισθητικών κατασκευών.

Πολύμους : Με μοσχεύματα και εναέριες καταβολάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για ελεύθερη ανάπτυξη 16 – 22 m, για δεντροστοιχίες 14 - 18m.

Εχθροί - Ασθένειες: Προσβάλλονται από τα κοκκοειδή και κυρίως την βαμβακάδα, η ασθένεια εκδηλώνεται με την εμφάνιση μιας ουσίας που μοιάζει με βαμβάκι πάνω στα φύλλα και τα στελέχη. Σε περίπτωση προσβολής θα πρέπει να πλένονται τα φύλλα με νερό και σαπούνι, και να ψεκάζονται με θειϊκή νικοτίνη. Άλλα είδη κοκκοειδών όπως η ψώρα προκαλούν την εμφάνιση μιας καφετιάς κρούστας. Καταπολεμούνται με ειδικά φυτοφάρμακα.

ΑΙΛΙΑΝΘΟΣ ή ΑΙΛΑΝΤΟΣ

Ailannthus altissima Ailantus Simarubaceae

Καταγωγή: Κ. Ασία, Αυστραλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 20 m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Ιούλιος

Μορφολογία: Είναι δίοικο, φυλλοβόλο δέντρο με εκτεταμένη κόμη. Τα φύλλα είναι σύνθετα, αποτελούμενα από ανοιχτά πράσινα, ωοειδή φυλλάρια. Τα άνθη εμφανίζονται ενωμένα σε ταξιανθίες φόβες και δεν έχουν καμία διακοσμητική αξία. Ο καρπός είναι σαμάριο, μήκους 4 εκ. περίπου.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην εκτεταμένη κόμη του και στο επιβλητικό ύψος του. Τα φύλλα του επίσης αποτελούν διακοσμητικό ενδιαφέρον.

Χρήσεις: Χρησιμοποιείται σε μεγάλους κήπους, πάρκα, πλατείες. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται τα αρσενικά δέντρα επειδή κατά την περίοδο της

ανθοφορίας αναδίδουν μια άσχημη μυρωδιά και γύρη που προκαλεί ενοχλητικές αλλεργίες.

Απαιτήσεις: Φυτεύονται σε οποιοδήποτε έδαφος αλλά είναι προτιμότερο το ελαφρό, γόνιμο και ξερό. Είναι ανθεκτικό στις προσβολές εντόμων και ασθενειών.

Πολ/μός: Με σπόρο το φθινόπωρο, επίσης με μοσχεύματα ρίζας ή με ριζικές παραφυάδες.

ΠΕΥΚΗ

Το γένος περιλαμβάνει γύρω στα 100 είδη, από τα οποία τα 3 πιο σημαντικά περιγράφονται πιο κάτω.

1. *Pinus canariensis* Pinaceae

Καταγωγή: Κανάρια νησιά.

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 20 m, διάμετρος κόμης 7 – 10 m.

Μορφολογία: Αειθαλές κωνοφόρο δέντρο με κορμό ίσιο και όρθιο. Η κόμη είναι αρχικά πυραμοειδής που στη μεγάλη ηλικία πλαταίνει πολύ. Τα φύλλα του είναι λεπτά, μακριά μέχρι 30 εκ. ανοιχτοπράσινα, σε ομάδες από τρία. Οι καρποί είναι κώνοι, κυλινδρικοί, ωοειδείς μήκους 12 - 18 εκ.

2. *Pinus halepensis* Pinaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες

Διαστάσεις: Ύψος 15 - 20 εκ., διάμετρος κόμης 8 – 15 μ.

Μορφολογία: Αειθαλές κωνοφόρο δέντρο με κόμη ακανόνιστου σχήματος. Ο κορμός του στρεβλός και συχνά επικλινής. Τα φύλλα του είναι σκληρές, χοντρές βελόνες που σχηματίζονται κατά ζεύγη, πάνω στα κλαδιά που είναι ανοιχτοπράσινα μήκους 8 - 10 εκ. Ο φλοιός έχει ανοιχτοκαστανό χρώμα. Αρχίζουν να παράγουν κώνους σε ηλικία 10 χρόνων, οι οποίοι έχουν ωοειδές σχήμα, κόκκινο-βιολετί χρώμα, ωριμάζουν 2 χρόνια μετά, και παραμένουν για πολύ καιρό πάνω στο δέντρο. Έχουν μήκος 6 - 10 εκ. και διάμετρο 3 - 5 εκ.

3. *Pinus pinea* Pinaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 20 m, διάμετρος κόμης 8 – 15 m.

Μορφολογία: Αειθαλές κωνοφόρο δέντρο με κορμό ίσιο που σκεπάζεται από χοντρό φλοιό, που με το χρόνο γεμίζει σχισμές. Τα χαμηλότερα κλαδιά του στρέφονται προς τα πάνω, ενώ τα κλαδιά της κορυφής είναι οριζόντια. Η κόμη του έχει αρχικά σχήμα σφαιρικό που στα ενήλικα άτομα όμως γίνεται ομπρελοειδής. Τα φύλλα είναι βαθυπράσινα βελονοειδή συνήθως κατά ζεύγη μήκους 15 - 20 εκ. Οι κώνοι έχουν σφαιρικό σχήμα και σχηματίζονται από μικρά και κυρτά λέπια, με λαμπερό καστανό χρώμα. Εμφανίζονται σε δέντρα ηλικίας 30 χρόνων και ωριμάζουν σε 2 χρόνια, παράγοντας βρώσιμους σπόρους. Οι κώνοι έχουν μήκος 10 - 15 εκ. και πλάτος 8 - 10 εκ.

Και τα τρία είδη

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο πλούσιο βελονοειδές φύλλωμα και στη μορφή της κόμης τους με τις εντυπωσιακές διαστάσεις.

Απαιτήσεις: Δεν αντέχουν τους δυνατούς και μεγάλης διάρκειας παγετούς. Τα δύο πρώτα είδη δεν αντέχουν κάτω από -12°C ενώ το τρίτο είδος (κουκουναριά) είναι πιο ανθεκτική. Αντέχουν στη ζέστη και την ξηρασία.

Τα δύο πρώτα είδη γίνονται σε όλα τα εδάφη, ακόμη και τα πιο φτωχά, ξερά και ασβεστούχα. Η κουκουναριά ευδοκimei σε εδάφη γόνιμα, βαθιά, αργιλοαμμώδη, δροσερά, χωρίς ασβέστιο. Και τα τρία είδη αγαπούν το ήλιο και τη ζέστη.

Χρήσεις: Φυτεύονται μεμονωμένα ή σε ομάδες. Μεμονωμένα φυτεύονται ανάμεσα σε άλλα δέντρα για να προβάλλουν την ωραία μορφή τους. Καλλιεργούνται σε μεγάλους κήπους, πάρκα, πλατείες, λοφίσκους. Είναι κατάλληλα, ιδίως ο κανάριος και η κουκουναριά για δεντροστοιχίες μεγάλων υπεραστικών λεωφόρων, δρόμων κηπουπόλεων κ.α. Η χαλέπιος ανέχεται το ψαλίδισμα.

Πόλμος: Με σπόρο στο τέλος του χειμώνα.

Αποστάσεις φύτευσης: Για ελεύθερη ανάπτυξη 10 – 16 m και για δεντροστοιχίες 7 – 14 m.

Εχθροί-Ασθένειες: Η κάμπια του πεύκου προσβάλλει τα φύλλα και τους τρυφερούς βλαστούς, ενώ μερικά είδη ημίπτρων προκαλούν την εμφάνιση βαμβακάδας.

ΝΕΡΑΤΖΙΑ

Citrus aurantium Rutaceae

Καταγωγή: Τροπική Ασία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος έως γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 6 – 8 m, διάμετρος κόμης 4 – 6 m

Εποχή ανθοφορίας : Απρίλιος - Μάιος

Μορφολογία: Είναι αειθαλές δέντρο με σφαιρική κόμη και φλοιό κορμού λείο, τεφροκάστανο. Οι βλαστοί φέρουν αγκάθια. Έχει φύλλα αντίθετα, ακέραια, ωοειδή έως ελλειψοειδή, οξύληκτα μήκους 7 – 10 εκ. βαθυπράσινα στιλπνά με δύο πλατιά ελασματοειδή πτερύγια στο μίσχο. Τα άνθη είναι λευκά, αρωματικά, μοναχικά ή κατά δέσμες στις μασχάλες των φύλλων. Οι καρποί είναι σφαιρική 7 – 10 εκ. μήκους, πορτοκαλόχρωμοι.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο βαθυπράσινο φύλλωμα, την κανονική μορφή της κόμης, τα εύοσμα άνθη και τους ζωηρόχρωμους καρπούς της.

Απαιτήσεις: Είναι ανθεκτικό στους παγετούς. Προτιμά θέσεις μεσημβρινές, ηλιαζόμενες, προφυλαγμένες από πολύ χαμηλές θερμοκρασίες και ανέμους. Γίνεται σε εδάφη γόνιμα, ελαφρά, στραγγερά, χωρίς πολύ ασβέστη. Ανέχεται την ημισκιά και τα ψαλιδίσματα.

Χρήσεις: χρησιμοποιείται για διακόσμηση κήπων, πλατειών, νησίδων, προαυλίων κ.α. λόγω της σφαιρικής κόμης. Είναι κατάλληλη για δεντροστοιχίες κηπουπόλεων, πάρκων κ.α.

Πολ/μος: με σπόρο που σπείρετε αμέσως μετά την συλλογή.

Αποστάσεις φύτευσης: 5 – 7 m.

ΠΡΟΥΝΟΣ

Prunus cerasifera Rosaceae

Καταγωγή: Περσία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος έως γρήγορος.

Διαστάσεις: Ύψος 6 – 8 m, διάμετρος κόμης 4 – 6 m.

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος έως Απρίλιος πριν από τα φύλλα.

Μορφολογία: Μικρό αλλά ζωνρό φυλλοβόλο δέντρο, καμιά φορά αγκαθωτό, με κόμη σφαιρική, πυκνή, στρογγυλή και φλοιό κορμού σχεδόν μαύρο. Τα φύλλα είναι αντίθετα, ελλειψοειδή μήκους 4 – 6 εκ. με χαρακτηριστικό πορφυρό χρώμα. Τα άνθη είναι λευκορόδινα, μικρά, μοναχικά. Ο καρπός είναι δρύπης πορφυρού χρώματος με διάμετρο 2-3 εκ.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην όμορφη ανθοφορία του και κυρίως στο ασυνήθιστο πορφυρό χρώμα του φυλλώματος.

Απαιτήσεις: Οι προύνοι είναι δέντρα ανθεκτικά και μπορούν να καλλιεργηθούν σ' όλα τα εδάφη. Αντέχουν στο κρύο. Ευδοκιμούν σε δροσερά κλίματα και ηλιόλουστες θέσεις, προσαρμόζονται όμως σε θερμά και ξηρά.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύεται μοναχικό ή σε μικρές ομάδες μέσα σε χλοοτάπητες, στο πρώτο επίπεδο συστάδων ή ανάμικτα με θάμνους και δέντρα, πάντα με το σκοπό της δημιουργίας αντιθέσεων με τα πιο πίσω ή τα διπλανά πράσινα φυλλώματα. Χρησιμοποιείται και για τη συγκρότηση μικρών δεντροστοιχιών σε κηπουπόλεις, πάρκα και δρόμους.

ΤΑΞΟΣ

Taxus baccata Taxaceae

Καταγωγή: Εύκρατες περιοχές Βορείου Ημισφαιρίου

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 15 m, διαμέτρου κόμης 8 m.

Εποχή ανθοφορίας: Τέλος Φεβρουαρίου

Μορφολογία: Είναι δέντρο αιθαλές. Συνήθως έχει πολλούς κορμούς με ακανόνιστη διατομή και με πολυάριθμα ανερχόμενα κλαδιά. Τα κλαδιά του αναπτύσσονται σχεδόν οριζόντια είναι εναλλασσόμενα και δίνουν στο δέντρο μια απλωτή όψη. Τα φύλλα είναι γραμμοειδή και πεπλατυσμένα, έχουν βαθυπράσινο χρώμα στην πάνω επιφάνεια και πρασινοκίτρινο στην κάτω. Είναι φυτό δίοικο. Τα αρσενικά είναι κίτρινα και σφαιρικά ενώ τα θηλυκά μονήρη και πράσινα και παράγουν τα περιχιτόνια που το καθένα περικλείει έναν σπόρο, με χρώμα κόκκινο και σχήμα σφαιρικό.

Καλλωπιστή αξία: Οφείλεται στη μορφή της κόμης του, καθώς και το βελονοειδές φύλλωμα του.

Απαιτήσεις: Ο τάξος δεν απαιτεί ιδιαίτερες φροντίδες. Καλλιεργείται σε όλα τα εδάφη ακόμα και βραχώδη και ασβεστούχα. Χρειάζεται εδάφη με καλή αποστράγγιση. Αντέχει στο κρύο. Αναπτύσσεται και στον ήλιο και στη σκιά, ακόμα και σε θέσεις εκτεθειμένες στον αέρα. Αντέχουν στο κλάδεμα.

Χρήσεις: Χρησιμοποιείται για να σχηματίσει φράχτες. Είναι κατάλληλο για πάρκα, πλατείες, κήπους κ.α.

Πολ/σμός: Με σπόρο και με μοσχεύματα.

ΚΡΑΙΤΑΓΟΣ

Crataegus oxyacantha Rosaceae

Καταγωγή: Ελλάδα.

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 4 – 6 m πλάτος περίπου το μισό του ύψους του.

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος - Μάιος.

Μορφολογία: Είναι ανθεκτικοί θάμνοι ή δεντράκια. Πρόκειται για φυλλοβόλα είδη που έχουν αγκαθωτά κλαδιά. Τα φύλλα είναι αντωειδή ή ωοειδή, βαθιά τριλόβα ή πεντάλοβα, πριονωτά, μήκους 2 - 5 περίπου εκ. Τ' άνθη τους είναι ρόδινα, πολυπέταλα, συγκεντρωμένα πολλά μαζί κατα ταξιανθία σκιάδιου ή κατά κορύμβους σε όλο το μήκος των βλαστών. Κατά το τέλος του καλοκαιριού - αρχές φθινοπώρου, παράγουν σφαιρικούς καρπούς, μήκους 8 - 15 χιλ. κόκκινου χρώματος

Καλλωπιστική αξία: Είναι περιζήτητα για το ωραίο τους φύλλωμα και τη πλούσια ανθοφορία τους με τα θεαματικά άνθη.

Απαιτήσεις: Ευδοκμούν σε όλα τα εδάφη, είτε αυτά είναι άγονα κα βραχώδη, είτε υγρά και δροσερά. Επίσης αντέχουν τόσο πολύ στην υγρασία όσο και στην ξηρασία. Ανθεκτικά φυτά στους ισχυρούς ανέμους.

Χρήσεις: Πολλά μαζί κατά μήκος των δρόμων σχηματίζουν πολύ ωραίες δεντροστοιχίες καθώς επίσης και δεντροστοιχίες πάρκων. Πολύ κατάλληλο φυτό για φράχτες, οι οποίοι γίνονται αδιαπέραστοι λόγω των αγκαθιών που έχουν. Κατάλληλο για παρκοτέχνηση δημοσίων δρόμων, αρχαιολογικών και τουριστικών χώρων. Συνιστάται επίσης για την κάλυψη τοίχων αντιστήριξης και άλλων κατασκευών.

Πολ/σμός: Με σπόρο αφού προηγουμένως στρωματωθεί σε υγρή άμμο.

Εχθροί - Ασθένειες: Η βακτηρίωση προσβάλλει τα λουλούδια και τα κλαδιά. Καταπολεμάται με χαλκούχα μυκητοκτόνα. Άλλη ασθένεια είναι η σηψιρριζία. Επίσης το ωίδιο, που καταπολεμάται με θειούχα φάρμακα. Ακόμα μια αρκετά διαδεδομένη ασθένεια είναι η σκωρίαση, που καταπολεμάται με χαλκούχα σκευάσματα.

ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΟΙ ΘΑΜΝΟΙ

Οι θάμνοι υπάρχουν σε πολύ μεγάλη ποικιλία και έχουν τα καταλληλότερα χαρακτηριστικά για συγκρότηση κήπων και πάρκων. Πρόκειται για πολυετή, ξυλώδη φυτά που σε φυσική κατάσταση δεν έχουν κορμό. Συγκροτούν την ενδιάμεση βαθμίδα μεταξύ των δέντρων και των ανθόφυτων, ετήσιων και πολυετών. Την διακοσμητική τους αξία την οφείλουν στη μορφή της κόμης, στο παράστημα, στο φύλλωμα, στην άνθηση ή στους καρπούς τους.

Ανάλογα με τη μορφή τους, οι θάμνοι μπορούν να χωριστούν στις εξής κατηγορίες:

- Με ελλειψοειδή έως πλατιά σφαιρική κόμη π.χ. βιβούρνο, κάσσια κ.α.
- Με όρθια κόμη π.χ. λιγούστρο, πυράκανθος κ.α.
- Με κόμη σε μορφή τούφας π.χ. πασχαλιά, πικροδάφνη κ.α.
- Με κόμη που σχεδόν έρπει στο έδαφος π.χ. λαντάνα κ.α.

Οι θάμνοι χρησιμοποιούνται συνήθως κατά μικρές αμιγείς ή σε συνδυασμό με συστάδες καλλωπιστικών τελευταία περίπτωση σκόπιμο είναι, οι θάμνοι με τοποθετούνται σε πρώτο επίπεδο, ώστε να μην καταστρέφουν με το ύψος τους την φυσική όψη του συνόλου. Επίσης η οπτική γραμμή δεν πρέπει να πηγαίνει κατευθείαν από το οριζόντιο επίπεδο του εδάφους στο κάθετο των δέντρων, αλλά να ανεβαίνει ομαλά με τη διαδοχική μεσολάβηση των χαμηλών, μέτριων και ψηλών θάμνων.

Η ίδια διάταξη φύτευσης ακολουθείται τόσο για τους αειθαλείς, όσο και τους φυλλοβόλους θάμνους, όταν βρίσκονται στην περίμετρο αστικού κήπου ή πάρκου, ώστε να διευκολύνει την εκτροπή ηχητικών κυμάτων που έρχονται από την πόλη, προς τα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας και έτσι να εξασφαλίζεται περισσότερη ησυχία στο εσωτερικό.

Κατά την εκλογή των φυτών για συνθέσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν θάμνοι με διαφορετικά χρώματα και ταυτόχρονη ανθοφορία, ώστε να δημιουργείται αντίθεση στα χρώματα των φύλλων και στις ανθοφορίες που

είναι πάντοτε ευχάριστη, ή θάμνοι που να ανθίζουν διαδοχικά όλο σχεδόν το χρόνο.

Οι ευθείες γραμμές ή τα κανονικά σχήματα θα πρέπει να αποφεύγονται. Θα πρέπει να γειτονεύουν μορφές ανάλαφρες. Οι ευθείες γραμμές επιτρέπονται μόνο στην περίπτωση που θέλουμε να δημιουργήσουμε έναν ζωντανό φράκτη ελεύθερης, ημιελεγχόμενης ή ελεγχόμενης ανάπτυξης.

Σήμερα οι φράκτες ψηλοί ή χαμηλοί, χρησιμεύουν για να καθορίσουν τα όρια και να περιβάλλουν τις ιδιοκτησίες, για να χωρίσουν σε τμήματα τον κήπο, να προστατεύσουν ευπαθή φυτά από ανέμους, να καλύψουν μια οπτικά άσχημη θέα, να παίξουν το ρόλο παραπετάσματος σε πολυσύχναστους χώρους. Τα πιο κατάλληλα είδη για φράκτες, είναι τα πυκνόφυλλα -αιθαλή φυτά έτσι ώστε οι φράκτες να διατηρούνται φυλλωτοί ολόκληρο το χρόνο. Τέτοια φυτά μπορεί να είναι ο πυξός, ράμνος, πιττόσπορο, πυράκανθος, πικροδάφνη κ.α.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΘΑΜΝΩΝ

ΓΕΝΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1. Nerium	Oleander	Apocynaceae	Πικροδάφνη
2. Buxus	Semrervirens	Buxaceae	Πυξός
3. Rhamnous	alaternous	Rhamnaceae	Ράμνος
4. Cassia	corymbosa	Leguminosae	Κάσσια
5. Geranioum	sp.	Geraniaceae	Γεράνι
6. Deutzia	scabra	Saxifragaceae	Δεύτσια
7. Duranta	plumieri	Verbenaceae	Δουράντα
8. Euonymus	japonicus	Gelastraceae	Ευώνυμο
9. Hibiscus	rosa-sinensis	Malvaceae	Ιβίσκος ο Σινικός
10. Hibiscus	syriacus	Malvaceae	Ιβίσκος ο Συριακός
11. Pittosporum	tobira	Pittosporaceae	Πιττόσπορο
12. Syringa	vulgaris	Oleaceae	Πασχαλιά
13. Forsythia	intermedia	Oleaceae	Φορσύθια.
14. Ligustrum	japonicum	Oleaceae	Λιγούστρο
15. Cestrum	fasciculatum	Solonaceae	Κέστρο
16. Rhotinia	glabra	Rosaceae	Φωτίνια
17. Pyracanta	coccinea	Rosaceae	Πυράκανθος
18. Spartium	junceum	Leguminosae	Σπάρτο
19. Yucca	gloriosa	Liliaceae	Γιούκα η Ενδοξος
20. Yucca	recdurvifolia	Liliaceae	Γιουκα η Κυρτόφυλλος
21. Acanthopanax	pentaphyllum	Araliaceae	Αράλια
22. Viburnum	tinus	Caprifoliaceae	Βιβούρνο

ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗ

Nerium oleander *Apocynaceae*

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 3 - 4 m, διάμετρος κόμης 2 - 3 m

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι - Φθινόπωρο

Μορφολογία: Είναι αειθαλής θάμνος με τουφωτή κόμη, και έχει φύλλα δερματώδη, λογχοειδή, αντίθετα ή ενωμένα γύρω από το στέλεχος, ανά 3 σε σπονδύλους, σκουροπράσινα, μήκους 10 - 15 εκ. και πλάτους 2-3 εκ.

Τα άνθη είναι σωληνοειδή, πλάτους 2,5 - 4 εκ. και αποτελούνται από 5 πεπλατυσμένους λοβούς και εμφανίζονται ενωμένα σε επάκριους βότρες. Έχουν ρόδινο ή λευκό χρώμα.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια, ζωηρόχρωμη, καλοκαιρινή ανθοφορία της.

Απαιτήσεις: Είναι φυτά που αγαπούν τις ηλιόλουστες και προφυλαγμένες τοποθεσίες και δεν αντέχουν τους δυνατούς παγετούς. Γίνονται σε όλα τα εδάφη, ακόμη και τα ξηρά, χαλικώδη και υφάλμυρα. Αντέχουν στην ημισκιά, όπως και τους θαλάσσιους ανέμους. Ανέχονται το κλάδεμα.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, μοναχικές ή με άλλους θάμνους ή σχηματίζουν φυτικά πλαίσια ελεύθερης ανάπτυξης. Φυτεύονται επίσης σε νησίδες και στις παρυφές των αυτοκινητόδρομων. Είναι κατάλληλες για χαμηλές δέντροστοιχίες, σε πάρκα ή νησίδες λεωφόρων.

Πολύςμύς: Με σπόρο τον Απρίλιο, μοσχεύματα και ριζωμένες παραφυάδες το Μάρτιο.

Αποστάσεις φύτευσης: Για φυτικά πλαίσια 1,20 -1,50 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 2 - 3 m, για δέντροστοιχία 3 - 4 m

Εχθροί και ασθένειες: Το τυπικό παράσιτο των φυτών αυτών είναι το κοκκοειδές "ψώρα της πικροδάφνης" που προσβάλλει τα φύλλα και προκαλεί την εμφάνιση στρογγυλωπών, άσπρων ή γκριζών λεπιών. Επίσης η παρουσία του παράσιτου αυτού προκαλεί εύκολα την ανάπτυξη καπνιάς.

Η καταπολέμηση γίνεται με εντομοκτόνα, που έχουν σαν βάση τους φωσφορικούς εστέρες.

ΠΥΞΟΣ

Buxus sempervirens Buxaceae

Καταγωγή: Ευρώπη, Μ. Ασία, Β. Αφρική

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 3 - 5 m, διάμετρος κόμης 2 - 3 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη

Μορφολογία: Πρόκειται για αειθαλή θάμνο με κόμη ελλειψοειδή έως σφαιρική. Ο κορμός του καλύπτεται από ανοιχτόχρωμο φλοιό με λέπια. Τα φύλλα είναι αντίθετα, πυκνά, ακέραια, μικρά, δερματώδη, ωσειδή, βαθυπράσινα και γυαλιστερά στην πάνω επιφάνεια, μήκους 1,5 - 3 εκ. Έχει άνθη μικρά, αρωματικά και είναι κιτρινωπά σε μικρές μασχαλιαίες ταξιανθίες, ασήμαντα. Ο καρπός είναι κάψα.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο πλούσιο, πυκνό, σκουροπρασινό γυαλιστερό φύλλωμα και το σχήμα της κόμης.

Απαιτήσεις: Προσαρμόζεται θαυμάσια στην σκιά, αντέχει στην ξηρασία και στα δυνατά κρύα. Γίνεται σε όλα τα εδάφη, με κάποια προτίμηση στα ασβεστούχα και στραγγιζόμενα. Ανέχεται τα συχνά ψαλιδίσματα και διατηρεί το σχήμα που του δίνουν

Χρήσεις: Το χρησιμοποιούν στους κήπους, πάρκα, πλατείες, μοναχικά ή κατά μικρές ομάδες με άλλους θάμνους.

Περισσότερο χρησιμοποιούνται για διαμόρφωση ψαλλιδιζόμενων πλαισίων, χαμηλών, μέτριων ή ψηλών, όπως επίσης και διαφόρων σχημάτων με κατάλληλα κλαδέματα.

Πόλσμος: Κυρίως με μοσχεύματα από τις άκρες ημιώριμων βλαστών το Σεπτέμβριο, καθώς επίσης και με σπόρους.

Αποστάσεις φύτευσης: Για φυτικά πλαίσια (χαμηλά) 0,10 - 0,15 m, (μέτρια) 0,20 - 0,30 m, (ψηλά) 0,50 - 0,60 m. Για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 2,50 m.

ΡΑΜΝΟΣ

Rhamnus alaternus Rhamnaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1,50 – 2,50 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος - Απρίλιος

Μορφολογία: Μικρός, αειθαλής θάμνος με κόμη ελλειψοειδή και θυσσανώδη εμφάνιση. Φέρει λεία, εναλλασσόμενα, απλά, δερματώδη και ωοειδή ή ελλειπτικά, βαθυπράσινα - γυαλιστερά, με περγαμινώδεις παρυφές, λείες ή ελαφρώς οδοντωτές και κοντούς μίσχους. Το μήκος τους κυμαίνεται από 2 - 5 εκ.

Τα άνθη πολύ μικρά και κιτρινωπά, είναι ενωμένα σε βότρους ταξιανθία και περιβάλλονται από βράκτεια. Ο κάλυκας αποτελείται από 5 λοβούς, λογχοειδείς και καμπυλωτούς στα αρσενικά λουλούδια και όρθιους στα θηλυκά. Οι καρποί είναι δρύπες, μικροί, ωοειδείς, κόκκινοι αρχικά και μαύροι -μελανοί όταν ωριμάσουν.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο πυκνό, σκούρο πράσινο γυαλιστερό φύλλωμα του καθώς και στην καρποφορία του.

Απαιτήσεις: Οι ράμνοι καλλιεργούνται εύκολα και έχουν ελάχιστες απαιτήσεις ως προς τη φύση του εδάφους. Αντέχει στο κρύο, την ξηρασία και την ημισκιά, αγαπάει όμως τις ηλιαζόμενες τοποθεσίες. Ανέχεται τα συχνά ψαλιδίσματα.

Χρήσεις: Χρησιμοποιείται στα πάρκα, στους κήπους, σε πλατείες, κυρίως για μπορντούρες. Φυτεύεται ακόμη μοναχικό ή κατά μικρές ομάδες μαζί με άλλους θάμνους.

Πολυσμός : Με σπόρο αμέσως μετά τη συλλογή το Σεπτέμβριο, γιατί χάνει τη βλαστική του ικανότητα και με καταβολάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για μπορντούρα 0,50 - 0,60 m, για ελεύθερη ομαδική φύτευση 1,50 -2,50 m.

Εχθροί και ασθένειες: Παρουσιάζει ευπάθεια στις σηψιρριζίες.

ΚΑΣΣΙΑ

Cassia corymbosa Leguminosae

Καταγωγή: Αργεντινή

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 1,50 - 2,50 m, διάμετρος κόμης 1,50 - 2 m

Εποχή ανθοφορίας: Σεπτέμβριος - Νοέμβριος

Μορφολογία: Πρόκειται για αειθαλή θάμνο με σφαιρική κόμη και φύλλα σύνθετα, αποτελούμενα από 2 - 3 ζεύγη μικρών, λογχοειδών φυλλαρίων έχουν σχήμα ενωμένα σε μήκους 3 - 5 εκ. και με τρυφερό πράσινο χρώμα. Τα άνθη έχουν σχήμα κυπέλλου, έχουν έντονο κίτρινο χρώμα και εμφανίζονται μασχαλιαίους ή επάκριους κορύμβους στους βλαστούς του έτους. Οι καρποί είναι λοβοί κυλινδρικοί.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια, όμορφη, φθινοπωρινή ανθοφορία της αλλά και το τρυφερό κομψό φύλλωμα.

Απαιτήσεις: Ευδοκίμει σε γόνιμα εδάφη και ηλιαζόμενες τοποθεσίες. Ανέχεται την ημισκιά, αλλά παράγει λιγότερα άνθη. Δεν αντέχει στα δυνατά κρύα. Θέλει απάνεμα μέρη και εδάφη που στραγγίζουν καλά.

Χρήσεις: Φυτεύονται συνήθως κατά ομάδες είτε μοναχικές π.χ. σε χλοοτάπητα, σε πάρκα, σε νησίδες, είτε σε συνδυασμούς με ομάδες άλλων δέντρων. Μπορούν να ευδοκιμήσουν και σε γλάστρες.

Πολ/σμός: Με σπόρο και με μοσχεύματα την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: 1,50 - 2 m

ΓΕΡΑΝΙ

Geranium sp Geraniaceae

Καταγωγή: Ευρώπη, Ασία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 0,50 - 1 m.

Εποχή ανθοφορίας: Αρχές Καλοκαιριού

Μορφολογία: Θαμνόμορφο, πολύκλαδο φυτό με σαρκώδεις όρθιους ή ποώδες χνουδωτούς ή λείους βλαστούς. Έχουν ανοιχτοπράσινα ή γκριζοπράσινα έλλοβα φύλλα, λεία ή χνουδωτά. Τα άνθη αποτελούνται από 5 πέταλα, σε διάφορα χρώματα, ροζ, λευκά, γαλάζια, κόκκινα, ιώδη, σε ταξιανθίες σκιάδια με μακρύ ποδίσκο.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στους ωραίους χρωματισμούς των φύλλων καθώς και στην πλούσια, ζωηρόχρωμη και ποικιλόχρωμη ανθοφορία τους.

Απαιτήσεις: Αντέχουν σχετικά στο κρύο. Προτιμούν ασβεστώδη εδάφη και ηλιόλουστες ή μερικώς σκιαζόμενες θέσεις. Αν είναι εκτεθειμένα στους ανέμους, χρειάζονται υποστηρίγματα.

Χρήσεις: Τα γεράνια είναι κατάλληλα για μπορντούρες και παρτέρια, καθώς και για βραχόκηπους. Φυτεύονται κατά μεγάλες ομάδες, αμιγείς μέσα σε χλοοτάπητες ή σε συνδυασμό με ποώδη ή θαμνώδη φυτά. Είναι κατάλληλα για πάρκα, πλατείες, κήπους. Φυτεύονται ακόμα σε γλάστρες, ζαρντινιέρες και διακοσμούν τσάτσες, αυλές, μπαλκόνια, βεράντες κ.α.

Πολ/σμός: Με σπόρο ή με διαίρεση της βάσεως των θυσάνων. Η σπορά γίνεται από Σεπτέμβριο - Μάρτιο και η διαίρεση στο διάστημα Μαρτίου και Σεπτεμβρίου

Αποστάσεις φύτευσης: 0,25 - 0,35 m

ΔΕΥΤΣΙΑ

Deutzia scabra Saxifragaceae

Καταγωγή: Ιαπωνία, Κίνα

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 1 - 2 m, διάμετρος κόμης 1 - 1,50 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος - Ιούνιος

Μορφολογία: Είναι φυλλοβόλος πυκνός θάμνος, με πολλές όρθιες διακλαδώσεις και καστανόχρωμο φλοιό, που έχει την τάση να αποσπάται στα ηλικιωμένα φυτά. Έχει φύλλα αντίθετα, λογχοειδή βαθυπράσινα, μήκους 5 – 10 εκ. και στην αφή τραχιά. Τα άνθη έχουν σχήμα κυπέλλου και άσπρο χρώμα με ροζ αποχρώσεις. Σχηματίζονται ενωμένα σε όρθιες πολυάριθμες φόβες, μήκους 7 - 15 εκ. Τα άνθη είναι διαμέτρου 1,50 - 2 εκ.

Καλλωπιστική αξία: Πρόκειται για ένα πολύ διακοσμητικό φυτό, που αυτό το οφείλει στην άφθονη ανθοφορία του με τους ωραίους χρωματισμούς και σχήμα καθώς και στο πυκνό ωραίο φύλλωμα του.

Απαιτήσεις: Οι δεύτσιες ευδοκιμούν σε οποιοδήποτε καλά αποστραγγιζόμενο κηπόχωμα. Οι θάμνοι αυτοί αντέχουν στο κρύο, στη ζέστη

και στο δυνατό ήλιο. Μετά την άνθιση θέλουν κλάδεμα οι ηλικιωμένοι βλαστοί, για να ευνοηθεί η ανάπτυξη των νέων.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύεται μοναχική ή κατά ομάδες, αμιγείς ή με άλλους θάμνους. Επίσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διακόσμηση των χώρων κάτω από δέντρα. Ακόμα μπορούν να φυτευτούν μεμονωμένα ή κατά ομάδες, σε διάφορα μέρη του κήπου ή των πάρκων ή στη βάση των τοίχων.

Πολύσμος : Με παραφυάδες και με μοσχεύματα ώριμων βλαστών την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης : 1 - 1,50 m.

ΔΟΥΡΑΝΤΑ

Duranta plumieri Verbenaceae

Καταγωγή: Μεξικό

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 4 m, διάμετρος κόμης 2 - 3 m.

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Σεπτέμβριος

Μορφολογία: Πρόκειται για αειθαλή θάμνο με όρθιους ή τοξοειδής αγκαθωτούς βλαστούς. Έχει αντίθετα, ωοειδή φύλλα, με σφηνώμορφη βάση. Τα άνθη είναι μικρά, θαλασσιά, ενωμένα σε αραιές επάκριες φόβες των βλαστών του έτους, που μετασχηματίζονται (φόβες) αργότερα σε σαρκώδεις πορτοκαλοκίτρινες ράγες.

Καλλωπιστική αξία: Την καλλωπιστική της αξία την οφείλει στο ωραίο ανοιχτοπράσινο φύλλωμα της, με την παρατεταμένη ανθοφορία τους. Τα τσαμπιά ακόμα με τους κιτρινοπορτοκαλί καρπούς της χαρίζουν ένα ακόμα κηποτεχνικό ενδιαφέρον.

Απαιτήσεις: Είναι φυτό των ζεστών κλιμάτων και γι αυτό προτιμάει τις απάνεμες, ηλιόλουστες θέσεις. Γίνεται σε όλα τα εδάφη, όμως ευδοκμεί καλύτερα στα καλά αποστραγγιζόμενα και γόνιμα. Αντέχει σχετικά στην ημισκιά.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύεται κατά μικρές ομάδες, μόνες ή με άλλους θάμνους. Κατάλληλη για σχηματισμό προστατευτικών φρακτών. Φυτεύονται και σε γλάστρες όμως τα φυτά παίρνουν σημαντικά μικρότερες διαστάσεις.

Πολ/σμός: Με σπόρο και με μοσχεύματα την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: Για φράκτη 0,50 - 1 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 2m.

ΕΥΩΝΥΜΟ

Euonymus japonicus Celastraceae

Καταγωγή: Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος έως γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1 - 2 m.

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος - Ιούλιος

Μορφολογία: Αειθαλής θάμνος με όρθια, συμπαγή, ελλειψοειδή μορφή. Έχει αντίθετα, ωοειδή φύλλα, απλά, δερματώδη, γυαλιστερά με μικρές παρυφές, μήκους 3-7 εκ. Τα άνθη είναι μικρά, πρασινωπά, ασήμαντα. Παράγει ροζ - πορτοκαλί καρπούς κάψες, που περιέχουν ένα πολύ ισχυρό δηλητήριο.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στους πολύ διακοσμητικούς έντονους ροζ - πορτοκαλί καρπούς, καθώς και στο πλούσιο βαθυπράσινο ή ποικιλόχρωμο γυαλιστερό φύλλωμα του.

Απαιτήσεις: Αντέχουν στο κρύο και τις παραθαλάσσιες συνθήκες. Γίνονται σε οποιοδήποτε έδαφος, αλλά προτιμούν τα έφορα. Ευδοκμούν σε δροσερά κλίματα και σε ηλιόλουστες ή μερικώς σκιαζόμενες τοποθεσίες.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύεται κατά μικρές ή μεγάλες ομάδες, μαζί με άλλους θάμνους. Κατάλληλο για μπορντούρες ελεύθερης ή ελεγχόμενης ανάπτυξης.

Πολύμος: Με σπόρο και με μοσχεύματα.

Αποστάσεις φύτευσης: Για μπορντούρες 0,40 - 0,50 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 2 m.

Εχθροί και ασθένειες: Ένα έντομο που προσβάλλει εύκολα τα φυτά είναι το κοκκοειδές "ψώρα", που εγκαθίσταται στα στελέχη και κάνει τα φυτά κολλώδη και αιθαλώδη. Καταπολεμούνται με θερινό πολτό. Οι ασθένειες που μπορούν να τα προσβάλλουν είναι η σήψη των ριζών που προκαλείται από το μύκητα *Armillaria mellea* και το ωίδιο. Η πρώτη προκαλεί μια επιβάρυνση στην ανάπτυξη του φυτού, που στο τέλος ξηραίνεται. Καταπολεμείται με καταστροφή των άρρωστων φυτών. Το ωίδιο εκδηλώνεται με ένα λευκωπό χνούδι στους βλαστούς και τα φύλλα. Καταπολεμείται με ψεκάσμο του φυτού με θειάφι ή με φυτοφάρμακα που έχουν σαν βάση το Καραθέιν.

ΙΒΙΣΚΟΣ ο ΣΥΝΙΚΟΣ

Hibiscus rosa - sinensis Malvaceae

Καταγωγή: Τροπική Ασία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 4 m, διάμετρος κόμης 1,50 -3m.

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιο - Σεπτέμβριο

Μορφολογία: Είναι αειθαλής θάμνος με πολλούς όρθιους βλαστούς. Έχει πλατιά, ωοειδή, λαμπερά, βαθυπράσινα, μερικές φορές έλλοβα φύλλα, με οδοντωτές παρυφές. Τα άνθη είναι σε μορφή τρομπέτας, κρεμ - ροζ που σχηματίζονται στις μασχάλες των ανώτερων φύλλων, διαμέτρου μέχρι 12 εκ. και διαρκούν ελάχιστα, αλλά ανανεώνονται συνεχώς.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στα ωραία, μεγάλα, διαφόρων χρωμάτων άνθη τους καθώς και στα πολύ διακοσμητικά ωοειδή, βαθυπράσινα φύλλα.

Απαιτήσεις: Είναι ημιανθεκτικός θάμνος. Θέλει ζεστά κλίματα και ηλιαζόμενες τοποθεσίες καθώς και προστατευόμενες θέσεις. Προτιμάει εδάφη γόνιμα και καλά αποστραγγιζόμενα.

Χρήσεις: Στους κήπους, τα πάρκα και τις νησίδες λεωφόρων κατά πυκνές ομάδες, ημιελεγχόμενης ή ελεγχόμενης ανάπτυξης. Φυτεύονται ακόμη κατά μικρές ομάδες, μέσα σε χλοοτάπητες. Στις πόλεις επίσης, διαμορφωμένα σε μικρά δέντρα, χρησιμοποιούνται και σαν φυτά δεντροστοιχιών.

Πολ/σμός: Με μοσχεύματα από ώριμους βλαστούς νωρίς την άνοιξη

Αποστάσεις φύτευσης: Για πυκνή φύτευση 0,60 - 0,80 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 3 m.

Εχθροί και ασθένειες: Οι νεαροί βλαστοί, τα μπουμπούκια και τα άνθη προσβάλλονται από αφίδες. Καταπολεμούνται με διάλυμα νικοτίνης και μαλαθείο.

ΙΒΙΣΚΟΣ ο ΣΥΡΙΑΚΟΣ

Hibiscus syriacus Malvaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ινδία, Συρία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1 - 1,50 m,

Εποχή ανθοφορίας: Ιούλιο - Οκτώβριο

Μορφολογία: Είναι φυλλοβόλος θάμνος με πάρα πολλές διακλαδώσεις και με όρθια κόμη. Έχει ακανόνιστα, ωσειδή, βαθυπράσινα και οδοντωτά φύλλα, συνήθως τρίλοβα, μήκους 5 - 10 εκ. Τα άνθη είναι σε μορφή ανοικτού κώδωνα, πλάτους 6 - 8 εκ., που εμφανίζονται μοναχικά στις μασχάλες των ανώτερων φύλλων. Το χρώμα τους ποικίλει από το λευκό μέχρι το πορφυρό.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια ζωηρόχρωμη και όψιμη ανθοφορία του και στα φύλλα του με το ωραίο σχήμα.

Απαιτήσεις: Ανθεκτικά στο κρύο. Ευδοκιμούν σε εδάφη λίγο αργιλώδη και τοποθεσίες ηλιαζόμενες αλλά καλά αεριζόμενες. Πρέπει να κλαδεύονται νωρίς την άνοιξη.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται κατά μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, συνήθως μαζί με αειθαλείς θάμνους και ποώδη πολυετή. Διαμορφωμένοι σε μικρά δέντρα χρησιμοποιούνται για δεντροστοιχίες σε στενά πεζοδρόμια.

Πολ/σμός: Με ώριμα μοσχεύματα νωρίς την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: 1 - 1,50 m.

Εχθροί και ασθένειες: Οι νεαροί βλαστοί, τα μπουμπούκια και τα άνθη προσβάλλονται από αφίδες. Καταπολεμούνται με διάλυμα νικοτίνης και μαλαθείο.

ΠΙΤΤΟΣΠΟΡΟ

Pittosporum tobira Pittosporaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 4 m, διάμετρος κόμης 2 - 3 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη

Μορφολογία: Πρόκειται για αειθαλή θάμνο με πλατιά σφαιρική κόμη. Έχει φύλλα ωσειδή, δερματώδη, με λαμπερό, βαθυπράσινο χρώμα, μήκους 5 – 10 εκ. σε ακτινωτή διάταξη. Τα άνθη διαμέτρου 2 - 3 εκ. είναι λευκά έως κιτρινόλευκα που αναδίδουν ένα ευχάριστο άρωμα και είναι ενωμένα σε επάκριες ταξιανθίες φόβες. Ο καρπός είναι κάψα.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο ωραίο, λαμπερό φύλλωμα του, τα άφθονα και εύοσμα άνθη και τους καρπούς, που ανοίγουν το φθινόπωρο και αφήνουν να φανούν οι κόκκινοι σπόροι.

Απαιτήσεις: Καλλιεργούνται σε περιοχές με ήπιο κλίμα και σε μέρη ηλιόλουστα και απάνεμα . Ευδοκimei σε δροσερές περιοχές και γόνιμα, βαθιά, στραγγερά εδάφη . Αντέχει σχετικά στην ημισκιά και τα ξερά εδάφη . Είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό στους θαλασσινούς ανέμους . Ανέχεται τα συχνά ψαλιδίσματα.

Χρήσεις: Φυτεύεται μοναχικό και κατά μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες.

Κατάλληλο για ψαλιδιζόμενες η μη μπορντούρες και φράκτες προστασίας ευπαθών φυτών. Διαμορφωμένο σε δεντρόλιο συγκροτεί χαμηλές δεντροστοιχίες για μικρούς παραθαλάσσιους δρόμους ή νησίδες . Μπορεί ακόμα να φυτευτεί σε μεγάλες γλάστρες ή ζαρντινιέρες για τaráτσες, βεράντες, αυλές, μπαλκόνια κ. α. Είναι εξαιρετικά διακοσμητικό σε πάρκα, πλατείες, κ. α.

Πολύσμος: Με σπόρους, μοσχεύματα και με καταβολάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για μπορντούρα 0,50 – 0,70 m, για ελεύθερο φράκτη 1 – 1,50 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 2 – 3 m και για δεντροστοιχίες 3 – 4 m.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ

Syringa vulgaris Oleaceae

Καταγωγή: Ευρώπη

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1 - 2 m.

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος - Μάιος

Μορφολογία: Φυλλοβόλος θάμνος με μεγάλη προβλαστική τάση και κόμη πλατιά ημισφαιρική με όρθια κλαδιά. Έχει ωοειδή και καρδιόσχημα φύλλα, αντίθετα, λεία, ζωηρά πράσινα, μήκους 6 - 10 εκ. Τα άνθη της παρουσιάζονται με ίσιο σωλήνα και τετραμερή στεφάνη λιλιά, μοβ, αρωματικά σε επάκριες ταξιανθίες φόβες μήκους 12 - 20 εκ.

Καλλωπιστική αξία: Η αξία της συνίσταται στην όμορφη, ανοιξιιάτικη ανθοφορία της, με τα αρωματικά άνθη της.

Απαιτήσεις: Μπορούν να καλλιεργηθούν σ' όλα τα εδάφη, αλλά προτιμούν τα γόνιμα και τα αρκετά δροσερά. Αντέχουν στο κρύο και σχετικά στην ημισκιά. Αγαπάνε τις ηλιαζόμενες θέσεις και θέλουν κλάδεμα μετά την ανθοφορία τους.

Χρήσεις: Φυτεύονται στους κήπους και τα πάρκα μοναχικές ή σε μικρές ομάδες μέσα στους χλοοτάπητες ή και σε συνδυασμούς με άλλες μεγαλύτερες ομάδες θάμνων. Τα λουλούδια τους είναι ωραία και διατηρούνται αρκετά στα ανθοδοχεία.

Πολ/σμός: Με σπόρο και ριζωμένες παραφυάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: 1,50 - 2 m.

Εχθροί και ασθένειες: Προσβάλλονται από τη βακτηρίωση και τον περονόσπορο της πασχαλιάς. Η βακτηρίωση προκαλεί την εμφάνιση σκοτεινόχρωμων κηλίδων πάνω στα φύλλα, ενώ οι βλαστοί παίρνουν σκούρο χρώμα και κατόπιν ξεραίνονται. Ψεκάσμος με βορδιγάλειο πολτό. Ο περονόσπορος προκαλείται από ένα μύκητα και εκδηλώνεται με την εμφάνιση καστανών και ακανόνιστων κηλίδων στην κορυφή των βλαστών και των φύλλων. Επίσης, μπορούν να εμφανιστούν και μελανές κηλίδες στο φλοιό του θάμνου. Καταπολέμηση με Ζινέμπ, βορδιγάλειο πολτό κ.α.

ΦΟΡΣΥΘΙΑ

Forsythia intermedia Oleaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ιαπωνία.

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: 2 – 3 m, διάμετρος κόμης 1 - 2 m.

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος - Απρίλιος.

Μορφολογία: Πρόκειται για όρθιο φυλλοβόλο θάμνο που με την ηλικία απλώνουν οι βλαστοί του και γέρνουν ελαφρά. Τα φύλλα είναι απλά, αντίθετα, επιμήκη ή ωσειδή, μήκους 7 - 12 εκ., συνήθως οδοντωτά. Έχει άνθη χρυσοκίτρινα απλά σε πυκνή διάταξη σε όλο το μήκος των βλαστών του προηγούμενου έτους ανά 2 - 3 μαζί. Εμφανίζονται πριν την έκπτυξη των φύλλων. Ο καρπός είναι κάψα δίχωρη, με πολλά σπέρματα.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην πλούσια, πρόωμη και ζωηρόχρωμη ανθοφορία της με τα ανθισμένα τόξα των βλαστών.

Απαιτήσεις: Ευδοκimei σε όλα τα εδάφη, ακόμη και τα ασβεστώδη. Αντέχει στο κρύο και τους αρέσει το δροσερό περιβάλλον. Μπορεί να αναπτυχθεί και σε παραθαλάσσιες περιοχές.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται κατά μικρές μοναχικές ομάδες μέσα στο χλοοτάπητα και αποτελούν ωραία αντίθεση. Πολύ κατάλληλο φυτό για να καλύψει αντισταθμικούς τοίχους. Συνιστάται η φύτευση του σε τουριστικούς και αρχαιολογικούς χώρους και σε νησίδες πράσινου σε πόλεις ή δημόσιους δρόμους. Οι ανθισμένοι βλαστοί είναι κατάλληλοι για ανθοδοχεία.

Πολ/σμός: Με μοσχεύματα σκληρού ξύλου το φθινόπωρο, με ημιώριμα μοσχεύματα νωρίς την άνοιξη και με εναέριες καταβολάδες.

ΛΙΓΟΥΣΤΡΟ

Ligustrum japonicum oleaceae

Καταγωγή: Ιαπωνία, Κορέα

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 4 m, διάμετρος κόμης 1,5 -3m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Αύγουστος

Μορφολογία: Είναι αειθαλής θάμνος που μπορεί ακόμη να εμφανιστεί και με τη μορφή δενδρυλλίου. Είναι πολύ πυκνό φυτό, με φύλλα αντίθετα, ωσειδή, στυλπνά, ακέραια, βαθυπράσινα, γυαλιστερά στην πάνω επιφάνεια. Έχει μικρά σωληνοειδή, άσπρα - κιτρινόλευκα άνθη, ενωμένα σε επάκριες φοβοειδής ταξιανθίες μήκους 10 - 20 εκ. Ακολουθούνται από καρπούς δρύπες που το φθινόπωρο γίνονται μελανές μαύρες γυαλιστερές.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται κυρίως στο φύλλωμα και τις όψιμες ταξιανθίες που σκεπάζουν το φυτό .

Απαιτήσεις: Δεν αντέχει στους δυνατούς παγετούς. Υποφέρει από τη μεγάλη ζέστη και την ξηρασία. Προτιμάει όμως τις ηλιαζόμενες τοποθεσίες, αλλά ανέχεται και την ημισκιά. Αντέχει στην αλμύρα της θάλασσας. Μπορούν να καλλιεργηθούν σ ' όλα τα γόνιμα εδάφη, αλλά προτιμούν αυτά που δεν είναι πολύ όξινα και έχουν καλή αποστράγγιση Πολύ λίγοι θάμνοι ανέχονται τόσο καλά τα συνεχή ψαλιδίσματα

Χρήσεις: Στους κήπους, τα πάρκα, τις πλατείες, τις νησίδες λεωφόρων, χρησιμοποιείται κυρίως για ψαλιδιζόμενες μπορντούρες και λιγότερο για ομαδική φύτευση. Μπορεί να σχηματίσει και μικρού ύψους δενδροστοιχίες.

Πολυσμός: Με σπόρο αλλά και με μοσχεύματα ώριμου ξύλου.

Αποστάσεις φύτευσης: Για ψαλιδιζόμενες μπορντούρες 0,50 - 0,60 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 3 m, για δενδροστοιχίες 5 m.

Εχθροί και ασθένειες: Μπορούν να προσβληθούν από υπονομευτικά έντομα και θρίπες. Τα πρώτα ζουν μέσα στα φύλλα, ορύσσοντας στοές προκαλώντας την εμφάνιση καστανόχρωμων κηλίδων. Ψεκασμοί με θειική νικοτίνη. Οι θρίπες τρέφονται και αυτοί από τα φύλλα προκαλώντας την εμφάνιση κηλίδων αρχικά και αργότερα πτώση αυτών. Καταπολέμηση με Μαλαθείο. Η σηψιρριζία που την προκαλεί ένας μύκητας είναι ασθένεια που προσβάλλει τις ρίζες, προκαλώντας την σήψη τους. Η καταπολέμηση γίνεται με καταστροφή των άρρωστων φυτών και απολύμανση του εδάφους με διάλυμα φορμόλης 2 % .

ΚΕΣΤΡΟ

Cestrum fasciculatum Solanaceae

Καταγωγή: Μεξικό

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1,50 - 2 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη - Καλοκαίρι

Μορφολογία: Ο αειθαλής αυτός θάμνος έχει λεπτούς όρθιους βλαστούς και φύλλα απλά, ακέραια, ωοειδή - μυτερά, βαθυπράσινα. Τα άνθη είναι ροζ χρώματος, μικρά σωληνόμορφα, ενωμένα σε επάκριους βότρες που με το βάρος της ταξιανθίας γέρνουν οι βλαστοί και σχηματίζουν ανθισμένα τόξα.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια, όμορφη, παρατεταμένη ανθοφορία, αλλά και στο ωραίο φύλλωμα του.

Απαιτήσεις: Δεν αντέχει στα δυνατά κρύα, προτιμάει προφυλαγμένα απάνεμα μέρη. Προτιμά αργιλώδη, γόνιμα στραγγερά εδάφη και ηλιόλουστες θέσεις. Ανέχεται την ημισκιά.

Χρήσεις: Στα πάρκα και στους κήπους φυτεύεται κατά μικρές ομάδες, στις παρυφές ενός χλοοτάπητα ή σε συνδυασμό με άλλους θάμνους διαφορετικού χρώματος, όπως οι κάσσιες. Μπορούν να φυτευτούν και σε γλάστρες για να στολίσουν μπαλκόνια, ταρατσες κ.α.

Πόλσμός: Με ημιώριμα μοσχεύματα νωρίς την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: 1,50 - 2 m.

ΦΩΤΙΝΙΑ

Photinia glabra Rosaceae

Καταγωγή: Κίνα

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 3 – 4 m και πλάτος λίγο μικρότερο του ύψους.

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος - Απρίλιος

Μορφολογία: Είναι αειθαλής θάμνος ή δενδρύλλιο. Έχει φύλλα μήκους 10 – 20 εκ., γυαλιστερά, ζωηρού πράσινου χρώματος, δερματώδη, λεπτοφυώς πριονωτά, ορισμένα των οποίων από το φθινόπωρο κοκκινίζουν και διατηρούνται στο φυτό μέχρι την άνοιξη, οπότε πέφτουν και αντικαθίστανται από νέα. Φέρει άφθονα άνθη, λεπτά, λευκά με ελαφρύ ρόδινη απόχρωση κατά ταξιανθία φοβοειδούς κορύμβου ή βότρυ. Ο καρπός που σχηματίζεται είναι κοκκινόμαυρος, σφαιρικός, διαμέτρου 6 χιλ. περίπου που ωριμάζει το καλοκαίρι και παραμένει στο φυτό μέχρι το χειμώνα.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο ωραίο φύλλωμα με το γυαλιστερό πράσινο και κόκκινο χρωματισμό κυρίως κατά τη χειμερινή περίοδο.

Απαιτήσεις: Αναπτύσσεται καλά σε ελαφρά, ηλιαζόμενα και καλά αποστραγγιζόμενα εδάφη.

Χρήσεις: Μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ως θάμνος όσο και ως δέντρο φυτεμένο μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλους καλλωπιστικούς θάμνους. Επίσης πολύ κατάλληλο για φύτευση εθνικών και δημοσίων δρόμων και δεντροστοιχιών πάρκων. Συνιστάται για αρχαιολογικούς και τουριστικούς χώρους.

Πολυσμός: Με εμβολιασμό σε κυδωνιά (γίνεται πιο ανθεκτικό φυτό), αλλά και με σπόρο ή καταβολάδες, σπανιότερα όμως.

ΠΥΡΑΚΑΝΘΟΣ

Pyracantha coccinea Rosaceae

Καταγωγή: Νοτιοανατολική Ευρώπη

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός προς μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 5 m, διάμετρος κόμης 1 - 2 m

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος - Μάιος

Μορφολογία: Πρόκειται για όμορφο αειθαλή θάμνο. Φέρει όρθιους ξυλώδεις, αγκαθωτούς βλαστούς. Έχει φύλλα εναλλασσόμενα, δερματώδη, απλά, ωσειδή - λογχοειδή με λαμπερό πράσινο χρώμα και οδοντωτές παρυφές, μήκους 2 - 4 εκ. Τα άνθη είναι μικρά, λευκά, διαμέτρου 6 - 8 χιλ., συγκεντρωμένα σε κορύμβους ταξιανθίες διαμέτρου 4 - 5 εκ. Οι καρποί τους είναι μικροί, σφαιρικοί, πορτοκαλοκόκκινες ράγες, οι οποίοι σχηματίζουν βότρυς και παραμένουν πάνω στο θάμνο όλο σχεδόν το χειμώνα.

Καλλωπιστική αξία: Η διακοσμητική αξία των φυτών αυτών οφείλεται στην εντυπωσιακή ζωηρόχρωμη καρποφορία του, και στην παρατεταμένη παραμονή αυτών στο θάμνο. Επίσης αξιοσημείωτη είναι και η πλούσια ανθοφορία του.

Απαιτήσεις: Οι πυράκανθοι ευδοκούν σε όλα τα εδάφη, (καλύτερα όμως σε γόνιμα και δροσερά και σε ηλιαζόμενα ή ημισκιαζόμενα μέρη. Αντέχουν στο κρύο και στην ξηρασία.

Χρήσεις: Φυτεύονται μεμονωμένα ή κατά ομάδες κοντά σε τοίχους. Συνδιάζονται ωραία με ομάδες άλλων θάμνων σε πάρκα, κήπους, όπως με την κάσσια που δημιουργείται αντίθεση λόγω του κόκκινου χρώματος των καρπών. Είναι κατάλληλοι για διαμόρφωση ζωντανών φρακτών ή περιχειλωμάτων ημιελεγχόμενης ανάπτυξης. Οι βλαστοί διατηρούνται στα ανθοδοχεία αρκετές μέρες.

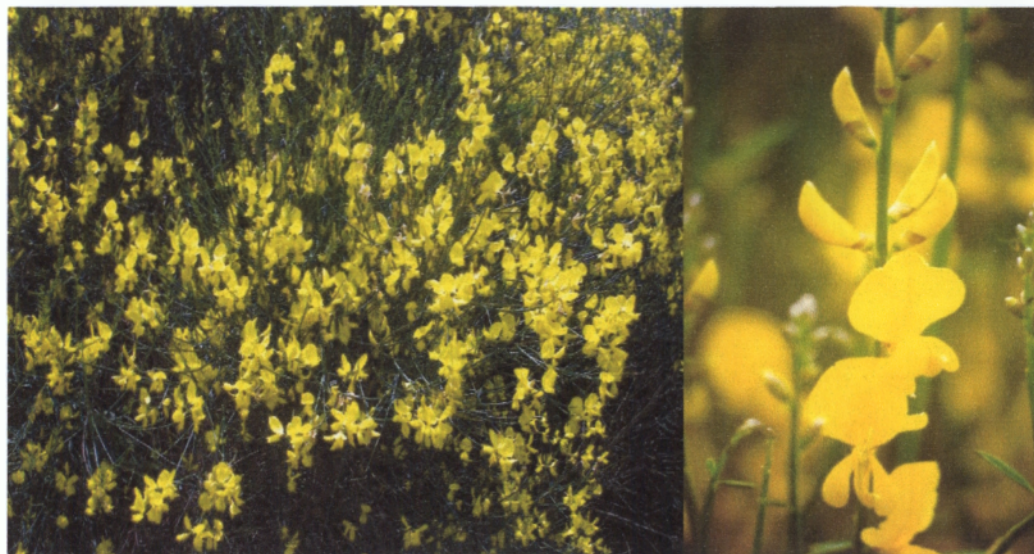
Πολυσμός: Κυρίως με μοσχεύματα ώριμων βλαστών χωρίς την άνοιξη, αλλά και με σπόρο, εμβολιασμό, καταβολάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για φράκτες 1 - 1,50 m, για ελεύθερη ανάπτυξη 1,50 - 2,50 m.

Εχθροί και ασθένειες: Προσβάλλεται από ένα ειδικό δευτερομύκητα, που προκαλεί στα κλαδιά κρούστες. Καταπολεμείται με προϊόντα που έχουν σαν βάση το θειάφι. Προσβάλλονται ακόμα τα φύλλα του από αφίδες και οι καρποί του από σκωριάσεις.

ΣΠΑΡΤΟ

Spartium junceum Leguminosae

Καταγωγή: Ν. Ευρώπη

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 2 - 3 m, διάμετρος κόμης 1,50 - 2 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος - Ιούνιος

Μορφολογία: Πρόκειται για όρθιο θάμνο με βλαστούς λεπτούς, κυλινδρικούς, πράσινους, σχεδόν άφυλλους, όρθιους. Τα φύλλα του είναι μικρά, απλά, λογχοειδή, που πέφτουν γρήγορα. Διατηρούνται περισσότερο στο φυτό σε βροχερές χρονιές. Έχει άνθη κίτρινα, αρωματικά σε επάκριες ταξιανθίες. Οι καρποί είναι λοβοί, μήκους 6 - 8 εκ.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια όμορφη και αρωματική ανθοφορία του.

Απαιτήσεις: Δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς τα εδάφη, προσαρμόζεται σε όλα, ακόμη και τα πιο ξηρά και ασβεστώδη. Αγαπάει τον άφθονο ήλιο και αντέχει σχετικά στο κρύο.

Χρήσεις: Στα πάρκα και στους κήπους φυτεύεται κατά μικρές ομάδες, μαζί με άλλα είδη. Κατάλληλο για φύτευση στο πίσω μέρος φυσικών βραχόκηπων ή για

συγκρότηση πρανών. Λόγω της ανθεκτικότητας του στα φτωχά εδάφη είναι κατάλληλο φυτό για διακόσμηση αυτοκινητόδρομων.

Πολ/σμός: Με σπόρο, ο οποίος πριν σπαρεί, παραμένει σε νερό, που έχει ζεσταθεί προηγουμένως για 24 ώρες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για πρανή 1 - 1,20 m, για ελεύθερη ομαδική φύτευση 1,50 -2m.

ΓΙΟΥΚΑ

Γένος με 40 είδη θάμνων. Εύρωστα και πολύ μακρόβια φυτά, από τα οποία περιγράφονται παρακάτω 2 από τα πιο ενδιαφέροντα καλλωπιστικά είδη.

1. *Yucca gloriosa* Liliaceae (Ενδοξος)

Καταγωγή: Βόρεια Αμερική

Διαστάσεις: Ύψος 1,50 - 2,50 m, διάμετρος κόμης 1 - 1,5 m

Μορφολογία: Πρόκειται για αειθαλή, ανθεκτικό, εύρωστο και πολύ μακρόβιο θάμνο. Έχει ξυλώδη κορμό, στην κορυφή του οποίου σχηματίζεται ένας πυκνός θύσανος από ταινιόμορφα, όρθια, βαθυπράσινα φύλλα, μήκους 50 εκ. και πλάτους 5 εκ. Παρουσιάζει άσπρα - κρεμ, κωδωνοειδή άνθη, με κόκκινες ή πορφυρές αποχρώσεις και μήκους 7 - 8 εκ., ενωμένα σε φόβες, μήκους 1 - 2 m. Τα φυτά μπορούν να ανθίσουν μόνο αφού συμπληρώσουν μια ηλικία 5, τουλάχιστον ετών.

2. *Yucca recurvifolia* Liliaceae (Κυρτόφυλλος)

Καταγωγή: Βόρεια Αμερική

Διαστάσεις: Ύψος 1,5 - 3 π, διάμετρος κόμης 1 - 2 m

Μορφολογία: Πρόκειται για ένα ανθεκτικό, αειθαλή θάμνο. Έχει στενά, μακριά, τοξοειδή πράσινου χρώματος φύλλα. Φέρει άνθη άσπρα - κρεμ, μήκους 5 - 8 εκ. ενωμένα σε πυραμιδοειδείς φόβες, μήκους 1 - 1,5 m. Ανθίζει μόνο όταν το στέλεχος φτάσει στο ύψος του ενός τουλάχιστον μέτρου.

Και για τα 2 είδη

Ρυθμός ανάπτυξης: Πολύ αργός

Εποχή ανθοφορίας: Αύγουστο - Σεπτέμβριο

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο εξωτερικό τους φύλλωμα και την θεαματική ανθοφορία τους.

Απαιτήσεις: Πρόκειται για ανθεκτικά, πολύ μακρόβια φυτά και μπορούν να καλλιεργηθούν σε οποιοδήποτε περιβάλλον. Προτιμούν εδάφη με καλή αποστράγγιση ακόμα και αμμώδη, και ηλιόλουστες θέσεις.

Χρήσεις: Είναι πολύ δημοφιλή φυτά τόσο για καλλιέργεια σε κήπους, πάρκα, πλατείες, όσο και σε εσωτερικούς χώρους. Μπορούν να καλλιεργηθούν και σε γλάστρες, ζαρντινιέρες για να διακοσμήσουν μπαλκόνια, ταράτσες, αυλές κ.α.

Πολύσμος: Με σπόρο, μοσχεύματα και με απόσπαση των παραφυάδων, που φυτεύονται αμέσως στην οριστική θέση τον Μάρτιο - Απρίλιο.

ΑΡΑΛΙΑ

Acanthopanax pentaphyllum Araliaceae

Καταγωγή: Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος.

Διαστάσεις: Ύψος 1,20 - 1,80 m

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι

Μορφολογία: Πρόκειται για ένα φυλλοβόλο θάμνο. Έχει σκούρα πράσινα, στιλπνά, σύνθετα φύλλα, αποτελούμενα το καθένα από 5 - 7 φυλλάρια, ωοειδή, μήκους 2 - 4 εκ. Το φθινόπωρο αποκτούν ένα κίτρινο χρωματισμό, τον οποίο διατηρούν μέχρι την πτώση τους. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του φυτού είναι ότι κάτω από κάθε σύνθετο φύλλο εκφύεται και ένα αγκάθι. Τα άνθη του είναι λευκά, λεπτά, διατεταγμένα σε ανθικές κεφαλές, που σπάνια παράγουν καρπούς, χωρίς αισθητική αξία.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο σκουροπράσινο φύλλωμα του με το ιδιόμορφο σχήμα του, που το φθινόπωρο αποκτά έναν εντυπωσιακό και όμορφο χρωματισμό.

Απαιτήσεις: Είναι πολύ ανθεκτικό φυτό. Μπορεί να αναπτυχθεί σε φτωχά εδάφη, ημισκιερά ακόμη και ξηρά.

Χρήσεις: Συνιστάται για βραχώδεις πλαγιές και πρανή εθνικών δρόμων και σιδηροδρομικών γραμμών. Επίσης χρησιμοποιείται ως φυτό πλαισίων.

Πόλ/σμός: Με μοσχεύματα ριζών, μαλακού και σκληρού ξύλου, με παραφυάδες .

BIBOYRNO

Viburnum tinus Caprifoliaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 1,50 - 3 m , διάμετρος κόμης 1 - 2 m.

Εποχή ανθοφορίας: Ιανουάριο – Μάρτιο

Μορφολογία: Είδος αειθαλή θάμνου με πολύ πυκνή, συμπαγή και ελλειψοειδή κόμη με πολλές διακλαδώσεις. Έχει ωοειδή επιμήκη πράσινα φύλλα, αντίθετα, μήκους 4 - 9 εκ. και πλάτους 2 - 4 εκ., με την πάνω επιφάνεια πιο γυαλιστερή και πιο σκούρα. Παρουσιάζει μικρά ρόδινα ή λευκορόδινα άνθη, λίγο αρωματικά σε επάκριες πεπλατυσμένες σκιαδόμορφες ταξιανθίες, διαμέτρου 5 - 8 εκ. Ακολουθεί η παραγωγή καρπών (καλοκαίρι) που είναι δρύπες, σκληρές, γυαλιστερές σε έντονο μπλε χρώμα.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο ωραίο φύλλωμα του, καθώς και στην πυκνή συμπαγή κόμη του. Κυρίως στην πλούσια χειμερινή ανθοφορία του, τότε που δεν υπάρχουν πολλά ανθισμένα φυτά. Οι χρωματιστοί καρποί του προσθέτουν ακόμα ένα διακοσμητικό στοιχείο.

Απαιτήσεις: Το βιβούρνο είναι φυτό εύκολης καλλιέργειας. Θέλει δροσερό, γόνιμο και καλά αποστραγγιζόμενο έδαφος, ενώ δεν αναπτύσσεται

καλά σε εδάφη ελαφρά και ξηρά. Ευδοκimei σε ηλιαζόμενες και ημισκιερές θέσεις.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται μοναχικά ή κατά μικρές ομάδες. Συνδυάζονται με άλλους θάμνους, με τους οποίους σχηματίζουν μεγάλα σύνολα. Είναι επίσης κατάλληλο για φύτευση κάτω από όχι πολύ πυκνά δέντρα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να σχηματίσει φράκτες ελεύθερης ή ημιελεγχόμενης ανάπτυξης.

Πολ/σμός: Με σπόρο, μοσχεύματα, καταβολάδες.

Αποστάσεις φύτευσης: Για φράκτες 0,80 - 1 m, για ελεύθερη ανάπτυξη σε ομάδες 1,50 - 2,50 m.

ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΑ ΦΥΤΑ

Είναι ποώδη ετήσια ή πολυετή και ξυλώδη φυτά που αναπτύσσονται γρήγορα και διακοσμούν με τους μακριούς και λεπτούς βλαστούς τους διάφορες επιφάνειες π.χ. τοίχους, κιόσκια, πέργκολες, κάγκελα, κολώνες ή στύλους φαναριών ενός κήπου ή μιας πλατείας, κάλυψη κορμών ζωντανών δέντρων κ.ά., δημιουργώντας συνήθως μια κάθετη πράσινη χρωματιστή επιφάνεια. Είναι ταχείας ανάπτυξης και πλούσιας βλάστησης φυτά και είναι δυνατόν ορισμένα απ' αυτά κατά τη διάρκεια μιας βλαστικής περιόδου να δώσουν βλαστούς μέχρι 5 m και πλέον.

Η καλλωπιστική τους αξία μπορεί να οφείλεται στο φύλλωμα, τα άνθη ή και τα δύο, στους καρπούς, στην πλούσια βλάστηση γενικά. Υπάρχουν δύο κατηγορίες αναρριχώμενων φυτών:

α) Τα πραγματικά αναρριχώμενα που είναι εφοδιασμένα με ειδικά όργανα στήριξης, όπως εναέριες ρίζες (π.χ. κισσός κ.α.), βεντούζες (π.χ. παρθενόκισσος κ.α.), έλικες (π.χ. αμπέλοψη κ.α.), ή έχουν περιστρεφόμενους βλαστούς (π.χ. Ιπομοΐα κ.α.).

β) Οι αναρριχώμενοι θάμνοι, που δε φέρουν ειδικά όργανα στήριξης και θέλουν περισσότερη βοήθεια (π.χ. τριανταφυλλιά, κ.α.).

Στην κηποτεχνία χρησιμοποιούνται συστηματικά για διακοσμητικούς, αλλά και πρακτικούς, λειτουργικούς σκοπούς. Ανάλογα με την περίπτωση και την ιδιομορφία της θέσης, φυτεύονται μοναχικά ή σε μικρές αμιγείς ομάδες με 3 - 5 φυτά, ή μαζί με άλλες ομάδες άλλων αναρριχώμενων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΡΡΙΧΩΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ

	ΕΙΔΟΣ	ΓΕΝΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1	Hedera	helix	Araliaceae	Κισσός
2	Ipomoea	purpurea	Convolvulaceae	Ιπομαία πορφυρή
3	Partheno- cissus	tricuspidata	Vitaceae	Παθρενόκισσος
4	Plumbago	capensis	Plumbaginaceae	Πλουμπάγκο
5	Bouge- nvillea	glabra	Nyctaginaceae	Βουκαμβίλια η λεία
6	Lonicera	japonica	Caprifoliaceae	Αγιόκλημα

ΚΙΣΣΟΣ

Hedera helix *Araliaceae*

Καταγωγή: Ευρώπη

Ρυθμός ανάπτυξης: Αργός

Διαστάσεις: Ύψος 15 – 30 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη έως Καλοκαίρι

Μορφολογία: Είναι αειθαλές φυτό, ζωνητής βλαστήσεως, σκιοφιλο και μακρόβιο, αναρριχώμενο με βλαστούς μακριούς που έχουν εναέρια ριζίδια τα οποία χρησιμοποιεί για να αναρριχηθεί σε επιφάνειες. Έχει φύλλα κατ'εναλλαγή, ωοειδή ή ελαφρά λοβώδη, στιλπνά και βαθυπράσινου χρώματος. Υπάρχει ποικιλία με φύλλα, με κιτρινόλευκες κηλίδες. Παράγει άνθη κιτρινοπράσινα μικρά, σε βότρες ταξιανθίες ασήμαντα, με μαύρους μικρούς καρπούς.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο πλούσιο σκουροπράσινο φύλλωμα του.

Απαιτήσεις: Είναι φυτά ανθεκτικά και εύκολης καλλιέργειας. Αντέχουν στο κρύο. Αναπτύσσονται καλά σε όλα τα εδάφη, ακόμη και στα πιο φτωγά. Προτιμά τις ημισκιερές και σκιερές θέσεις.

Χρήσεις: Πολύ χρήσιμο για κάλυψη σε τοίχους, βράχους, αντιαισθητικές κατασκευές, ερείπια, κορμούς γέρικων δέντρων ή κορμούς άλλων δέντρων για να συμπληρώνει την αισθητική των φυτών αυτών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως φυτό χλοοτάπητα.

Πολύσμος: Με μοσχεύματα που έχουν εναέριες ρίζες αλλά και με σπόρους εύκολα.

ΙΠΟΜΑΙΑ η ΠΟΡΦΥΡΗ

Ipomoea purpurea Convolvulaceae

Καταγωγή: Τροπική Αμερική

Ρυθμός ανάπτυξης: Πολύ γρήγορος

Διαστάσεις: 3 - 4 m

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι - Φθινόπωρο

Μορφολογία: Ετήσιο αναρριχώμενο φυτό, με βλαστό λεπτό, περιστρεφόμενο . Παρουσιάζει φύλλα καρδιάσχημα, μεγάλα, βαθυπράσινα. Τα άνθη είναι μεγάλα μεμονωμένα ή ενωμένα σε μικρές ομάδες, χροανοειδή, πορφυρά, κώδη, που ανοίγουν το πρωί και κλείνουν το βράδυ. Ζουν 2 μέρες, αλλά τα διαδέχονται αμέσως άλλα. Σχηματίζονται στις μασχάλες των φύλλων. Οι καρποί είναι κάψες με σπόρους γόνιμους.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται κυρίως στα μεγάλα ζωηρόχρωμα άνθη και στην μεγάλη διάρκεια ανθοφορία της. Το πλούσιο φύλλωμα της είναι ένα ακόμη διακοσμητικό στοιχείο της.

Απαιτήσεις: Γίνονται σε ζεστές, ηλιόλουστες τοποθεσίες και απάνεμα μέρη. Ευδοκιμούν στα περισσότερα εδάφη, τη μεγαλύτερη όμως ανάπτυξη την παίρνουν στα πλούσια ποτιζόμενα, έφορα και ελαφρά εδάφη.

Χρήσεις: Διακοσμεί πέργκολες, δικτυωτά πλαίσια, κηγλιδώματα, κιόσκια, φράκτες, τοίχους, κορμούς δέντρων, κολόνες και γενικά σκεπάζουν άσχημα και γυμνά αντιαισθητικά μέρη.

Πολ/σμός: Με σπόρους την άνοιξη που μουσκεύουν στο νερό για 24 ώρες.

ΠΑΡΘΕΝΟΚΙΣΣΟΣ

Parthenocissus tricuspidata Vitaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Γρήγορος

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιο - Ιούλιο

Μορφολογία: Φυλλοβόλο αναρριχώμενο φυτό, με λεπτά, αρθρωτά στελέχη, που φέρουν πλήθος έλικες, οι οποίοι έχουν στην άκρη τους μικρές βεντούζες. Τα φύλλα είναι συνήθως τρίλοβα, λεία και φωτεινά στην επάνω επιφάνεια και χνουδωτά στην κάτω. Τα άνθη παρουσιάζονται μικρά πρασινοκίτρινα σε βότριες ταξιανθίες, που προσελκύουν πολύ τις μέλισσες. Οι καρποί είναι ράγες βαθύ μπλε και διατηρούνται στο φυτό όλο το χειμώνα.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο ωραίο φύλλωμα του με τους όμορφους χρωματισμούς που πριν πέσουν τα φύλλα το φθινόπωρο γίνονται κοκκινωπά.

Απαιτήσεις: Είναι ανθεκτικό στο κρύο. Γίνεται σε περιοχές δροσερές, ηλιαζόμενες τοποθεσίες και εδάφη γόνιμα, βαθιά, κατά προτίμηση αργιλώδη.

Χρήσεις: Καλύπτει μεγάλες επιφάνειες τοίχων, τσιμεντένιους φράκτες, κτίρια αρκεί να μην είναι πολύ λεία.

Πολ/σμός: Με σπόρο και με μοσχεύματα

ΠΛΟΥΜΠΑΓΚΟ

Plumbago capensis *Plumbaginaceae*

Καταγωγή: Ν. Αφρική

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 3 - 4 m

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι - Φθινόπωρο

Μορφολογία: Αειθαλές ημιαναρριχώμενο, πολύκλαδο φυτό, με λεπτά, ευλύγιστα στελέχη. Τα φύλλα είναι κατ'εναλλαγή, ωοειδή – λογχοειδή πράσινου χρώματος. Παρουσιάζει άνθη μπλε, μικρά σε επάκριες παξιανθίες στάχτες μήκους 30 εκ. στους βλαστούς του έτους.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια ανθοφορία του με τα μπλε πολύ όμορφα άνθη και στο πράσινο φύλλωμα της.

Απαιτήσεις: Ευαίσθητο στο κρύο και στα λιμνάζοντα νερά. Απαιτεί πλούσιο, ελαφρό και καλά αποστραγγιζόμενο, πυριτικό έδαφος και προστατευόμενες ηλιαζόμενες θέσεις.

Χρήσεις: Κατάλληλα για να διακοσμούν φράκτες, κγκλιδώματα, συρματοπλέγματα, μάντρες, τοίχους αλλά και βεράντες ή ταράτσες. Φυτεύονται ακόμη σε κήπους σαν θάμνοι καθιστοί στο έδαφος.

Πολ/σμός: Με σπόρους, χώρισμα της τούφας την άνοιξη και ημιώριμα μοσχεύματα το φθινόπωρο.

ΒΟΥΚΑΜΒΙΛΙΑ η ΛΕΙΑ

Bougenvillea glabra Nyctaginaceae

Καταγωγή: Βραζιλία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος

Διαστάσεις: Ύψος 8 – 10 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη – Φθινόπωρο

Μορφολογία: Αναρριχώμενο αειθαλές εύρωστο φυτό, με ακανθοφόρους ξυλώδεις βλαστούς. Τα φύλλα είναι κατ' εναλλαγή, ωσειδή – οξύληκτα, ακέραια, ζωηρά πράσινα, γυαλιστερά. Τα άνθη είναι κιτρινωπά, μικρά, ασήμαντα που όμως περιβάλλονται από βράκτια με χρώμα από το κόκκινο έως το λιλά – πορφυρό, τα οποία σχηματίζουν μακριές, χαριτωμένες ταξιανθίες.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στα άπειρα, όμορφα χρωματιστά βράκτια φύλλα που δίνουν εντοπωσιακή χρωματιστή εμφάνιση στα φυτά φανερή από μακριά.

Απαιτήσεις: Είναι ευαίσθητη στο κρύο. Ευδοκιμούν σε θερμές περιοχές και ηλιαζόμενες θέσεις. Γίνονται σε όλα τα εδάφη, αρκεί να περιέχουν λίγη άργιλο. Τα φτωχά εδάφη την κάνουν πιο ανθεκτική στο κρύο. Θέλει ποτίσματα μόνο το καλοκαίρι και κλάδεμα της κόμης νωρίς την άνοιξη.

Χρήσεις: Καλύπτει και διακοσμεί μεγάλους προσήλιους τοίχους, πέργκολες, φράκτες, συρματοπλέγματα, κολώνες. Όταν αναρριχάται πάνω σε δέντρα σχηματίζει με τους βλαστούς της χρωματιστά τόξα.

ΑΓΙΟΚΛΗΜΑ

Lonicera japonica Caprifoliaceae

Καταγωγή: Κίνα, Ιαπωνία

Ρυθμός ανάπτυξης: Μέτριος 10 - 12 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη - χειμώνα

Μορφολογία: Αειθαλές αναρριχώμενο, ισχυρής ανάπτυξης φυτό, με πάρα πολλούς ευλύγιστους, περιελισσόμενους βλαστούς. Τα φύλλα του είναι αντίθετα, ακέραια, ακτινοειδή, τα ανώτερα επιφυή. Τα άνθη του είναι σωληνωτά, εύοσμα, αρχικά λευκορόδινα που γίνονται αργότερα κιτρινωπά. Οι καρποί είναι μικρές μαύρες ράγες.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στη μεγάλη διάρκεια ανθοφορίας με τα αρωματικά άνθη και το πλούσιο αειθαλές φύλλωμα τους.

Απαιτήσεις: Ευδοκιμούν σε όλα τα εδάφη, προτιμούν όμως τα καλής ποιότητας και δροσερά. Προτιμούν ημισκιερές θέσεις αλλά γίνονται και στον ήλιο αρκεί να μην είναι πολύ δυνατός. Θέλουν άφθονα ποτίσματα και στο τέλος του χειμώνα αφαίρεση των ημίξερων κλαδιών.

Χρήσεις: Κατάλληλο για κάλυψη και διακόσμηση φρακτών, τοίχων, μεταλλικών πλαισίων, συρματοπλεγμάτων κ. α.

Πολύσμος: Με σπόρο το φθινόπωρο, καταβολάδες, μοσχεύματα.

ΠΟΩΔΗ ΦΥΤΑ

Ποώδη είναι εκείνα τα φυτά που δεν έχουν ξυλοποιημένους βλαστούς, παράγουν σπέρματα και ζουν ένα ή περισσότερα χρόνια και γι' αυτό χωρίζονται σε ετήσια, διετή και πολυετή. Τα φυτά αυτά ως κύριο διακοσμητικό στοιχείο έχουν τα άνθη και μερικά το φύλλωμά τους.

Ετήσια: Λέγονται τα ανθόφυτα που σπείρονται την άνοιξη, ανθίζουν καλοκαίρι – φθινόπωρο και πεθαίνουν τον ίδιο χρόνο π.χ. πετούνια κ.α.

Διετή: Λέγονται αυτά που σπείρονται τον Αύγουστο – Σεπτέμβριο, ανθίζουν την άνοιξη του χρόνου που ακολουθεί και πεθαίνουν μετά την άνθηση π.χ. βιολέττα κ.α.

Πολυετή: Είναι τα ανθόφυτα που ζουν περισσότερα χρόνια και είτε χάνουν τα φύλλα τους το χειμώνα και ξαναβλαστάνουν την άνοιξη π.χ. κάννα, ή διατηρούν φύλλα όλο το χρόνο π.χ. αρμπαρόριζα.

Γενικά τα ποώδη είναι μια μεγάλη κατηγορία φυτών που προσφέρουν στους κήπους τα εντυπωσιακά τους χρώματα, φυτεμένα στα παρτέρια σε διάφορες συνθέσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΩΔΩΝ ΦΥΤΩΝ

	ΓΕΝΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1	Mathiola	incana	Cruciferae	Βιολέττα
2	Alyssum	saxatile	Cruciferae	Άλυσσο
3	Anemone	coronaria	Ranunculaceae	Ανεμώνη
4	Viola	tricolor	Violaceae	Πανσές
5	Canna	xhybrida	Cannaceae	Κάννα
6	Vinca	rosea	Apocynaceae	Βίγκα
7	Cerastium	tomentosum	Caryophyllaceae	Κεράστιο
8	Centaurea	cineraria	Compositae	Κενταύριο
9	Calendula	officinalis	Compositae	Καλέντουλα
10	Ageratum	houstonianum	Compositae	Αγήρατο
11	Antirrhinum	Majus	Scrophulariaceae	Αντίρρινο
12	Petunia	hybrita	Solanaceae	Πετούνια
13	Portulaca	randiflora	Portulacaceae	Πορτουλάκια
14	Salvia	splendens	Labiatae	Σάλβια

ΒΙΟΛΕΤΤΑ

Mathiola incana Cruciferae

Καταγωγή: Μεσογειακές παραλίες Ν. Ευρώπης.

Διαστάσεις: Ύψος 0,25 - 0,70 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη

Μορφολογία: Είναι πολυετές φυτό που καλλιεργείται σαν ετήσιο - διετές. Πρόκειται για θαμνόμορφο φυτό, με ελαφρά αποξυλωμένη βάση και βλαστούς όρθιους, διακλαδιζόμενους. Τα φύλλα είναι εναλλασσόμενα, μήκους 7 - 10 εκ. λογχοειδή, ακέραια, τεφροπράσινα, σκεπασμένα, όπως και βλαστοί, με χνούδι. Φέρει άνθη απλά ή διπλά, με ασυνήθιστο και έντονο άρωμα και διάφορα χρώματα, λευκό, ροζ, μοβ κ.ά. Εμφανίζονται σε επακρίες ταξιανθίες βότρες.
Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια ανθοφορία τους με τα αρωματικά άνθη.

Απαιτήσεις: Ευδοκιμούν στις ηλιαζόμενες θέσεις και σ' όλα τα εδάφη, ακόμη και τα ασβεστώδη, προτιμούν όμως τα λίγο βαριά και γόνιμα. Αντέχουν στις παραθαλάσσιες περιοχές.

Χρήσεις: Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται σε μεγάλες μονόχρωμες ομάδες μέσα στη χλόη ή συνδυάζονται στα παρτέρια με άλλα ανοιξιζήτικα ανθόφυτα.

Επίσης μπορούν να φυτευτούν σε ζαρντινιέρες και γλάστρες. Τα άνθη τους είναι κατάλληλα για ανθοδοχεία.

Πόλσμος: Με σπόρο.

Εχθροί και ασθένειες: Προσβάλλονται από σηψιρριζίες. Καταπολεμάται με διάφορα μυκητοκτόνα που κυκλοφορούν.

ΑΛΥΣΟ

Alyssum saxatile Cruciferae

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 0,25 – 0,30 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη

Μορφολογία: Πρόκειται για πολυετές, αειθαλές φυτό απλωνόμενο στο έδαφος. Τα φύλλα του είναι λογχοειδή, παχιά, χνουδωτά, σταχτοπράσινα. Τα άνθη του είναι στην κορυφή των βλαστών, χρυσοκίτρινα, μικροσκοπικά σε επάκριες ταξιανθίες.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στην πλούσια ζωηρόχρωμη ανθοφορία τους που σκεπάζει τελείως τα φυτά.

Απαιτήσεις: Δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις όσο αφορά το έδαφος και μπορεί να γίνει και στα πιο ξηρά εδάφη. Προτιμά τα καλά στραγγιζόμενα εδάφη και ηλιαζόμενες θέσεις. Αντέχει στο κρύο και στις παραθαλάσσιες συνθήκες.

Χρήσεις: Είναι ένα από τα ιδανικότερα φυτά για βραχόκηπους και μικρούς κήπους. Χρησιμοποιείται ακόμη για τη διαμόρφωση χαμηλών ανθισμένων πλαισίων, για ανθισμένες κηλίδες μέσα σε χλοοτάπητα σε ομαδική φύτευση, αλλά χρησιμοποιείται ακόμη για φύτευση σε ζαρντιέρες.

Πολυσμός: Με σπόρο που σπείρετε το Σεπτέμβριο σε ζεστές περιοχές και την άνοιξη, σε πολύ κρύες περιοχές.

Αποστάσεις φύτευσης: 20 - 25 cm.

ΑΝΕΜΩΝΗ

Anemone coronaria Ranunculaceae

Καταγωγή: Παραμεσόγειες χώρες.

Διαστάσεις: Ύψος 0,20 - 0,35 m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη

Μορφολογία: Φυτό πολυετές - βολβώδες. Τα φύλλα του είναι πράσινα, σύνθετα, πολύμισχα, με μίσχο που ξεκινά από το ρίζωμα. Τα ανθοφόρα στελέχη είναι χνουδωτά και φέρουν στο άκρο τους μια κορώνα από φύλλα και ένα μόνο άνθος σαν ποτήρι, διαμέτρου πάνω από 10 εκ. Το άνθος έχει 6 - 8 ζωηρόχρωμα πέταλα χρώματος από λευκό έως το μπλε - βιολέ και ως το κόκκινο. Στο κέντρο του άνθους φέρονται πολλοί σκουρόχρωμοι στήμονες. Υπάρχουν ποικιλίες με μονά, ημίδιπλα και διπλά άνθη. Οι μονές ποικιλίες διακρίνονται για την ευρωστία τους, την πρωιμότητα και τα μεγάλα άνθη τους.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στο ωραίο, ελαφρό, φύλλωμα και τα ζωηρόχρωμα άνθη τους.

Απαιτήσεις: Γίνονται σε ηλιαζόμενες θέσεις και όλα τα εδάφη, με προτίμηση τα ελαφρά, με καλή αποστράγγιση που συγκρατούν υγρασία. Απαιτεί πλουσιότερη λίπανση σε σχέση με τα άλλα βολβώδη και ιδιαίτερα με

αζωτούχα λιπάσματα. Αντέχει σε πτώση θερμοκρασίας λίγο κάτω από το 0°C και γι' αυτό δεν χρειάζεται ιδιαίτερη προστασία σε μέρη με ήπιο χειμώνα.

Χρήσεις: Οι ποικιλίες με ψηλά στελέχη καλλιεργούνται για παραγωγή κομμένων λουλουδιών. Στους κήπους και τα πάρκα φυτεύονται ομαδικά σε χλοοτάπητες και παρτέρια μόνες τους ή μαζί με άλλα ανθόφυτα και βολβώδη. Φυτεύονται ακόμη σε ζαρντινιέρες και βραχόκηπους.

Πολ/σμός: Με σπόρο ο οποίος σπείρετε τον Αύγουστο ή Σεπτέμβριο κυρίως όμως με χώρισμα των κονδυλωδών ριζών.

Αποστάσεις φύτευσης: Τον Αύγουστο - Σεπτέμβριο φυτεύονται σε λάκκους βάθους 4 – 6 cm και σε αποστάσεις 10 – 15 cm.

ΠΑΝΣΕΣ

Viola tricolor *Violaceae*

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 0,15 - 0,20 m

Εποχή ανθοφορίας: Μάρτιος – Ιούνιος

Μορφολογία: Πρόκειται για πολυετές που καλλιεργείται σαν διετές ανθόφυτο. Έχει στελέχη λεπτά, διακλαδιζόμενα, ημιέρποντα. Τα φύλλα είναι έμμισχα, ωσειδή έως λογχοειδή, λεία, οδοντωτά, ωραίου πράσινου χρωματισμού. Φέρει άνθη μοναχικά, ελκυστικά και άφθονα, μασχαλιαία σε ποδίσκο μακρύτερο του μίσχου των φύλλων με διάφορους χρωματισμούς και με πέταλα πλατιά, ανόμοια, διατεταγμένα σ' ένα επίπεδο. Οι καρποί της είναι κάψες.

Καλλωπιστική αξία: Βασίζεται στη χαμηλή, εδαφοκαλυπτική τους μορφή και την πλούσια, ζωηρόχρωμη και μεγάλης διάρκειας ανθοφορία τους.

Απαιτήσεις: Γίνονται σε όλα τα εδάφη, αλλά προτιμά τα γόνιμα, δροσερά και ηλιαζόμενες τοποθεσίες. Αντέχουν στο κρύο και στην ημισκιά.

Χρήσεις: Ιδιαίτερα κατάλληλα για δημιουργία ανθισμένων ταπέτων μέσα σε χλοοτάπητες, ακόμη και σε συνδυασμούς με άλλα, επίσης χαμηλά ανθόφυτα. Στα παρτέρια φυτεύονται στο πρώτο επίπεδο. Συνδυάζονται με ανοιξιάτικα βολβοόδη π. χ. νάρκισσο, τουλίπες κ.α., και διατηρούν ανθισμένα τα παρτέρια σχεδόν πάντα. Φυτεύονται ακόμη σε βραχόκηπους και ζαρντινιέρες.

Πολ/σμός: Με σπόρο τον Αύγουστο.

KANNA

Canna xhybrida Cannaceae

Καταγωγή: Ν. Αμερική

Διαστάσεις: Ύψος 0,80 - 1 m. Σε ανθοφορία φτάνει το 1,50 m.

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Οκτώβριος.

Μορφολογία: Φυτό ριζωματώδεις με γερά, χοντρά όρθια στελέχη που φέρουν τα φύλλα και τα άνθη. Τα φύλλα είναι όρθια μεγάλα, μέχρι 50 cm μήκος τα οποία ανάλογα με την ποικιλία είναι πράσινα έως λιλά – πορφυρά. Εκφύονται από τη βάση του φυτού αγκαλιάζουν το βλαστό και είναι πολύ διακοσμητικά. Τα άνθη είναι επίσης μεγάλα σε ταξιανθίες στάχεις, κόκκινα, πορτοκαλί, ροζ ή κίτρινου χρώματος. Το χειμώνα καταστρέφεται το υπέργειο μέρος του φυτού αλλά δημιουργείται ξανά από τα ριζώματα την άνοιξη.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στη ζωηρόχρωμη, παρατεταμένη ανθοφορία της αλλά και στο εντυπωσιακό φύλλωμα της.

Απαιτήσεις: Ευδοκμεί σε ήπια κλίματα και ηλιόλουστες θέσεις, αντέχει όμως και στην ημισκιά. Απαιτεί πλούσια εδάφη, ελαφρά με πολλή εδαφική υγρασία. Δεν

αντέχει στους πολύ ισχυρούς παγετούς ούτε σαν ρίζωμα, γι' αυτό σε πολύ ψυχρά κλίματα με την άνθηση κόβονται τα στελέχη και τα φύλλα λίγο πάνω από την επιφάνεια του εδάφους, καλύπτονται τα φυτά μ' ένα σωρό κοπριάς αχώνευτης ή ξεριζώνονται και προφυλάσσονται σε αποθήκη. Σε όλη τη διάρκεια της βλαστήσεως τα φυτά απαιτούν άφθονη οργανική λίπανση και τακτικά ποτίσματα για πλούσιο φύλλωμα και ανθοφορία.

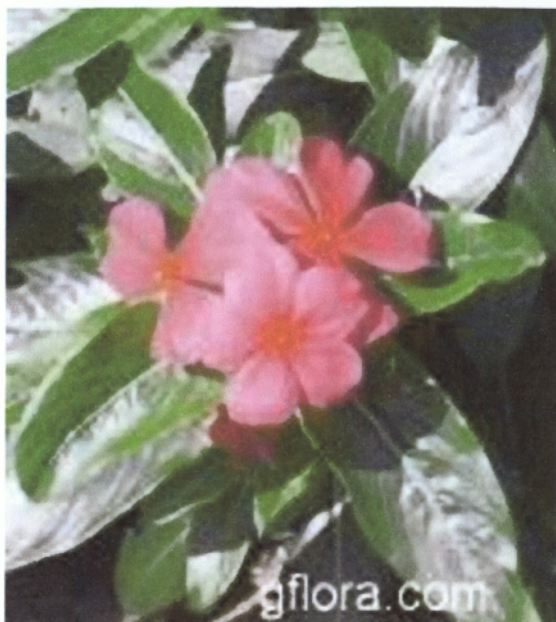
Χρήσεις: Πολύ κατάλληλο φυτό για ομαδική φύτευση μέσα σε χλοοτάπητα και παρτέρια. Ακόμη μπορούν να φυτευτούν σε μεγάλες γλάστρες ή ζαρντινιέρες.

Πολ/σμός: Με σπόρο, αλλά κυρίως με χώρισμα της τούφας.

Αποστάσεις φύτευσης: 50 - 70 cm.

ΒΙΓΚΑ

Vinca rosea Apocynaceae

Καταγωγή: Βραζιλία

Διαστάσεις: Ύψος 30 - 40 cm

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι

Μορφολογία: Πρόκειται για πολυετές φυτό σε μορφή θάμνου. Οι κύριοι βλαστοί παίρνουν όρθια ανάπτυξη. Τα φύλλα είναι αντίθετα, δερματώδη, λογχοειδή, ανοιχτοπράσινα. Τα άνθη έχουν 2 - 3 cm διάμετρο, συνήθως είναι απλά πολύ σπάνια διπλά χρώματος λευκού ή ρόδινου. Οι ρόδινες ποικιλίες έχουν ρίζες χρώματος κοκκινωπού και χρησιμοποιείται αυτό το χαρακτηριστικό για να διακρίνουμε τις ποικιλίες όταν δεν έχουν ακόμη ανθίσει.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στα φύλλα και τα άνθη με τους ωραίους χρωματισμούς.

Απαιτήσεις: Είναι αρκετά ανθεκτικό φυτό στη ξηρασία. Γίνεται σε όλα τα εδάφη με προτίμηση τα όξινα. Απαιτεί ζεστές περιοχές όπου και αποκτά τη μορφή θάμνου και ηλιόλουστες θέσεις. Γίνεται όμως και στην ημισκιά. Παρόλο που είναι αρκετά ανθεκτικό φυτό στην ξηρασία, κανονικές

αρδεύσεις και πλούσια εδάφη έχουν σαν αποτέλεσμα την άριστη ανάπτυξη του φυτού. Όταν τα φυτά φτάσουν σε ύψος 10 cm πρέπει να κορυφολογηθούν για να έχουν πιο συμπαγή ανάπτυξη.

Χρήσεις: Χρησιμοποιείται σε ομάδες μονόχρωμες ή σε συνδυασμούς του λευκού και του ροζ σε κήπους, πάρκα κ.α. Επίσης είναι κατάλληλο φυτό για γλάστρες και ζαρντινιέρες.

Πολ/σμός: Με σπόρο τον Απρίλιο.

Αποστάσεις φύτευσης: 20 – 30 cm.

ΚΕΡΑΣΤΙΟ

Cerastium tomentosum Caryophyllaceae

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 20 – 25 cm

Εποχή ανθοφορίας: Μάιος – Ιούνιος

Μορφολογία: Πολυετές, ποώδες φυτό με στρωτή ανάπτυξη απλωτό στο έδαφος. Οι βλαστοί είναι χνουδωτοί, τεφροί και φέρνουν τα φύλλα τα οποία είναι αντίθετα, απλά, επιμήκη, χνουδωτά – τεφρά και στις δύο επιφάνειες 3 – 4 cm μήκος. Τα άνθη εκφύονται στις άκρες των βλαστών και είναι μικρά, λευκά.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο τεφρό χρώμα του που δημιουργεί αντίθεση με το πράσινο και την πλούσια ανθοφορία του.

Απαιτήσεις: Ευδοκιμεί σε όλα τα εδάφη, προτιμά όμως καλύτερα τα ελαφρά, ξηρά, ασβεστώδη, καλά στραγγιζόμενα. Αντέχει στο κρύο και την ξηρασία και προτιμά τις ηλιόλουστες θέσεις.

Χρήσεις: Κατάλληλο φυτό για να αντικαταστήσει το γκαζόν. Δημιουργεί ανθισμένα ταπέτα και χαμηλά πλαίσια. Επίσης κατάλληλο φυτό για βραχόκηπους, ξηρολιθιές, πλακόστρωτα. Χρησιμοποιείτε πάντα στο πρώτο επίπεδο παρτεριών με ποώδη πολυετή.

Πολ/σμός: Με σπόρο ή με χώρισμα της τούφας νωρίς την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: 15 – 20 cm

KENTAYPIO

Centaurea cineraria Compositae

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 60 - 90 cm

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη - Καλοκαίρι

Μορφολογία: Πολυετές φυτό με όρθια στελέχη. Τα φύλλα είναι βελούδινα, έλλοβα, λευκόγκριζου χρωματισμού, λογχοειδή - γραμμοειδή. Τα άνθη είναι ταξιανθίες κεφάλια συνήθως κίτρινα.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται τόσο στα εντυπωσιακά ανθικά κεφάλια όσο και στο εξίσου εντυπωσιακό φύλλωμα.

Απαιτήσεις: Αναπτύσσεται σε όλα σχεδόν τα εδάφη, αλλά προτιμά τα ουδέτερα, κανονικά αρδευόμενα αλλά καλά αποστραγγιζόμενα, ηλιαζόμενα ή ημισκιερά. Παρουσιάζει ευπάθεια στην πολύ υγρασία. Αντέχει στις παραθαλάσσιες συνθήκες.

Χρήσεις: Φυτεύεται κοντά σε κτίρια σκούρων χρωματισμών, στα οποία προβάλλεται έντονα, λόγω του χρώματος του φυλλώματος του. Χρησιμοποιείται ως φυτό εδαφοκάλυψης και μπορεί να φυτευτεί ομαδικά μέσα σε χλοοτάπητα. Κατάλληλο φυτό για βραχώδεις κήπους και παραθαλάσσιες περιοχές. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μπορντούρα δημιουργώντας ωραία αντίθεση με άλλα φυτά του κήπου.

Πολ/σμός: Με σπόρο αλλά και με διαίρεση του ριζώματος κατά την άνοιξη.

Αποστάσεις φύτευσης: 25 - 50 cm ανάλογα με την ποικιλία.

Εχθροί και Ασθένειες : Είδος αρκετά ανθεκτικό στις ασθένειες, παρουσιάζει όμως ευπάθεια στις αφίδες οι οποίες καταπολεμούνται με Ταμαρόν κ.α.

ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ

Calendula officinalis Compositae

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 25 – 50 cm

Εποχή ανθοφορίας: Απρίλιος – Οκτώβριος

Μορφολογία: Ετήσιο φυτό με παχιά, δυνατά στελέχη και απλωτές διακλαδώσεις. Τα φύλλα είναι επιμήκη - λογχοειδή συνήθως οδοντωτά, αντοιχτοπράσινα, τα κατώτερα έμμισχα τα ανώτερα χωρίς μίσχο. Τα άνθη είναι σαν μοναχικές μαργαρίτες, λεμονόχροα, κίτρινα ή πορτοκαλόχροα με πολλές σειρές πετάλων στις άκρες των βλαστών.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην πλούσια και μεγάλης διάρκειας ανθοφορία.

Απαιτήσεις: Αναπτύσσεται σε όλα σχεδόν τα εδάφη αν και προτιμά τα δροσερά πλούσια και την ηλιόλουστη έκθεση. Αντέχει και στις παραθαλάσσιες περιοχές. Για παρατεταμένη ανθοφορία πρέπει να κόβονται τα γερασμένα λουλούδια πριν δέσουν σπόρους. Αν και δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις καλλιεργητικών φροντίδων απαιτεί τακτικές αρδεύσεις και σχετικά δροσερό περιβάλλον για την παραγωγή περισσότερων και μεγαλύτερων ανθέων.

Χρήσεις: Φυτεύονται ομαδικά σε παρτέρια σε κήπους και πάρκα. Οι χαμηλές , ποικιλίες δημιουργούν ζωηρόχρωμα ταπέτα στους χλοοτάπητες. Φυτεύονται ακόμη σε ζαρντινιέρες, γλάστρες, ακόμη και σε βραχόκηπους.

Πολ/σμός: Με σπόρο

Αποστάσεις φύτευσης: 20 - 40 cm

Εχθροί και ασθένειες: Συνήθως προσβάλλεται μόνο από αφίδες.

ΑΓΗΡΑΤΟ

Ageratum houstonianum Compositae

Καταγωγή: Αμερική

Διαστάσεις: Ύψος 10 - 60 cm

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Οκτώβριος

Μορφολογία: Φυτό πολυετές που καλλιεργείται σαν ετήσιο. Αναπτύσσει πολλούς βλαστούς από τη βάση, σχηματίζοντας κανονική, πυκνή τούφα, ύψους 40-60cm. Φύλλα καρδιόσχημα. Άνθη μικρά, πολλά μαζί σε κορύμβους στις άκρες των βλαστών που πολλές φορές καλύπτουν το φύλλωμα ώστε το φυτό να σχηματίζει μια μικρή ανθισμένη τούφα. Το χρώμα τους είναι από το μπλε φωτεινό μέχρι το μπλε βαθύ και από το βιολέ ως το λευκό ανάλογα με την ποικιλία.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στα άφθονα λουλούδια που σκεπάζουν τελείως τα φυτά.

Απαιτήσεις: Ευδοκίμει σε όλα τα εδάφη, χωρίς ιδιαίτερες περιποιήσεις αλλά προτιμά τα αργιλο-ασβεστώδη και τις δροσερές ηλιαζόμενες θέσεις. Γίνεται και στην ημισκιά αλλά κάνει λιγότερα άνθη. Φοβάται τις δυνατές παγωνιές και την υπερβολική ξηρασία, γι' αυτό απαιτεί συχνά ποτίσματα χωρίς όμως υπερβολική υγρασία γιατί έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη σε ύψος των

φυτών σε βάρος της ανθοφορίας. Εξαιρετικά ανθεκτικό φυτό στις παραθαλάσσιες συνθήκες.

Χρήσεις: Οι νάνες ποικιλίες μπορεί να σχηματίσουν ωραίους ανθοτάπητες. Οι ποικιλίες μέσης ανάπτυξης (20 – 30 cm) μπορεί να φυτευτούν ομαδικά ως μπορντούρες ή και στην πρώτη γραμμή των μεγάλων παρτεριών που φυτεύονται πολλά λουλούδια. Οι πολύ ψηλές ποικιλίες μπορεί να φυτευτούν στο κέντρο ή στο πίσω μέρος μεγάλων παρτεριών. Είναι επίσης κατάλληλο φυτό για μωσαϊκο-καλλιέργεια. Τέλος μπορεί να φυτευτεί σε γλάστρες, ζαρντινιέρες και βραχόκηπους.

Πολ/σμός: Με σπόρο τον Απρίλιο αλλά και πολύ συχνά με μοσχεύματα κορυφής το Μάρτιο για πιο ομοιόμορφα φυτά για διατήρηση του χρώματος.

Αποστάσεις φύτευσης: Νάνες 15 cm, μέτριες 25 cm, ψηλές 40 cm.

Εχθροί και Ασθένειες: Οι αφίδες και ο τετράνυχος είναι από τους πιο σοβαρούς ζωικούς εχθρούς που προσβάλλουν το αγήρατο. Εκτός από τα συνηθισμένα εντομοκτόνα - ακαρεοκτονα (Acar - Plictran κ.α.) τα τακτικά ραντίσματα στα φύλλα με νερό περιορίζουν την προσβολή και ιδιαίτερα του τετράνυχου που δεν αντέχει την ατμοσφαιρική υγρασία.

ANTIPPINO

Antirrhinum majus Scrophulariaceae

Καταγωγή: Ευρώπη

Διαστάσεις: Ύψος 0,15 - 1m

Εποχή ανθοφορίας: Άνοιξη - Καλοκαίρι.

Μορφολογία: Πολυετές φυτό που καλλιεργείται σαν ετήσιο ή διετές. Ο βλαστός είναι απλός και συνήθως πολύκλαδος, συχνά ξυλοποιημένος στη βάση. Τα φύλλα είναι αντίθετα, λογχοειδή, λεία, σ' όλο το μήκος του βλαστού. Τα άνθη σχηματίζουν πυκνούς και μακριούς στάχεις στις άκρες των βλαστών, χρώματος λευκού, κίτρινου, πορτοκαλί κ.α.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην πλούσια ανθοφορία του.

Απαιτήσεις: Ευδοκιμεί σε όλα τα εδάφη προτιμά όμως τα ελαφρά, στραγγερά και τις ηλιαζόμενες θέσεις. Πρέπει να αποφεύγονται τα συμπαγή, υγρά καθώς και τα εμπλουτισμένα με αχώνευτη κοπριά εδάφη. Για καλύτερη ανθοφορία, αλλά και για να δώσουν περισσότερα ανθοφόρα στελέχη κορφολογούνται τα νεαρά φυτά μετά το 6ο - 8ο φύλλο. Επειδή τα φυτά

συνήθως αναπτύσσονται αρκετά σε ύψος και κινδυνεύουν να πλαγιάσουν, καλό είναι να τα στηρίζουμε με καλάμια.

Χρήσεις: Φυτεύονται κατά μεγάλες ομάδες μέσα στους χλοοτάπητες, για να σχηματίζουν χρωματιστές κηλίδες. Χρησιμοποιούνται με άλλα ανθόφυτα στις συνθέσεις παρτεριών. Φυτεύονται ακόμα σε βραχόκηπους, γλάστρες, ζαρντινιέρες κ.α. Τα άνθη τους διατηρούνται πολύ στο ανθοδοχείο.

Πολύσμος: Με σπόρο.

Αποστάσεις φύτευσης: 15 – 55 cm ανάλογα με την ποικιλία.

Εχθροί και Ασθένειες: Ιδιαίτερα ευπαθές φυτό στη σκωρίαση αλλά και στις αφίδες.

ΠΕΤΟΥΝΙΑ

Petunia hybrida Solanaceae

Διαστάσεις: Ύψος 0,20 - 0,60 cm

Εποχή ανθοφορίας: Καλοκαίρι

Μορφολογία: Πολυετές που καλλιεργείται σαν ετήσιο. Ο βλαστός της είναι λεπτός, τριχωτός, πολύκλαδος. Τα φύλλα είναι αντίθετα, ακέραια, ωοειδή - μυτερά χνουδωτά. Άνθη χροανοειδή, μοναχικά, ελαφρώς εύοσμα, λευκού ρόδινου, πορφυρού και ιώδους χρωματισμού. Σε ορισμένες ποικιλίες οι χρωματισμοί είναι γραμμωτοί. Έχει μικρή τάση αναρρίχησης.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην ζωνρόχρωμη ανθοφορία με το λεπτό άρωμα.

Απαιτήσεις: Ευδοκιμεί σε ζεστές περιοχές γιατί δεν αντέχει το κρύο, ηλιαζόμενες θέσεις και εδάφη ελαφρά, στραγγερά. Μπορεί να ευδοκιμήσει και σε ελαφριά σκίαση σε βάρος όμως της ανθοφορίας που είναι φτωχότερη. Όταν ο βλαστός φτάσει τα 10 εκ. είναι απαραίτητο ένα κορυφολόγημα για την καλύτερη διακλάδωση και πιο συμπαγή εμφάνιση του φυτού.

Χρήσεις: Είναι κατάλληλα φυτά για ομαδική φύτευση σε παρτέρια. Επιτυγχάνονται ωραίοι συνδυασμοί με φυτά διαφορετικών χρωμάτων, αλλά

του ίδιου ύψους. Φυτεύονται στην πρώτη ή στην δεύτερη σειρά των ανθώνων, όπως επίσης και σε βραχόκηπους, και ζαρντινιέρες.

Πολ/σμός: Με σπόρο αλλά και με μοσχεύματα, ιδιαίτερα οι ποικιλίες με διπλά άνθη που δεν δίνουν σπόρο.

Αποστάσεις φύτευσης: 15 – 20 cm για τις νάνες, 20 – 30 cm για τις μέτριες και 30 - 40 cm για τις ψηλές.

Εχθροί και ασθένειες: Τα νεαρά φυτά στο σπορεία προσβάλλονται από σήψη του λαιμού. Χλώρωση παθαίνουν τα φυτά στα πολύ συνεκτικά εδάφη.

ΠΟΡΤΟΥΛΑΚΙΑ

Portulaca grandiflora Portulacaceae

Καταγωγή: Βραζιλία

Διαστάσεις: Ύψος 15 - 20 cm

Εποχή ανθοφορίας: Ιούλιος - Οκτώβριος

Μορφολογία: Ετήσιο φυτό με βλαστούς λεπτούς, κυλινδρικούς, κοκκινωπούς απλωνόμενους στο έδαφος. Φύλλα μικρά, κυλινδρικά, σαρκώδη και πράσινα. Άνθη άφθονα, μονά ή διπλά σε μορφή κυπέλλου, με 5 πέταλα ζωηρόχρωμα σε πολλούς χρωματισμούς (λευκά, κίτρινα, ρόδινα, πορτοκαλί, κ.ά.) Άνθηση όλο το καλοκαίρι με τον ήλιο, ενώ το βράδυ τα άνθη κλείνουν.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στην πλούσια ζωηρόχρωμη ανθοφορία και στην χαμηλή εδαφοκαλυπτική μορφή.

Απαιτήσεις: Γίνεται σε ζεστές περιοχές, τις ηλιόλουστες θέσεις και σ' όλα τα εδάφη, ακόμη τα ξηρά και αμμώδη. Αντέχει στις παραθαλάσσιες συνθήκες. Δεν αντέχει καθόλου στο κρύο. Απαιτεί ελάχιστες καλλιεργητικές φροντίδες και είναι ένα από τα φυτά που αναπτύσσεται στις πιο δυσμενείς συνθήκες. Λίγες αρδεύσεις και λιπάνσεις κατά τα πρώτα στάδια της ζωής του φυτού βοηθούν στην καλύτερη ανάπτυξη του. Δεν θέλει πολλά νερά.

Χρήσεις: Διαμορφώνουν ανθισμένα πλαίσια, και είναι κατάλληλα για δημιουργία ανθισμένων ταπέτων σε χλοοτάπητες ή σε προσήλια πρανή. Φυτεύονται σε βραχόκηπους και ζαρντινιέρες.

Πολυσμός: Με σπόρο.

Αποστάσεις φύτευσης: 15 – 20 cm.

ΣΑΛΒΙΑ

Salvia splendens Labiatae

Καταγωγή: Βραζιλία

Διαστάσεις: Ύψος 0,40 - 1 m

Εποχή ανθοφορίας: Ιούνιος - Οκτώβριος.

Μορφολογία: Πολυετές φυτό που καλλιεργείται σαν ετήσιο. Όρθιο στέλεχος που διακλαδίζεται από τη βάση. Τα φύλλα είναι αντίθετα, λογχοειδή έως επιμήκη (μήκους 5 - 10 cm), έμμισχα, λεία, σκουροπράσινα πάνω και γκριζοπράσινα κάτω που όταν τρίβονται αποδίδουν άρωμα. Τα άνθη είναι κόκκινα σε επάκριες ταξιανθίες στάχυ, ελαφρά κυρτές μήκους 15 - 20 cm.

Καλλωπιστική αξία: Οφείλεται στο ζωνρό κόκκινο χρώμα των λουλουδιών που δημιουργεί ωραία αντίθεση με το πράσινο του φυλλώματος.

Απαιτήσεις: Αναπτύσσεται σε όλα σχεδόν τα εδάφη με προτίμηση όμως τα γόνιμα, ελαφρά, στραγγερά, και τις δροσερές ηλιαζόμενες τοποθεσίες. Δεν αντέχει στο δυνατό το κρύο. Σε πολύ ζεστές περιοχές αναπτύσσεται καλύτερα απ' ότι στην ημισκιά. Κανονικές προς συχνές αρδεύσεις το καλοκαίρι και λίγα σκαλίσματα είναι απαραίτητα για την καλή ανάπτυξη και πλούσια ανθοφορία του φυτού. Σε περιοχές χωρίς παγετούς κλαδεύονται, πολύ νωρίς την άνοιξη και ανθίζουν πολύ πρώιμα. Για να διευκολυνθεί η διακλάδωση κορυφολογούνται τα νεαρά φυτά όταν φτάσουν το ύψος 10 – 12 cm.

Χρήσεις: Πολύ κατάλληλο φυτό για ομαδική φύτευση μέσα σε χλοοτάπητα. Μπορεί να συγκαλλιεργηθεί με άλλα ποώδη φυτά φυτευόμενο στην 3η σειρά. Συνιστάται ιδιαίτερα για τη δημιουργία ανθισμένων μπορντούρων ή για φύτευση κοντά σε χαμηλούς τοίχους. Φυτεύεται ακόμη σε βραχόκηπους, ζαρντινιέρες και γλάστρες (νάνες). Τα άνθη της δημιουργούν ωραίες ανθοδέσμες αν και δεν διατηρούνται για πολύ καιρό γιατί μόλις ωριμάσουν πέφτουν από το ανθικό στέλεχος. Αποξηραινόμενα όμως στη σκιά, μπορούν να διατηρηθούν για πολύ καιρό.

Πολ/σμός: Με σπόρο την άνοιξη και με διαίρεση του φυτού.

Αποστάσεις φύτευσης: Νάνες 15 - 20 cm, μέτριες - ψηλές 30 - 50 cm.

Εχθροί και ασθένειες: Προσβάλλεται από σκωριάσεις που δεν δημιουργούν σοβαρά προβλήματα και καταπολεμούνται με Πλαντβάξ.

ΠΟΛ/ΣΜΟΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΩΝ - ΚΑΛΛΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Πολ/σμός ονομάζεται η διαδικασία της παραγωγής νέων φυτών. Στα φυτά διακρίνουμε δυο τρόπους πολ/σμούς:

Τον **εγγενή** και

Τον **αγενή**.

ΕΓΓΕΝΗΣ ΠΟΛ/ΣΜΟΣ

Λέγεται εγγενής πολ/σμός, γιατί παίρνουν μέρος και τα δυο γένη του φυτού. Το θηλυκό ωάριο γονιμοποιείται από το σπερματικό πυρήνα που δίνει ο γυρεόκκοκος. Μ' αυτή τη γονιμοποίηση παίρνουμε το σπόρο. Ειδικά στην ανθοκομία, η παραγωγή φυτών από σπόρο χρησιμοποιείται:

- 1) Για όλα τα φυτά που μεταδίδουν πιστά με τον σπόρο τους επιθυμητά χαρακτηριστικά π.χ. άλυσο, καμπανούλα κ.ά.
- 2) Για φυτά που πολλαπλασιάζονται αποκλειστικά με σπόρο όπως: αρωκάρια, λεύκη, κέδρος κ.ά.
- 3) Για την παραγωγή νέων ποικιλιών με διασταυρώσεις. Για την συλλογή σπόρων επιλέγονται υγιή και εύρωστα φυτά και κάνουν με τις απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες μέχρι το στάδιο της καρποφορίας τους. Συλλέγουμε τους σπόρους, τους καθαρίζουμε από τα ξένα υλικά, τους απολυμαίνουμε και κατάλληλα συσκευασμένους τους αποθηκεύουμε σε μέρος δροσερό και σκληρό.

Τα χαρακτηριστικά ενός καλού σπόρου είναι:

- Να είναι καθαρός (χωρίς ξένους σπόρους, πέτρες
- Να έχει ικανοποιητική φυτρωτική ικανότητα και
- Να αντιπροσωπεύει την ποικιλία που θέλουμε.

ΑΓΕΝΗΣ ΠΟΛ/ΣΜΟΣ

Σ' αυτό τον τρόπο χρησιμοποιούνται τμήματα από την βλαστική φάση του φυτού που με διάφορες τεχνικές αναπτύσσονται σε ανεξάρτητα φυτά. Ο αγενής τρόπος περιλαμβάνει ανάλογα με το τμήμα του φυτού που χρησιμοποιείτε, πολ/σμό με μοσχεύματα, με παραφυάδες, με καταβολάδες, με εμβολιασμό κ.α.

I. Πολ/σμός με μοσχεύματα

Είναι σχετικά εύκολη και γρήγορη μέθοδος. Τα μοσχεύματα αποτελούνται από βλαστικά τμήματα του φυτού όπως οι βλαστοί τα φύλλα και οι ρίζες. Ανάλογα με το μέρος όπου έχουμε πάρει το μόσχευμα διακρίνουμε τις παρακάτω κατηγορίες:

- α) μοσχεύματα βλαστών (ποώδη, ξυλώδη, ημιξυλώδη κ.α.)
- β) μοσχεύματα φύλλων
- γ) μοσχεύματα φύλλου – οφθαλμού
- δ) μοσχεύματα ριζών

Η κοπή των μοσχευμάτων γίνεται τις πρωινές ώρες που επικρατούν χαμηλές θερμοκρασίες και οι ιστοί βρίσκονται σε σπαργή. Στη συνέχεια τα μοσχεύματα διατηρούνται μέσα σε βρεγμένη λινάτσα ή τοποθετούνται σε πλαστικές σακούλες μέχρι τη φυτευσή τους.

Τα μοσχεύματα φύλλων και φύλλων – οφθαλμών τοποθετούνται στην υδρονεφωση για γρήγορη και καλή ριζοβολία. Κατά την ριζοβολία πρέπει να εξασφαλίζονται οι παρακάτω περιβαλλοντικές συνθήκες:

- Θερμοκρασία 18 - 25°C
- Υψηλή σχετική υγρασία
- Υπόστρωμα ριζοβολίας καθαρό, υγρό, καλά αεριζόμενο με καλή αποστράγγιση.

II. Πολ/σμός με καταβολάδες

Σ' αυτό τον τρόπο ο σχηματισμός των ριζών στο νέο φυτό γίνεται ενώ είναι ακόμα ενωμένο με το μητρικό φυτό. Ο βλαστός που θα σχηματίσει την καταβολάδα καμπτεται ώστε ένα τμήμα του να τοποθετηθεί μέσα στο έδαφος και συγκρατείται σ' αυτή τη θέση με διάφορους τρόπους, ενώ η κορυφή αφήνεται ελεύθερη έξω από το έδαφος. Η κάλυψη του βλαστού είναι αρκετή για να προκαλέσει το σχηματισμό ριζών, αλλά μπορεί να γίνει και μια μικρή εγκοπή ή αφαίρεση του φλοιού σε σχήμα δακτυλίου πλάτους 1 – 2 cm.

III. Πολ/σμός με παραφυάδες

Είναι πλάγιος βλαστός που βλαστάνει κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, αν και παραφυάδες ονομάζονται όλοι οι βλαστοί που φυτρώνουν κοντά στη βάση του φυτού και κόβονται για να αποτελέσουν ένα νέο φυτό. Χρησιμοποιείται για τον πολ/σμό στα ξυλώδη.

IV. Εμβολιασμός

Ο συνηθέστερος τρόπος εμβολιασμού είναι ο ενοφθαλμισμός. Είναι πολύτιμος τρόπος για τον πολλαπλασιασμό νέων ποικιλιών, ώστε να διατηρηθούν πιστά τα χαρακτηριστικά κάθε ποικιλίας. Τα φυτά που παράγονται μ' αυτό τον τρόπο δεν έχουν ιδιαίτερα πλεονεκτήματα γι' αυτό ποικιλίες που ριζοβολούν εύκολα μπορούν να πολλαπλασιαστούν και με μοσχεύματα.

V. Καλλιεργητικές φροντίδες

Μετά τη σπορά η φύτευση των καλλωπιστικών φυτών και σ' όλη τη διάρκεια της ανάπτυξης τους θα πρέπει να δοθούν σ' αυτά ορισμένες περιποιήσεις (πότισμα, λίπανση, κλάδεμα, καταστροφή ζιζανίων, στήριξη των φυτών κ.ά.).

Οι περιποιήσεις (οι περισσότερες) είναι χρονοβόρες και επίπονες όπως το σκάλισμα, είναι όμως εργασίες οι οποίες πρέπει να γίνουν για τη σωστή ανάπτυξη των φυτών. Οι φροντίδες αυτές είναι οι εξής:

Καταστροφή των ζιζανίων

Η καταστροφή των ζιζανίων γίνεται κυρίως με το σκάλισμα. Πολλά από αυτά μετά το σκάλισμα δεν ξαναεμφανίζονται, αλλά όμως είναι δύσκολα στην εξόντωση τους, όπως π.χ. η κύπερη. Στην περίπτωση τέτοιων ζιζανίων χρειάζονται τακτικά σκαλίσματα για να εξαντληθεί το υπόγειο τμήμα τους και να περιορισθεί έτσι η ανάπτυξη τους. Λόγω του ότι όμως η καταπολέμηση των ζιζανίων με σκαλίσματα είναι μια πολυδάπανη εργασία που πρέπει να επαναλαμβάνεται συχνά, σήμερα εφαρμόζεται όλο και περισσότερο η καταπολέμηση των ζιζανίων με χημικά μέσα τα ζιζανιοκτόνα.

Σκάλισμα

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω κύριος σκοπός του σκαλίσματος είναι η καταστροφή των ζιζανίων. Εκτός όμως απ' αυτό, το σκάλισμα έχει και σαν σκοπό την καταστροφή της κρούστας που σχηματίζεται μετά από βροχή ή πότισμα και η οποία εμποδίζει το φύτερωμα των σπόρων ή την ανάπτυξη των μικρών φυτών. Επίσης με το σκάλισμα τρίβεται η επιφάνεια του εδάφους και έρχονται σε επαφή όλοι οι πόροι αυτού, σε τρόπο ώστε να διευκολύνεται η κυκλοφορία του νερού από τα βαθύτερα στρώματα προς τα ανώτερα. Διευκολύνεται επίσης ο αερισμός του εδάφους των ριζών του φυτού.

Το σκάλισμα γίνεται με διάφορα εργαλεία (τσάπα, σκαλιστήρι κ.α.), ανάλογα με τις αποστάσεις που είναι φυτεμένα τα φυτά. Για τις καλλιέργειες σε μεγάλη έκταση υπάρχουν ειδικά μηχανοκίνητα εργαλεία. Πρέπει να αποφεύγονται οι βαθιές επεμβάσεις καθώς και οι συχνές χωρίς ιδιαίτερο λόγο γιατί καταστρέφεται το ριζικό σύστημα των φυτών και εμποδίζονται τα φυτά να αναπτύξουν πλούσιο ριζικό σύστημα και μάλιστα στο επιφανειακό τμήμα του εδάφους που είναι και το γονιμότερο.

Στήριξη

Η στήριξη των φυτών είναι πολύ σπουδαία και απαραίτητη εργασία, γιατί ο ωραιότερος κήπος υστερεί σε εμφάνιση όταν έχει φυτά που πλαγιάζουν, ενώ θα μπορούσαν να στηριχθούν. Το στήριγμα είναι απαραίτητο για τα δέντρα - θάμνους στην μικρή τους ηλικία, σε πολλά ποώδη πολυετή - ετήσια, σε αναρριχώμενα φυτά και σε φυτά που θέλουμε να τους δώσουμε ένα ωραίο σχήμα.

Για τα ψηλότερα και λεπτής ανάπτυξης φυτά που έχουν ανάγκη στήριξης, μπορούν αν χρησιμοποιηθούν λεπτοί ξύλινοι πάσσαλοι, καλάμια ή άλλα στηρίγματα, τα οποία καλό είναι να χρωματίζονται με πράσινο πλαστικό χρώμα, ελαιόχρωμα, οπότε γίνονται περισσότερο διακοσμητικά.

Τα στηρίγματα τοποθετούνται στη βάση και στο κέντρο των φυτών και τα προσδένουμε με "ράφια", σπόγγους κ.ά. ώστε τα φυτά να εξασφαλίζουν καλύτερο αερισμό και φωτισμό με αποτέλεσμα να αναπτύσσονται κανονικότερα και να αντέχουν καλύτερα στις διάφορες ασθένειες και στο δυνατό αέρα.

Κλάδεμα

Κλάδεμα είναι η εργασία με την οποία κόβονται ή διαμορφώνονται τμήματα των φυτών για να δοθεί το επιθυμητό σχήμα και να βοηθηθεί η βλάστηση. Κλάδεμα στα καλλωπιστικά φυτά δεν είναι μόνο η αφαίρεση ξυλοποιημένων βλαστών, αλλά και άλλες εργασίες που έχουν σαν σκοπό να αυξήσουν τη διακοσμητική τους αξία όπως είναι το ψαλίδισμα, ξεμπουμπούκισμα, η αφαίρεση υπερώριμων ανθέων κ.ά.

Κλάδεμα δέντρων-θάμνων

Για να κλαδευτούν οι ανθοφόροι θάμνοι και τα δέντρα θα πρέπει να ξέρουμε τον τρόπο που σχηματίζουν τα άνθη τους. Έτσι διαιρούνται σε 2 ομάδες κάθε μία από τις οποίες πρέπει να κλαδεύεται με διαφορετικό τρόπο.

1. θάμνοι με χειμερινή ή πρόωμη ανοιξιότικη άνθηση

Βιβούρνο, Γιασεμί, Δουράντα, Κράταιγος, Μηδική, Πασχαλιά, Προύνος, Φορσύλα, Φιλάделφος κ.ά.

Στους θάμνους αυτούς οι ανθοφόροι οφθαλμοί σχηματίζουν κατά την προηγούμενη βλαστική περίοδο, ενώ η άνθιση γίνεται πάνω σε βλαστούς ενός έτους ή ακόμα 2 ή 3 ετών. Το κλάδεμα σ' αυτά είναι πάντοτε ελαφρύ και αποβλέπει στο να διατηρήσει τους θάμνους σε μια κατάσταση βλαστήσεως τέτοια που να επιτρέπει στο φυτό να δώσει καινούργιους βλαστούς και να διαφοροποιήσει και ανθοφόρους οφθαλμούς πάνω σ' αυτούς ή σε βλαστούς προηγούμενων ετών που θα ανθίσουν την επόμενη χρονιά.

2. θάμνοι με όψιμη ανοιξιότικη, καλοκαιρινή και φθινοπωρινή άνθηση

Βουτλία, Ερυθρίνα, Ιβίσκος, Λαντάνα, Τριανταφυλλιές, Κάσσια κ.ά.

Στους θάμνους αυτούς τα άνθη σχηματίζονται πάνω στους βλαστούς του ίδιου χρόνου. Κλαδεύονται κατά τέλος του χειμώνα, αφήνοντας σε κάθε βλαστό 3 - 4 μάτια ή και μέχρι 10, ανάλογα αν θέλουμε λίγα βλαστάρια με μεγάλα άνθη ή πολλά με μικρότερα.

Ωρισμένοι θάμνοι (π.χ. λαγκεστρέμια) κλαδεύονται κάθε 3 - 4 χρόνια βαθιά αν θέλουμε να ανανεώσουμε το φυτό.

3. Κλάδεμα αναρριχητικών θάμνων

Οι περισσότεροι αναρριχητικοί θάμνοι χρειάζονται ένα ελαφρό κλάδεμα, κατά τον οποίο αφαιρούνται τα ξερά και εξαντλημένα βλαστάρια. Ορισμένοι όμως όπως τα γιασεμιά, αγράμπελη, ρολόγια κ.ά. που ανθίζουν πάνω σε βλαστούς του έτους χρειάζονται ένα μέτριο κλάδεμα, το οποίο να βοηθά να δώσουν άφθονη βλάστηση με πλούσια άνθιση.

Συνήθως στα φυτά αυτά κλαδεύουμε τους βλαστούς του προηγούμενου χρόνου αφήνοντας 2-3 μάτια από τη βάση τους.

4. Κλάδεμα πράσινων φρακτών

Οι πράσινοι φράκτες (μπορντούρες) κλαδεύονται (ψαλιδίζονται, κουρεύονται) τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Μια το τέλος του χειμώνα - αρχές άνοιξης και μια τέλος καλοκαιριού- Φθινοπώρου. Ψαλιδίζονται επίσης και άλλες φορές ελαφρότερα ώστε να διατηρείται το σχήμα τους.

Επίσης κατά τον ίδιο τρόπο κλαδεύονται και μοναχικοί θάμνοι στους οποίους δίδονται διάφορα γεωμετρικά σχήματα.

Τα συνήθη φυτά που χρησιμοποιούνται σαν μπορντούρες είναι ο ράμνος, πνξάρι, αγγελική, ευώνυμο, λιγούστρο, τούγια κ.α.

5. Κλάδεμα δέντρων

Τα φυλλοβόλα καλλωπιστικά δέντρα που καλλιεργούνται κυρίως για το σχήμα της κόμης τους ή τον ίσκιο τους κλαδεύονται στην αρχή της φυτεύσεως τους. Έπειτα κάθε χρόνο γίνεται ένα ελαφρό κλάδεμα για να αφαιρεθούν τα ξηρά ή τα σπασμένα κλαδιά. Σε πολλά όμως δέντρα όπως η λεύκα, ο πλάτανος και ο ευκάλυπτος, δεν γίνεται καμία εργασία κλαδέματος μετά τη φύτευση τους.

Τα κωνοφόρα δεν κλαδεύονται. συνήθως, εκτός από εκείνα που φυτεύονται μοναχικά και στα οποία μπορούν να δοθούν ορισμένα σχήματα. (τάξος, γλαυκά κυπαρίσσια κ.α.) Τα άλλα αειθαλή δέντρα (νεραντζιές) κλαδεύονται πολύ ελαφριά την άνοιξη και αραιώνεται λίγο το εσωτερικό τους για να διατηρηθεί το σχήμα τους.

6. Κλάδεμα δεντροστοιχιών

Στις δενδροστοιχίες των πόλεων δεν μπορούν να αφεθούν τα δέντρα να πάρουν μεγάλη ανάπτυξη, γιατί εμποδίζεται η κυκλοφορία, μπορεί όμως να γίνει περιορισμός της βλαστήσεως με μια αφαίρεση των πλάγιων βλαστών που εμποδίζουν και μια αραιώση του εσωτερικού του δέντρου όπως και περιορισμός του μήκους των βλαστών που μένουν. Κατ' αυτό τον τρόπο επιτρέπεται το γρήγορο "ντύσιμο" του δέντρου με βλαστούς και φύλλα κάτι που χρειάζονται οι δεντροστοιχίες.

Πότισμα

Το νερό αποτελεί το 60-90% του βάρους του φυτού και είναι απαραίτητο στοιχείο για την ζωή του για τους ίδιους λόγους που είναι απαραίτητο και για τον άνθρωπο, αλλά και για ένα ακόμη λόγο ότι το φυτό δεν μπορεί να πάρει την τροφή του σε στερεή κατάσταση παρά μόνο διαλυμένη στο νερό. Το νερό όμως είναι απαραίτητο στοιχείο για την ζωή των φυτών, γίνεται αφορμή σοβαρών ανωμαλιών όταν χρησιμοποιηθεί σε υπερβολικές ποσότητες. Οι ανάγκες των φυτών σε νερό και η συχνότητα ποτισμάτων εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες όπως το είδος του φυτού, στο στάδιο ανάπτυξης τους, η εποχή, η φύση του εδάφους κ.ά. Ανάλογα με τα φυτά και την κατάσταση στην οποία βρίσκονται γίνεται και το πότισμα.

Οι θάμνοι και τα δέντρα συνήθως ποτίζονται στη βάση του κορμού, όπου σχηματίζεται ένας λάκκος που γεμίζεται νερό. Στον ανθόκηπο μπορεί να εφαρμοστεί πότισμα με τεχνητή βροχή ή με μια μόνιμη εγκατάσταση αυτόματου ποτίσματος.

Βασικός κανόνας της άρδευσης είναι να αρδεύουμε άφθονα και σε κανονικά διαστήματα (2 - 3 φορές την εβδομάδα) και όχι ελαφριά και συχνά.

Οι ελαφριές επιφανειακές αρδεύσεις είναι επιβλαβείς, γιατί τα φυτά αναπτύσσουν επιπόλαιο ριζικό σύστημα που εκτός του ότι υποφέρουν τις ζεστές μέρες του καλοκαιριού δεν είναι ικανό να στηρίξει όσο χρειάζεται ένα μεγαλόσωμο δέντρο.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι υδατικές ανάγκες ορισμένων φυτών ανά εβδομάδα. Οι ανάγκες αυτές είναι ενδεικτικές και εξαρτώνται άμεσα από τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.

Είδος Φυτού	Υδατικές ανάγκες mm / εβδομάδα
Δέντρα	25 - 38
Θάμνοι	25 - 38
Εποχιακά - Ετήσια	38 - 50
Φυτά χαμηλής Κάλυψης	12 - 25

Λίπανση

Εξαρτάται από πλήθος παραγόντων (είδος φυτού, κλίμα, εποχή ποιότητα εδάφους, ειδικές απαιτήσεις κάθε φυτού κ.α) γι' αυτό και δεν μπορούν να δοθούν με ακρίβεια ποσότητες κα αναλογίες λιπαντικών στοιχείων, που να κάνουν για όλες τις περιπτώσεις.

Κάθε περίπτωση πρέπει να διερευνηθεί ξεχωριστά με βάση τους παράγοντες που τη διαμορφώνουν και τα δεδομένα που τη χαρακτηρίζουν.

Στα κωνοφόρα θα πρέπει να αποφεύγεται η λίπανση με χημικά λιπάσματα γιατί μειώνουν την καλλωπιστική τους αξία (ξεθωριάζει η απόχρωση του φυλλώματος, γίνονται αραιότερα κ.α.) Έτσι η λίπανση των κωνοφόρων σε ανάπτυξη μπορεί να γίνει με ζυμωμένη κοπριά ή οργανικό λίπασμα το Νοέμβριο. Διανέμεται στην περίμετρο της προβολής της κόμης στο έδαφος και παραχώνεται.

Τα δέντρα, οι θάμνοι και τα αναρριχώμενα για να διατηρήσουν θαλερή κόμη και για να δίνουν κάθε χρόνο άφθονη ανθοφορία έχουν ανάγκη, αν όχι κάθε χρόνο τουλάχιστον κάθε δεύτερο, από οργανική και χημική λίπανση. Η καλύτερη εποχή χορήγησης είναι ο Νοέμβριος - Δεκέμβριος. Οι ποσότητες που αναλογούν σκορπίζονται στην εξωτερική παρυφή του λάκκου ποτίσματος και παραχώνονται.

Στα μεγάλης ηλικίας κωνοφόρα και τα άλλα δέντρα, η λίπανση δεν έχει σχεδόν κανένα πρακτικό αποτέλεσμα.

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΕΣ

Κάθε ασθένεια που δεν προκαλείται από μικροοργανισμό ή ιό, δεν μπορεί να μεταδοθεί από προσβλημένο σε υγιές άτομο. Οι μη μεταδοτικές ασθένειες των φυτών οφείλονται σε δυσμενείς συνθήκες του περιβάλλοντος, απ' τις οποίες μερικές απ' αυτές είναι η θερμοκρασία (μέγιστη - ελάχιστη), η υγρασία (μέγιστη - ελάχιστη), η ελαττωματική θρέψη και ένας τελευταίος παράγοντας είναι οι φυτοτοξικές ουσίες στην ατμόσφαιρα.

Συμπτώματα προκαλούμενα από ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να παρατηρήσει κανείς κοντά σε αστικά κέντρα και βιομηχανικές περιοχές. Οι περισσότερες από τις τοξικές ουσίες, προκαλούν συμπτώματα σε πολύ μικρές συγκεντρώσεις από 0,1 έως 1 ppm.

Υπολογίζονται ότι οι ζημιές στα φυτά από ατμοσφαιρική ρύπανση φτάνουν τα 8 εκ. δολάρια στην Πολιτεία της California και 18 εκ. δολάρια κατά μήκος των ανατολικών ακτών των Η.Π.Α.

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε σε ορισμένους τους πιο βασικούς από τους αερορυπαντές, στις πηγές από τις οποίες προέρχονται καθώς και στα πιο χαρακτηριστικά από τα συμπτώματα που προκαλούν στα φυτά. Οι κυριότερες πηγές προέλευσης των ρυπαντών καθώς και τα συμπτώματα που προκαλούν είναι τα ακόλουθα:

Διοξείδιο του θείου (SO₂)

Προέρχεται και ελευθερώνεται κατά την καύση των γαιανθράκων και επίσης από τις βιομηχανίες παραγωγής H₂SO₄.

Η παρουσία του προκαλεί σε πολλά φυτά περιφερειακές και μεσονεύριες νεκρώσεις. Οι νεκρωτικές κηλίδες καλύπτουν και τις δύο επιφάνειες του φύλλου, παίρνοντας διάφορες αποχρώσεις του καστανού. Από τα φύλλα πιο ευαίσθητα στο SO₂ είναι τα νεαρά, που έχουν εκπτυχθεί τελείως. Το SO₂ ενώνεται επίσης με την υγρασία και σχηματίζει τοξικά σταγονίδια για τα φυτά (όξινη βροχή).

Αιθυλένιο

Ελευθερώνεται κατά την καύση φυσικού αερίου, πετρελαίου και από πολλές χημικές βιομηχανίες καθώς και από τις εξατμίσεις των αυτοκινήτων. Δρα σαν φυτορμόνη και έχει πολλές επιδράσεις πάνω στο φυτό. Σε συγκεντρώσεις γύρω στο 0,1 ppm προκαλεί ανασχεση της βλάστησης και επιναστία (κάμψη προς τα κάτω των μίσχων των φύλλων). Άλλα συμπτώματα είναι η πρόωρη πτώση των φύλλων, ανώμαλη άνθιση και βυθισμένες μαύρες νεκρωτικές κηλίδες σε μερικούς καρπούς.

Φθόριο

Το φθόριο και τα φθοριούχα άλατα παράγονται από τις βιομηχανίες γυαλιού και τα εργοστάσια χημικών λιπασμάτων. Συγκεντρώνεται από τους φυτικούς ιστούς, κυρίως στην περιφέρεια των φύλλων. Όταν η συγκέντρωση φτάσει σε τοξικά επίπεδα, έχουμε νεκρώσεις των άκρων του ελάσματος. Έχει παρατηρηθεί ότι αύξηση του φθορίου σε περιβάλλον όπου αναπτύσσονται γλαδίολοι τους δημιουργεί αλλαγή του χρώματος και ξήρανση.

Όζον

Φυσιολογικά το όζον σχηματίζεται από την επίδραση της ηλιακής ενέργειας στο οξυγόνο στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας. Μπορεί, επίσης, να σχηματιστεί με τις ηλεκτρικές εκκενώσεις κατά τη διάρκεια μιας θύελλας (αστραπές και άλλα φυσικά φαινόμενα). Το όζον όμως, που προέρχεται απ' αυτές τις δύο πηγές είναι πολύ λίγο και οι δυσμενείς επιδράσεις του στα φυτά ασήμαντες.

Οι πηγές του όζοντος που δημιουργούν προβλήματα είναι κυρίως οι ανθρωπογενείς. Είναι οι ρυπαντές εκείνοι που φτάνουν και επικάθονται στη φυλλική επιφάνεια, προερχόμενοι από διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες (βιομηχανίες, αυτοκίνητα κ.λ.π.). Το όζον εισέρχεται στο φύλλο από τα στομάτια και επιδρά στα κύτταρα τους σπάζοντας τη μεμβράνη. Τα συμπτώματα εμφανίζονται αρχικά στις άκρες των νεαρών φύλλων και στη συνέχεια εξαπλώνονται στη φυλλική επιφάνεια, προκαλώντας την εμφάνιση αποχρωματισμένων κηλίδων.

Στα κωνοφόρα, τα δύο πιο κοινά συμπτώματα είναι η διάστικτη χλώρωση και το κάψιμο της άκρης της βελόνας. Σε μερικά φυτά, μπορεί επίσης να δημιουργήσει πρόωρη πτώση των φύλλων και νανισμό (π.χ. εσπεριδοειδή). Συνήθως τα παλιά φύλλα είναι πιο ανθεκτικά ενώ πολλοί άλλοι παράγοντες, όπως η ηλικία του φυτού, η διατροφή του, το μικροκλίμα της κάθε περιοχής, η εποχή του χρόνου κ.α. με την επίδραση τους προκαλούν ποικιλομορφία συμπτωμάτων.

Διοξείδιο του αζώτου (NO₂)

Παράγεται κατά τη φωτοχημική οξείδωση από αντίδραση αζώτου και οξυγόνου σε υψηλή θερμοκρασία και ελευθερώνεται από μηχανές εσωτερικής καύσης.

Ζημιές στη βλάστηση από NO₂ έχουν σημειωθεί κοντά σε μεταλλουργικές (χαλκουργίες) ή πολεμικές βιομηχανίες.

Τα συνηθισμένα συμπτώματα που προκαλεί είναι αποχρωματισμός των πράσινων οργάνων που συνήθως παίρνουν μπρούτζινο χρώμα. Σε χαμηλές συγκεντρώσεις η επίδραση του περιορίζεται μόνο σε μειωμένη ανάπτυξη των φυτών χωρίς άλλα συμπτώματα.

Μόλυβδος

Αξιόλογη πηγή ρύπανσης της ατμόσφαιρας αποτελεί ο μόλυβδος που προέρχεται από την καύση της βενζίνης. Όταν η συγκέντρωση του στους φυτικούς ιστούς υπερβεί τα ανεκτά όρια για τα φυτά, είναι δυνατή η εμφάνιση μορφολογικών μεταβολών, ενώ οι πολύ υψηλές συγκεντρώσεις οδηγούν τα φυτά στην ξήρανση.

Νιτρικό ακετύλιο

Παράγεται κατά τις φωτοχημικές αντιδράσεις μεταξύ οξειδίων του αζώτου και υδρογονανθράκων που ελευθερώνονται από τις μηχανές εσωτερικής καύσεως.

Προκαλεί την εμφάνιση κηλίδων με χρώμα μπρούτζινο ή λευκό, στην κατά επιφάνεια των φύλλων. Καμία φορά ο αποχρωματισμός προκαλεί σε όλο το πάχος του ελάσματος, οπότε οι κηλίδες φαίνονται και στην άνω επιφάνεια και θυμίζουν την ζημιά από όζον.

Ξένες ενώσεις στο περιβάλλον είναι, βέβαια, και τα διάφορα γεωργικό φάρμακα. Πολλά εντομοκτόνα και μυκητοκτόνα μπορεί να είναι τοξικά σε ορισμένα είδη ή ποικιλίες φυτών ή να προκαλέσουν εγκαύματα ή δερματώσεις σε ορισμένα όργανα. Συχνές και χαρακτηριστικές είναι οι ζημιές από φυτορμονικά ζιζανιοκτόνα όπως το 2,4 D που προκαλούν παραμορφώσεις βλαστών, φύλλων και ανθέων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παραπάνω πτυχιακή μελέτη ασχολήθηκε με τη γενική περιγραφή και ανάλυση φυτών τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην επιβαρημένη ρύπανση μιας πόλης.

Αναφέρθηκε στις σχέσεις του φυτού με την ατμόσφαιρα και το έδαφος όπου αναπτύσσεται, τις χρήσεις αυτών στην αρχιτεκτονική τοπίου, τις καλλιεργητικές τους φροντίδες, την άρδευση και λίπανση τους καθώς και τους εχθρούς - ασθένειες που προσβάλλουν τα φυτά της πόλης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Νούση Κ.Ιωάννου
Σύγχρονη Ανθοκομία και Κηποτεχνία: Τ. ΕΚΔΟΣΗ Αθήνα 1975
- ❖ Ταμβάκης Ν. Χ. – Κουτέπας Ν. Γ. – Κιούσης Γ. Κ.
Εργαστήριο Ανθοκομίας – Κηποτεχνίας: ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Ίδρυμα Ευγενίδου
Τεύχος Πρώτο Αθήνα 1992
Τεύχος Δεύτερο Αθήνα 1995
- ❖ Κανταρτζή Α. Νικολάου: Στοιχεία Ανθοκομίας
Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη 1973
- ❖ Γ. Σφήκα: Δέντρα και Θάμνοι της Ελλάδας
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Ευσταθιάδης Αθήνα 1998
- ❖ Κανταρτζή Α. Νικολάου – Οικονομίδης Γ. Ματθαίος
Η συμβολή των καλλωπιστικών θάμνων στην αρχιτεκτονική τοπίου
Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη 1972
- ❖ Σ. Γ. Γεωργόπουλος: Βασικές γνώσεις φυτοπαθολογίας

ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

- ❖ www.parks.ox.ac.uk.
- ❖ www.tropicaflora.com
- ❖ www.atlas.keystone.edu.
- ❖ www.plant-pictures.com
- ❖ www.plants.gr
- ❖ www.trees.stanford.edu
- ❖ www.biotech.tipo.gov.tuv
- ❖ www.nzplantpics.com